

AARSBERETNING
VEDKOMMENDE
NORGES FISKERIER
FOR
1905

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

1STE HEFTE

1905

I. Beretning

afgivet af Norges fiskeristyreelse angaaende styrelsens virksomhed i budgetterminen $\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905.

A. Styrelsens praktiske afdeling.

1. Afdelingens beretning.
2. Fiskeriinspektør Wallems beretning.
3. — Johnsens beretning.
4. Fiskeriagent Dundas' beretning om Tysklands sild- og fiskehandel i 1904.
5. — Johnsens beretning om Norges handel med sild- og fiskevarer til Storbritannien i 1903.

B. Styrelsens videnskabelige afdeling.

II. Aarsberetninger

fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1904—1905.



BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1905

AARSBERETNING
VEDKOMMENDE
NORGES FISKERIER
FOR
1905

UDGIVET AF NORGES FISKERISTYRELSE

ISTE HEFTE

1905

I. Beretning

afgivet af Norges fiskeristyreelse angaaende styrelsens virksomhed i budgetterminen $\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905.

A. Styrelsens praktiske afdeling.

1. Afdelingens beretning.
2. Fiskeriinspektør Wallems beretning.
3. — Johnsens beretning.
4. Fiskeriagent Dundas' beretning om Tysklands sild- og fiskehandel i 1904.
5. — Johnsens beretning om Norges handel med sild- og fiskevarer til Storbritannien i 1903.

B. Styrelsens videnskabelige afdeling.

II. Aarsberetninger

fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1904—1905.



BERGEN

JOHN GRIEGS BOGTRYKKERI

1905

I. Beretning

afgivet af

Norges fiskeristyreelse angaaende styrelsens virksomhed i budgetterminen 1ste april 1904 til 31te mars 1905.

A. Styrelsens praktiske afdeling.

1. Afdelingens beretning.

Fiskeriselskaber og foreninger.

For budgetterminen 1904—1905 bevilgedes som statsbidrag til fiskeriselskaber og fiskeriforeninger kr. 33 060.00, hvoraf kr. 7 600.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 25 460.00 paa betingelse af et distriktsbidrag svarende til $\frac{1}{4}$ af statsbidraget.

Fiskeristyrelsen havde efter sagens behandling i fiskeriraadet for terminen 1904—1905 foreslaet kr. 39 040.00, hvoraf kr. 8 600.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 30 440.00 paa betingelse af sedvanligt distriktsbidrag. Der bevilgedes saaledes noget mindre end af styrelsen foreslaet.

For terminen 1905—1906 foreslog styrelsen, efterat sagen havde været behandlet i fiskeriraadet, en bevilgning af kr. 35 380.00, hvoraf kr. 8 500.00 uden betingelse om distriktsbidrag og kr. 26 880.00 paa betingelse af sedvanligt distriktsbidrag. Ialt bevilgedes af stortinget kr. 31 960.00 eller henholdsvis kr. 7 500.00 og kr. 24 460.00.

Stipendier for fiskere m. v.

For budgetterminen 1904—1905 var der til dette øiemed bevilget kr. 3 000.00, der fordeltes saaledes:

Navn	Hjemsted	Beløb kr.	Stipendiets anvendelse
1. B. Henriksen	Aalesund	200.00	Reise til fiskeriudstillingen i Marstrand samt deltage i fiskerimødet sammesteds.
2. Søren Hansen Dalen	Salangen	200.00	Ligesaa.
3. Johan J. Korneliussen...	Dverberg	150.00	Ligesaa.
4. Anton Pedersen	Sortland	150.00	Ligesaa.
5. Hans O. Pettersen, Vik ..	Ibbestad	150.00	Ligesaa.
6. Harald Olsen, Skog	Do.	150.00	Ligesaa.
7. Knud Knudsen, Skaga ...	Herø i Helgeland	120.00	Ligesaa.
8. Johan Eliassen, Myken ..	Rødø	120.00	Ligesaa.
9. Johan Berner Jakobsen ..	Steigen	140.00	Ligesaa.
10. Mikal B. Reiersen	Do.	150.00	Ligesaa.
11. Henr. O. Olsvig, Garstad	Vikten	120.00	Ligesaa.
12. R. A. Rasmussen	Sandø pr. Moldø	120.00	Ligesaa.
13. Knut E. Walderhaug, Valderø	Borgund	120.00	Ligesaa.
14. Kristen Salthammer	Vestnæs	120.00	Ligesaa.
15. Ole M. Ekkelsbøvaag	Bremsnes	120.00	Ligesaa.
16. J. J. Nielsen, Nautnes ...	Manger	100.00	Ligesaa.
17. Gerhard Landnæs, Laukvik	Hillesø	150.00	Reise til deltagelse i engelsk eller norsk bankfiske og studere fiskens behandling.
18. Søren E. Ellingsen, Børje	Bø i Vesteraalen	150.00	Reise til Søndmør for at studere bankfiske og motordrift.
19. Paul Wilhelmsen Prestø ..	Alstahaug	100.00	Reise til Aalesund for at studere do. og do.
20. Peter Skøg.....	Bodø	200.00	Reise til Engelsviken og til Sverige for at studere brugen af motorbaade.
21. Severin Osmundsen.....	Haugesund	170.00	Reise til England for at studere trawlfiske.

Der uddeltes saaledes ialt 21 stipendier. Man har fra de fleste af stipendiaterne modtaget indberetninger, hvoraf fremgaar, at stipendiaterne synes at have haft meget godt udbytte af sine reiser.

Fiskeriraadet.

Møde af fiskeriraadet afholdtes paa styrelsens kontor i tiden fra 1ste—6te juli 1904. Herunder behandlede det af styrelsen fremlagte budgetforslag for terminen 1905—1906. Desuden behandlede en forestilling angaaende omorganisation af fiskeristyrelsen. Denne sag blev imidlertid besluttet udsat til næste fiskeriraads møde, og vil blive behandlet paa raadets møde i 1905.

Ved raadets forhandlinger benyttedes samme forretningsorden som tidligere. Til opmand valgtes A. Lothe.

Fiskeriraadets møde i 1905 er berammet til sammentræde paa styrelsens kontor fredag den 7de juli d. a.

Fiskeristyrelsen.

Spørgsmaalet om en omorganisation af fiskeristyrelsen blev forelagt fiskeriraadet i 1904 til behandling. Efter at have behandlet sagen i møde, hvor styrelsens medlemmer ikke var tilstede, vedtog fiskeriraadet med 8 mod 7 stemmer følgende udtalelse:

„Fiskeriraadet formener, at den nuværende fiskeristyreelse er altfor ny til allerede nu at omordnes, og da raadets medlemmer paa grund af den knappe tid, i hvilken raadet har haft spørgsmaalet til betænkning, ikke har kunnet vinde fuld oversigt over det, ønsker man for øieblikket ikke at udtale sig, men foreslaar spørgsmaalet om en omordning af fiskeristyrelsen udsat til næste sammentræde af fiskeriraadet. Man venter herunder at se spørgsmaalet saavel om en enedirektør som om en udskillen af den videnskabelige afdeling fra den øvrige fiskeristyreelse udredet.“

Minoriteten tiltraadte departementets og fiskeristyrelsens opfatning, at den hensigtsmæssigste ordning vil være en enedirektør med fornøden assistance.

Sagen har derefter været under behandling inden styrelsen, idet hvert af styrelsens medlemmer efter departementets anmodning i skrivelser af 30te november og 20de december 1904 har udarbejdet og indsendt til departementet et motiveret og detaljeret forslag til ordning af fiskeristyrelsen med omkostningsoverslag saavel under forudsætning af opret-

telse af en enedirektørstilling som under forudsætning af den videnskabelige afdelings udskillen fra den øvrige fiskeristyreelse.

Sagen vil blive behandlet af fiskeriraadet i 1905.

Vragervæsenet.

Paa grund af de forhaandenværende lagere af gamle lovs sildetønder er heller ikke i kalenderaaret 1904 større partier sild stemplet for eksport. Paa grund af det helt mislykkede fedsildfiske viste det sig, at der i oktober maaned endnu i landet var ca. 50 000 gamle lovs tønder. Fiskeristyrelsen foreslog derfor udsættelsen af fristen for de gamle tønderes benyttelse til 1ste januar 1906, hvilket blev anbefalet af departementet og vedtaget af tinget.

Imidlertid vil nedenstaaende statistik vise, at benyttelsen af vragerne har været i tiltagende. Paa grund af de gamle tønder, har vragerne under privat attest bevidnet sildens pakning, sortement etc., og mange handeler er afsluttet mod vragerattest, der er anerkjendt baade hjemme og af de udenlandske kjøbere, der udbetalte salgsbeløbet mod vragerens attest for, at det var friske, sunde varer og pakning, sortement overensstemmende med slutseddelen.

Fra styrelsen foreligger der ogsaa forslag om en forandring af tøndeloven, idet det har vist sig, at det var nødvendigt, at tønderne allerede fra bødkerne af burde være fuldbaandede; naar dette først skulde ske ved eksporten, da var det baade tidsspildende og betydeligt kostbarere. Samtidig foresloges etpar mindre væsentlige forandringer. Styrelsen har det haab, at tinget iaar faar tid til at behandle dette lovforslag.

I kalenderaaret 1904 er følgende partier vraget i eksportpakning:

Fedsild.

Tromsø	distrikt	tdr. 100 kg. pkn.	tdr. 105 kg. pkn.	24 tdr. 110 kg. p.
Harstad	" 132	" "	" "	" "
Svolvær	" 947	" "	" "	" "
Bodø	" 847	" "	" "	" "
Sannesjøen	" 55	" "	" "	" "
Bergen	" 1 645	" "	" "	" "
		3 626 tdr. 100 kgr. pkn.	24 tdr. 110 kg. pkn.	

Vaarsild.

Bergens	distrikt	tdr. 100 kg. pakn.	252	tdr. 115 kg. pakn.
Haugesund	"	833 " " " "	29 692	" " " "
Kopervik	"	" " " "	5 471	" " " "
Stavanger	"	" " " "	15 181	" " " "
<hr/>				
			833	tdr. 100 kg. pakn. 50 596 tdr. 115 kg. pakn.

Skotsk behandlet vaarsild.

Bergens	distrikt	475	tdr. 115 kg. pakn.
Haugesund	"	4 413 ¹ / ₂	" " "
Kopervik	"	272	" " "
<hr/>			
			5 160 ¹ / ₂ tdr. 115 kg. pakn.

Nordsjøsil.

Bergens distrikt 114 tdr. 100 kg. pakn.

Slosild.

Bergens	distrikt	154	tdr. rund 110 kg. pakn.	275	tdr. 100 kg. pakn.
Haugesund	"	620	" — " " " "	1 296	" " " "
<hr/>					
			774	tdr. rund 110 kg. pakn. 1 571	tdr. 100 kg. pakn.

Fiskepakket.

	Vaarsild.	Slo- og islandssild.
Florø	distrikt 2 000 tdr.	553 tdr.
Bergens	"	2 524 "
Haugesund	" 1 170 "	12 493 ¹ / ₂ "
Kopervik	"	3 709 "
Stavanger	"	6 955 "
<hr/>		
		26 234 ¹ / ₂ tdr.
		3 170 tdr.

Det samlede kvantum eksportpakket vraget sild.

Fedsild.....	3 650	tdr.
Vaarsild 100 kg.....	833	tdr.
" 115 ".....	50 596	" 51 429 "
" skotskbehandlet.....	5 160 ¹ / ₂	" "
Nordsjøsil.....	114	" "
Slosild rund 110 kg.....	774	tdr.
" 100 ".....	1 571	" 2 345 "
<hr/>		
		62 698 ¹ / ₂ tdr.

Fiskepakket:		
Vaarsild	3 170	tdr.
Slo- og islandssild	26 234 ¹ / ₂	” 29 404 ¹ / ₂ tdr.
		Ialt 92 103 tdr.

imod ialt 1903 44 365 tdr.

Ved udarbejdelsen af vragerinstruksen var man forberedt paa, at man ikke med engang traf det rigtige. Eksporten til Rusland af vaarsild via Archangel har taget et glædeligt opsving, men erfaringen har ogsaa vist, at en pakning af indveiet 115 kilo er for let pakning, ligesaa fordrer dette marked mere og mere rundsaltet vaarsild. Resultatet er, at vragerinstruksen maa gennemgaa endel forandringer, og formanden har i den anledning konfereret med inden og udenlandske eksportører og importører samt vragerne.

Et forslag til forandring af vragerinstruksen vil i løbet af sommeren blive forelagt departementet.

Det er endnu fortidligt at bedømme vragerinstitutionens betydning, særlig da fedsildfisket i 1904 var aldeles mislykket. Imidlertid viser omstaaende tal en betydelig fremgang i benyttelsen af vragerne; det vragede kvantum er over det dobbelte af i 1903.

Angaaende benyttelsen af det til tilfældige udgifter bevilgede beløb.

For budgetaaret 1903—1904 foreslog styrelsen kr. 2 000.00 til denne post.

Styrelsen udarbejder sit budgetforslag saa lang tid før de opførte beløb skal komme til anvendelse, at det er en umulighed nøiagtigt at sige og paapege bestemt alt, hvad der i den kommende termin kunde være nødvendigt at have bevilgning til.

Som saadanne foranstaltninger, hvortil det kan være nødvendigt at have midler til sin raadighed, skal man eksempelvis nævne anskaffelser af konkurrerende landes produkter, forat publikum kan gjøre sig bekendt med disse. Forsendelser af prøver af fiskeprodukter til nye markeder. Forsøg med nye behandlingsmaader af fisk og sild etc. for bestemte markeder. Anskaffelser af forskellige modeller og redskaber samt undervisning i nyere tilvirkningsmaader.

Den nye post paa budgettet fik ikke departementets og næringskomiteens tilslutning.

For budgetaaret 1904—1905 optoges denne post paany, men departementet fandt ikke at kunne anbefale posten. Næringskomiteen optog imidlertid kr. 1 000.00 til denne post, der ogsaa blev bevilget.

Fiskeristyrelsen er den ærede næringskomite meget taknemmelig herfor; derved er man om end i det smaa blevet sat istand til at virke paa felter, hvor styrelsen ubetinget bør kunne gribe ind til fremme af landets fiskeriinteresser.

Af det bevilgede beløb kr. 1 000.00 er i budgetaaret medgaaet kr. 976.60.

Under fiskeriagent Niensens ophold i Haugesund under vaarsildfisket fik han kr. 300.00 til prøvesaltning af vaarsild for de russiske røgerier og saltning paa samme maade som russerne salter silden i Astrakan. Vi salter silden gjennemgaaende for haardt for det russiske marked.

Resultaterne kan først fremlægges i en senere beretning.

Efter forudgaaende korrespondance med „Norges Oplysningskontor for Næringsveiene“ og generalkonsul Christoffersen i Buenos Ayres blev der sendt prøver af saltet og røget sild i $\frac{1}{2}$ tdr. og blikemballage til Argentina til et beløb af kr. 360.40. Resultatet kan heller ikke her ventes før senere.

Fra konsul Ravn, New York, fiskeriagent Hans Johnsen, Hull og stipendiat Michelsen, Kape Town har styrelsen efter anmodning faaet endel prøver paa de hermetiksorter, der konkurrerer med vor eksport. Prøverne er udleveret til hermetiske fabriker og modtaget med stor interesse.

Ulykkerne blandt vore fiskere tiltager, idet statistiken viser et større antal bortkomne fiskere end tidligere. Fiskerne er nu betydeligt dristigere, idet fisket ofte foregaar længere fra land, og man er aldrig sikker for, naar ulykken kan ramme.

Fiskerne er selv gjennemgaaende meget ligegyldige ligeoverfor et fiskefartøis eller en baads udrustning med hensyn til redningsredskaber. Mangt et liv kunde sikkert været sparet, dersom fiskerne blandt sit udstyr havde redningsredskaber ombord. Med disse betragtninger for øie og for at vække fiskernes interesse for denne sag anskaffede styrelsen for kr. 216.75 redningsveste og ganske enkle oljeposer, der blev fordelt som modeller til fiskeriselskaber og inspektørerne, for at disse skulde vække interesse for sagen blandt fiskerne.

Dette er ogsaa af de ting, som man ikke kan vente at se resultatet af hurtigt, men firmaet H. E. Schjøtt & Co., Bergen, der leverede prøverne, har faaet enkelte ordre fra distrikter, hvortil disse var uddelt.

Gjennem fiskeriagent B. Dundas, Hamburg, har man faaet nogle prøver paa billige fiskebarometre, hvilke uddeles til en underpris af „Deutsche Seefischereiverein“, og som stod meget rosende omtalt.

Barometerne skal prøves først ved kontrolanstalten her, og det er da meningen, dersom de tilfredsstillende fordringer, der bør stilles til fiskerbarometre, at faa dem indført i handelen her. Nogle prøvebarometre

vil blive tilstillet inspektøerne og etpar fiskerimuseer eller fiskeriforeninger.

Styrelsen har den tro og det haab, at denne lille bevilgning af kr. 1 000.00 skal bære sine frugter.

Fiskeriinspektøerne.

I terminen 1904—1905 har der ingen forandring foregaaet med disse stillinger. Imidlertid blev spørgsmaalet om en inddragning af stillingen som inspektør i de trondhjemske og Romsdals amter optaget til behandling, idet handels- og industridepartementet under 27de mai 1904 tilskrev fiskeristyrelsen saaledes:

„I anledning af afdelingens skrivelse af 11te d. m. angaaende spørgsmaalet om forandring af fiskeriinspektørinstitutionen skal man meddele følgende:

Departementet er fremdeles i det væsentlige af den opfatning, som departementets chef fremholdt ved sagens behandling paa sidste storting (debatten side 1250—1252). Man antager saaledes, at der intet afgjørende kan være til hinder for, at de nuværende fiskeriinspektørstillinger ophæves. Til at overtage den side af deres funktion, som vedkommer kontrollen med benyttelsen af de af havfiskefondene tilstaaede laan, bør der ansættes en reisende inspektør. Dog antager departementet, at man, hvis et særskilt laan for Finmarken oprettes, bør tillige have en egen kontrollerende inspektør for Tromsø stift eller en del deraf, iethvertfald saalænge fondet endnu er nyt. Den reisende inspektørs distrikt skulde altsaa foreløbig omfatte den øvrige del af kysten.

Det er derfor departementets hensigt i kommende budgetforslag at foreslaa bevilgning alene til 2 inspektører. Saafremt den paatænkte ordning bliver gennemført, er det departementets mening, at inspektøren i nordre distrikt bør paalægges at tage bopæl i Tromsø og Hammerfest. Den anden inspektørs bopæl bør være inden det distrikt, hvor de fleste af de til fondene pantsatte fiskefartøier er hjemmehørende, antagelig i Aalesund.

Det er departementets forudsætning ved den heromhandlede ordning, at fiskeriinspektør Buvig kommer til at overgaa til stillingen som reisende inspektør, samt at fiskeriinspektør Johnsen overtager den midlertidige stilling i Tromsø stift.

Fiskeriinspektørstillingen for de trondhjemske og Romsdals amter vil efter departementets forslag bortfalde ved indeværende termins udgang. For dens indehaver, hr. Wallem, er det departementets mening at foreslaa bevilget pension.

Om ovenstaaende bedes fiskeriinspektørerne meddelt underretning, hvorhos man i skrivelsen til hr. Wallem skal bede tilføjet, at meddelelsen er at opfatte som opsigelse til stillingens fratrædelse fra indeværende budgettermins udgang.“

I henhold til denne skrivelse foreslog styrelsen for terminen 1905—1906 løn m. v. kun til 2 fiskeriinspektører. Dette tiltraadtes af departementet og stortinget. Som følge heraf fratraadte fiskeriinspektør Wallem sin stilling den 31te mars 1905.

Spørgsmaalet om bopælforandring for de to andre inspektører er under behandling, men endnu ikke afgjort.

Indberetning fra fiskeriinspektør Wallem og inspektør Johnsen om deres virksomhed findes indtaget længere ude i nærværende hefte af aarsberetningen.

Fiskeriagenterne.

I terminen 1904—1905 har der ingen anden forandring foregaaet med disse stillinger, end at fiskeriagenten i Rusland, der tidligere boede i Riga, i løbet af aaret er tilflyttet St. Petersburg.

Foranlediget ved endel bemærkninger, der fremkom i næringskomiteen ved fiskeribudgettets behandling, anmodede handels- og industridepartementet i skrivelse af 11te mars 1904 styrelsen om i næste budgetforslag at tage under overveielse spørgsmaalet om inddragning af fiskeriagentposten i England fra 1ste april 1905.

I den anledning indhentede fiskeristyrelsen udtalelser fra fiskeriselskaber og foreninger samt børskomiteer og handelsforeninger i de interesserede distrikter.

Af de indkomne udtalelser gik 6 ud paa, at posten burde ophæves fra 1ste april 1905, 2 udtalelser gik ud paa, at spørgsmaalet ingen interesse havde for vedkommende sted, og endelig 32 udtalelser gik ud paa, at posten burde bibeholdes, ialfald indtil der ved gennemførelsen af eget norsk konsulatvæsen etableres en ordning, hvorved de specielle norske fiskeriinteresser i England kan varetages paa en tilfredsstillende maade gennem de norske konsuler.

Overensstemmende med dette sidste standpunkt, der ogsaa faldt sammen med styrelsens egen, foreslog man stillingen bibeholdt og bevilgning givet som før til 3 fiskeriagenter.

Ved sagens behandling i fiskeriraadet blev der fremsat forslag om inddragning af fiskeriagentposten i Hull fra 1ste april 1905. Forslaget blev imidlertid ikke vedtaget.

Ogsaa for fiskeriagentposten i Ruslands vedkommende blev der i

fiskeriraadet fremsat forslag om inddragning, men ogsaa dette forslag blev forkastet.

Stortinget bevilgede derefter for terminen 1905—1906 det i de senere aar sedvanlige beløb til 3 fiskeriagenter.

Beretninger fra fiskeriagenterne Johnsen og Dundas findes indtaget længere ude i nærværende hefte af aarsberetningen. Markedsberetninger forøvrigt fra alle tre agenter tilstilles, efterhvert som de afgives, aviserne direkte.

Vandrelærer i baadbyggeri.

For terminen 1904—1905 var hertil bevilget kr. 3 000.00, og som vandrelærer fungerer fremdeles baadbygger Johannes Selsvik.

Der afholdtes først et kortere teoretisk kursus i Saltdalen. Kurset var paabegyndt i forrige termin, nemlig 9de mars 1904, og afsluttedes 4de april.

Umiddelbart efter afslutningen af dette kursus paabegyndtes et nyt kursus i Saltdalen, hvor 4 baadlag, med ialt 12 elever, som byggede samtidig, ordnedes. Kurset tog sin begyndelse den 5te april.

Foruden at undervise disse 4 baadlag foretog vandrelæreren, naar leilighed gaves, inspektionsreiser opover og nedover dalen, hvor ialt 17 kravelbyggede baade var under arbejde.

Undervisningen afsluttedes af hensyn til slaatten foreløbig den 31te juli, men gjenoptoges 4de september, hvorefter kurset i Saltdalen endelig afsluttedes 29de september. De fire ovennævnte baadlag byggede hver sin baad af størrelse fra 40 til 47 fods længde, 14 til 15½ fods bredde, 7 til 7½ fods dybgaaende ballastet.

Eleverne eiede selv sine baade.

Tiden mellem 31te juli og 4de septbr. benyttedes af vandrelæreren til reise til Jondal i Hardanger for at træffe nødvendige forberedelser til kurset der; efter afslutning af kurset i Saltdalen foretoges reise i lignende øiemed til Bindalen.

Næste kursus begyndtes den 25de oktober 1904 i Herand i Jondals herred, Hardanger, og afsluttedes den 14de februar 1905. Der deltog 8 elever.

Der byggedes en tomastet kravelbygget dæksbaad af følgende dimensioner: Største længde 42 fod, bredde 14 fod 4 tommer og dybgaaende ballastet 7 fod. Drægtighed ca. 23 tons under maalingsdækket. Eleverne eiede selv baaden sammen.

Der herskede stor tilfredshed med kurset saavel fra elevernes side som fra formandskabets.

Ordføreren i Jondal skriver til fiskeristyrelsen under 14de mars d. a.: „Baadlaget i Herand i Jondals herred har ved hr. L. L. Haugen sendt herredsstyret en skrivelse af 6te mars, hvori meddeles, at det af fiskeristyret foranstaltede baadbyggerkursus under ledelse af vandrelærer hr. Johs. Selsvig nu er tilendebragt og udtaler sin tilfredshed med det under kurset indvundne resultat, saavel som tilfredshed med vandrelæreren hr. Johs. Selsvig, der udviste stor dygtighed og interesse for sin gjerning. Anmoder herredsstyret om at bringe fiskeristyret baadlagets tak for det afholdte kursus.

Idet herredstyret tiltræder baadlagets udtalelser, skal man tilføie, at det afholdte kursus utvilsomt vil have sin store betydning først for baadbyggerindustrien her, og dernæst til et uvurderligt gode for fiskerne, der i den anviste baadtype sikkert vil finde en farkost, der sandsynlig vil trodse alle storme til sikkerhed og hygge for liv og velfærd.

Modtag derfor baadlagets saavel som herredstyrets bedste tak.“

Efter afslutningen af kurset i Jondal paabegyndtes et kursus i Bindalen, der antagelig vil afsluttes omkring 30te juni 1905. Beretning om dette kursus vil komme i næste aarsberetning.

Havfiskefondenes forvaltning i tiden fra 1ste april 1904 til 31te mars 1905.

a) Det ældre havfiskefonds

midler er — som i tidligere terminer — væsentlig kommet de nordlige landsdele tilgode — særlig Tromsø amt. Der har i den forløbne termin dog været voksende efterspørgsel om laan fra syd- og østkysten, hvilken kystdel i terminen er bleven bevilget 9 havfiskelaan, særlig til anskaffelse af noget større fartøier med eller uden hjælpemaskine. Det er et glædeligt tegn paa havfiskets fremgang paa disse kanter af landet.

Som i terminen forud er der ogsaa i denne termin indkommet langt flere andragender end man har kunnet imødekomme. 53 andragender paa tilsammen ca. kr. 173 000.00 ventede ved terminens slut paa bevilgning.

I anledning af den i forrige aarsberetning omtalte assurancenød for fiskefartøier i de nordlige landsdele forelagde fiskeridirektør Dahl for fiskeriraadet sommeren 1904 en forestilling om oprettelse af en statskontrolleret og statsunderstøttet forsikring af fiskefartøier, hvori fartøier med havfiskelaan skulde optages. Raadet anbefalede for departementet at lade sagen yderligere udrede. Sagen er foreløbig stillet i bero i paavente af, at stortinget, ved at bevilge forsikringsforeningen „Samhold“ understøttelse eller garanti, igjen kan bringe denne forening i virksomhed.

Ved inddrivelsen af to misligholdte laan vil fondet lide tab særlig paa grund af fartøernes slette vedligehold. Endeligt opgjør foreligger ikke endnu.

Af det ældre fond er der i terminen ikke bevilget laan til dampskibe og fabrikanlæg.

Angaaende laanemidlernes disposition forøvrigt henvises til nedenstaaende tabeller.

Fortegnelse
over anviste laan i terminen 1904—1905.

Amt	Antal laan	Deraf			Den stillede sikkerhed			Laanesummenes samlede beløb kr.
		Til dæksbaade	Til seilfartøier	Til motorfartøier	Pant i fartøj	Kommune-garanti	Selvskyldner-kaution	
Finmarken	2	2	—	—	—	1	1	2 000.00
Tromsø	24	21	2	1	2	22	—	53 500.00
Nordland	8	7	—	1	—	7	1	9 400.00
N. Trondhjem	1	1	—	—	—	—	1	1 000.00
S. —	1	1	—	—	—	1	—	2 900.00
Romsdal	2	1	—	1	1	—	1	8 000.00
N. Bergenhus	1	—	1	—	1	—	—	3 000.00
Stavanger	1	—	1	—	1	—	—	5 000.00
Nedenes	1	—	1	—	1	—	—	1 200.00
Ialt	41	33	5	3	6	31	4	86 000.00

Den 31te mars 1905 var følgende laan bevilgede, men endnu ikke anviste:

Amt	Antal laan	Deraf			Den stillede sikkerhed			De tilsagte laans samlede beløb kr.
		Til dræksbaade	Til seilfartøier	Til motorfartøier	Pant i fartøi	Kommune-garanti	Selvskyldner-kaution	
Finmarken	3	2	—	1	1	2	—	4 850.00
Tromsø	8	5	3	—	3	5	—	15 300.00
Nordland.....	7	5	1	1	—	6	1	12 100.00
N. Trondhjem.....	1	1	—	—	—	1	—	2 500.00
S. —	2	2	—	—	—	1	1	3 000.00
Romsdal	1	—	—	1	1	—	—	3 000.00
S. Bergenuhus	2	—	1	1	2	—	—	7 000.00
Nedenes	4	—	1	3	4	—	—	6 600.00
Bratsberg	3	—	2	1	3	—	—	19 000.00
Jarlsberg & L.....	1	—	—	1	—	1	—	4 000.00
Ialt	32	15	8	9	14	16	2	77 350.00

Opgave

fra finansdeptsrtemetet over den pr. 31te mars 1905 udestaaende, ikke forfaldne kapital af det ældre havfiskefonds midler.

Smaalenenes amt.....	kr.	8 000.00
Jarlsberg og Larviks	”	1 800.00
Bratsberg	”	1 714.29
Nedenes	” Risør.....	1 200.00
Lister og Mandals	”	15 700.00
Stavanger	kr.	21 400.00
Haugesund	”	2 800.00
Søndre Bergenuhus amt	”	23 992.86

Transport kr. 76 607.15

	Transport kr.	76 607.15	
Bergen	„	6 216.11	
Nordre Bergenhus amt	„	37 299.97	
Romsdals amt	kr.	41 522.25	
Aalesund	„	22 920.01	
Kristianssund	„	24 766.67	
			89 208 93
Søndre Trondhjems amt	kr.	2 960.00	
Trondhjem	„	2 149.99	
			5 109.99
Nordre Trondhjems amt	„	11 570.01	
Nordlands amt	„	191 267.48	
Tromsø amt	„	154 563.28	
Finmarkens amt	kr.	9 455.00	
Hammerfest	„	714.28	
			10 169.28
			<u>kr. 582 012.20</u>

b) Det nye havfiskefond.

Af dette fond er der i terminen anvist et laan stort kr. 20 000.00 til anskaffelse af en i Tønsberg hjemmehørende fiskedampør.

Den 31te mars 1904 var følgende 4 laan tilstaaede, men ikke anviste:

Til Kristianssund	kr.	20 000.00
„ ———	„	20 000.00
„ Aalesund	„	25 000.00
„ Molde	„	9 000.00
		<u>Tilsammen kr. 74 000.00</u>

Fondet har i terminen lidt betydelige tab derved, at tre dampskibe, hvis laan var misligholdt, ved realisationen viste sig saa overbeheftede med sjøpanterrettigheder, at pantet ved salg ikke kunde dække baade disse og fondets fordring. Endelige opgjør foreligger endnu ikke. Ved samtlige salg vilde fondet kunne have været fuldt dækket, hvis der ikke havde været paaheftet fartøjerne sjøpanterrettigheder. Ved fremtidige laan tages al mulig reservation mod saadanne rettigheder, hvorved disses stiftelse i større udstrækning, uden at fiskeristyrelsen derom faar kundskab, vil vanskeligjgjøres.

Forøvrigt henvises til nedenstaaende tabel.

Opgave

fra finantsdepartementet over den pr. 31te mars 1905 udestaaende, ikke forfaldne kapital af Det nye havfiskefonds midler.

Smaalenenes amt	kr.	20 000.00
Stavanger amt, Stavanger by	„	48 000.00
		<u>Transport kr. 68 000.00</u>

	Transport kr.	68 000.00	
Søndre Bergenhus amt.....	„	16 000.00	
Nordre Bergenhus amt	„	147 000.00	
Bergen	kr.	69 500.00	
Forskud af statskassen til sjøpanterettigheder			
vedk. „Bergenseren“ og „Herlø“	„	32 254.77	„ 101 754.77
Romsdals amt	kr.	34 000.00	
Aalesund	„	150 500.00	„ 184 500.00
Nordre Trondhjems amt	„	16 000.00	
Nordlands amt	„	68 000.00	
Tromsø amt.....	kr.	20 000 00	
Tromsø by.....	„	31 000.00	„ 51 000.00
Finmarkens amt	„	17 000.00	
			<u>kr. 669 254.77</u>

Underretningsvæsenet vedkommende fiskerierne.

Dette er i den forløbne budgettermin ordnet aldeles som i den foregaaende, hvorfor man henviser til beretningen for 1903—1904, indtaget i 1ste hefte af „Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier“, hvor man vil finde fuldstændig specifikation over de cirkulærtelegrammer, der udsendes.

Rapporter om skreifiskets udbytte er i terminen udgivet ugentlig for de enkelte distrikter og i sin helhed sammenlignet med de nærmestliggende tidligere aars.

Fiskeristatistiken.

I terminen er udkommet heftet for 1903 med samme opgaver og tabeller som heftet for 1902. Statistiken for 1904 er under arbejde og vil foreligge færdig i løbet af høsten.

De af fiskeristyrelsen udgivne publikationer vedkommende Norges fiskerier.

I budgetterminen er udkommet af „Aarsberetning vedkommende Norges fiskerier“ følgende hefter:

5te hefte 1903 indeholdende beretninger om samtlige skreifiskerier udenom lofotfisket og torskefisket søndenom Stat, samt om makrelfisket i 1903.

1ste hefte 1904 indeholdende beretning om fiskeristyrelsens virksomhed i budgetterminen $\frac{1}{4}$ 1903— $\frac{3}{4}$ 1904 med fiskeriinspektørernes og fiskeriagenternes beretninger, samt aarsberetninger fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for samme termin.

2det hefte 1904. Lofotfiskeriet 1904 ved udvalgsformand Rich. Hansen.

3die hefte 1904 indeholdende beretning om storsildefisket og østlandsfisket vinteren 1903—1904, om vaarsildefisket og vaartorskefisket i vaarsildedistrikterne ved fiskeriinspektør Buvig. Særaftryk er uddelt af endel af beretningerne.

Røvær—Titranfondet.

Status for den af fiskeristyrelsen forvaltede del af Røvær- og Titranfondet pr. 31te december 1904.

1. Indestaaende i Bergens privatbank paa kontrabog no. 31 576 pr. 1ste januar 1904	kr.	62 605.97
2. Indestaaende i Bergens kreditbank paa kontrabog no. 64 672 pr. 1ste januar 1904.....	„	49 916.77
Indtægt i aaret 1904:		
1. Renter i Bergens privatbank	kr.	2 396.31
2. Do. i Bergens kreditbank	„	1 916.21
	kr.	4 312.52

Udgift i aaret 1904:

Udtaget af Bergens privatbank i henhold til departementets skrivelse af 21de oktbr. 1904 og tilstillet sognepresten i Berg og Torsken	„	1 000.00	„	3 312.52
---	---	----------	---	----------

Fondet udgjør pr. 1ste januar 1905 kr. 115 835.26

hvoraf indestaaende i:

1. Bergens privatbank	kr.	64 002.28
2. Bergens kreditbank	„	51 832.98
	kr.	115 835.26

Fra
fiskeriinspektøren i Romsdals- og Trøndelagens amter.

Aarsberetning.

I henhold til instruksens § 8 har jeg herved den ære at afgive **indberetning om min virksomhed og mine reiser som fiskeriinspektør** i 1904 og i de tre første maaneder af 1905 o: til jeg fratraadte stillingen.

Motorbaade.

Som i min foregaaende aarsindberetning bemærket var brugen af petroleumsmotorer som drivkraft i fiskerfartøier begyndt at indføres i mit distrikt. I løbet af 1904 er anskaffelsen af de mest moderne motorbaade tiltaget i enkelte dele af distriktet meget sterkt, mens der i andre dele neppe er gjort mere end en begyndelse. Der er meget, som tyder hen paa, at denne reform — anskaffelse af motorkraft i fiskerbaade — vil udvikle sig hurtigere og faa større og mere vidtrækkende betydning end nogen anden paa fiskeribedriftens omraade nordenfjelds. Og det fortjener at bemærkes, at reformen vinder størst fremgang i netop de samme dele af distriktet, hvori farkosternes forbedring og tidsmæssige udrustning hidtil havde naaet længst frem. Dette hænger utvilsomt sammen med den omstændighed, at naar vor fiskerbefolkning først er begyndt at prøve noget nyt og godt, vil erfaringen hurtig overbevise befolkningen om, at der paa flere felter efterhaanden kan gøres forskellige andre forbedringer, som vil gjøre den hele bedrift baade desto mere lønnende og tillige desto mere livsikker og bekvem for hver enkelt mand. Medens det en menneskealder tilbage i tiden var et særsyn, at der blev gjort nogen ændring i det tilvante baadstel og fangststel, fordi man fandt alt det traditionelle og gamle godt nok, synes man nu omtrent overalt og paa alle felter at være kommet til den overbevisning, at fremskridt og forbedringer er paakrævet; — det gjælder bare at skaffe sig midler til

at sætte reformerne igang, og til at finde dem, som koster mindst og gjør største nytten straks, under førstkommande fiskesæson. I saa henseende stilles anskaffelsen af motorbaade i første række, og det vistnok med rette, saavidt man kan dømme af opnaaede resultater for fiskerne selv.

Denne reform synes at skulle blive gennemført med usedvanlig hurtighed. Talrige forespørgsler angaaende de hensigtsmæssigste maskintyper, passende fartøisstørrelse, priser og driftsomkostninger er sendt mig fra alle dele af distriktet. Men anskaffelse af maskiner er vistnok gaat hurtigst for sig paa Nordøerne i Søndmøre og i en større del af Romsdals fogderi. I Aalesund og paa Søndre Søndmøre var der allerede i de nærmest foregaaende aar blevet anskaffet saa mange smaa dampbaade, at behovet for tidsmæssige farkoster er blevet tilfredsstillet — i alle fald foreløbig, og anskaffelse af motorbaade har derfor været mindre paakrævet. Samtidig har det vist sig, at de smaa dampbaade ikke er saa fordelagtige endda, og at der til fiskerierne paa de fjernere liggende fangstpladse bør have større farkoster af billigere drift. Det er troligt, at efterhaanden som fiskerne faar fastere greb paa udnyttelse af petroleumsmotorer som en billig hjælpemaskine, vil det blive større motorbaade, som vil kunne blive de andre farkoster overlegne i flere henseender. For en større del af Nordmøre og hele Trøndelagen er anskaffelse af motorbaade først nylig begyndt ganske smaat; og driften af dampbaadene som fiskerfartøier er i disse kyststrøg blevet end mindre lønnende i de sidste aar end længere sydpaa i mit distrikt.

Reformen er, som ovenfor bemærket, gennemført usedvanlig hurtigt. Det er i saa henseende betegnende, at allerede nu, under vinterfisket i 1905, var motorbaadene talrigere end dampbaadene i mit distrikt. Nogen ganske nøiagtig opgave er endnu ikke kommet mig ihænde; af de meddelelser, som nu foreligger, sees dog følgende antal dampbaade og motorbaade at have været ibrug iaar, sammenlignet med 1902 og 1903 inden mit distrikt:

	Antal dampbaade.	Antal motorbaade.
Vinterfisket 1902	39	(ingen?)
Vinterfisket 1903	64	14
Vinterfisket 1905 ca.	68	80

Nogen opgave for 1904 under vinterfisket blev ikke afgivet; men da antallet paa alle i Romsdals amt anskaffede motorbaade udgjorde ca. 70, var formentlig nogle og 60 i brug allerede under vinterfisket. Progressen er altsaa meget stor.

Som bidrag til „motorbaadens historie“ kan her tilføies, at under vinterfisket allerede 1894 deltog 3 motorbaade i Romsdals amt, 2 af dem fra Søndmøre og 1 fra Romsdals fogderi. Ingen af dem fandtes tjenlige

under sjøgang, end mindre ude paa havet; og inden kort tid blev maskinerne udtagne, ifølge meddelelser som jeg senere lod indhente. Selv under almindelige forhold paa sjøen viste disse motorbaade sig at være upaalidelige, idet kammeret, hvori oljen forbrændtes, tildels kunde blive saa tilsodet, at maskinen stansede. Eller det kunde hændes, at overskud af olje flød udover maskinen, saa at der gik ild i det hele. Under en prøvetur med en slig motorbaad, anskaffet af havnevæsenet, var jeg ombord vidne til en saadan brand inde i maskinkassen; det syntes os nok saa betænkeligt, men nogen videre skade voldte det ikke; vi kom iland i god behold, mens ilden blev slukket under farten.

Det var i henhold til disse forhold og min personlige erfaring, at jeg under 10de september 1894 som svarskrivelse til det kgl. indredepartement udtalte (i anledning af en laaneansøgning fra Nördlands amt, hvorom min mening ønskedes) at petroleumsmotorer paa deres daværende udviklingstrin kun var skikket til drivkraft for smaa baade og kun i stille vande og kanaler, og at jeg havde fraraadet anskaffelse af disse slags motorer til fiskerbaade, hvilket jeg fremdeles fandt at burde gjøre. En anden ulempe, som var den væsentligste for havgaaende fikerbaade ligesom for enhver fart i vor skjærgaard, var den, at maskinen bare kunde drive farkosten fremover eller forover, men ikke stoppe farkostens fart eller arbejde agterover! Stævned man lige paa en grund eller lige paa fjeldvæggen med en motorbaad i fuld fart, saa kunde ikke fartøiet hindres i at støde paa og maaske totalt forlise; thi stoppe farten kunde man ikke ved maskinens hjælp; man kunde stanse maskinens gang, ikke fartøiets gang, dette maatte fortsætte, til det stansede af sig selv eller bare gives en anden kurs, om deri var nogen hjælp.

Ved en ny ordning af propelvingerne blev for nogle faa aar siden opnaaet, at maskinen kunde arbejde agterover, idet vingerne, ved en mekanisme inde i selve propelakslen, kunde stilles om og drive fartøiet agterover. Dermed var den væsentligste mangel ved motoren afhjulpet. Senere er andre meget vigtige forbedringer indførte, og man har nu en meget brugbar maskine i flere af de nye typer. At der endnu er plads for flere forbedringer, kan der neppe reises tvil om. Særlig maa det ventes, at der kunde konstrueres en maskine, som var kraftig nok til at kunne skaffe større fart paa et 40 à 50 tons drægtigt fartøi, uden at omkostningerne blev forholdsvis større end nu.

Med hensyn til motorbaadens økonomiske fordele fremfor dampbaaden har jeg i en tidligere aarsberetning omhandlet disse og skal her kun tilføie, at ved flere af de nye maskintyper er opnaaet saa megen enkelthed forenet med soliditet, at pasningen eller den hele maskinbetjening kan overlades til hvilkensomhelst tænksom og paalidelig fisker,

hvorved opnaaes en ikke ringe besparelse i sammenligning med en dampbaads driftsomkostninger med dens fagmæssig uddannede og høiere lønnede separate betjening.

Paa Marstrandsudstillingen,

som jeg fik anledning til at besøge nogle dage isommer, var netop motorerne for fartøier den allervigtigste gjenstand. Besøget var derfor meget instruktivt for enhver, hvem motorens yderligere forbedring og udnyttelse i fiskeribedriften interesserte. Som resultat af studiet af de udstillede typer fremgik, at to af de her i landet mest benyttede typer ogsaa af bedømmelseskomiteen ved udstillingen blev stillet i første række, samtidig som en forholdsvis ny type vandt sterk anerkjendelse. Kort sagt: de danske typer „Dan“ og „Alpha“ hævdede i konkurrencen sin overlegenhed, mens den nye, svenske type „Avance“ stilledes i samme række. Med hensyn til konstruktionen kan bemerkes, at mens „Dan“s og „Alphas“ propelvinger er stilbare og stilles efter behovet enten „forover“ eller „agterover“, har „Avance“ faste vinger, og forandringen fra „forover“ til „agterover“ sker ved selve akslens kobling. Om etpar andre hos os kjendte og mere almindelig brugte typer, „Paragon“ og „Rap“, gik den sagkyndige bedømmelse ud paa, at „Rap“ er god, men lidt for kompliceret, og at „Paragon“ baade er for kompliceret og for tungvindt i arbeidet; maskinerne har hos os tildels medført den ulempe, at de larmer sterkt under gangen; fordi de er for lidet lyddæmpede, tildels ryster de skroget sterkere end behageligt er og meget mere end synes nødvendigt. En ny norsk type, kaldet „Eva“, vakte en ikke ringe opmærksomhed ved sin soliditet; omstyringen fra forover til agterover sker ved kobling og udveksling ved et konisk tandhjul paa selve akslen; propelvingerne er faste. Om de øvrige udstillede typer finder jeg ingen særlig opfordring til at udtale mig, ligesom jeg ikke her skal inklade mig paa nogen nærmere beskrivelse af de forskjellige maskiners konstruktion og detaljer. Jeg har kun villet fremholde, at de typer, som har været indført hos os, viste sig ogsaa under bedømmelsen paa Marstrandsudstillingen at hævde en høi plads, samtidig som en ny norsk og en lidet kjendt svensk type vandt stor anerkjendelse.

Om brugen af petroleumsmotorer vil jeg dernæst fremhæve som resultat af mine undersøgelser og erfaringer, dels under fiskerierne her nordpaa, og dels under mine reiser langs Østlandets saavel som Sørlandets kyster, at det bestemt maa anbefales at have motoren som en hjælpemaskine i en fuldrigget seilskude. Dette er baade det mest økonomiske og tillige det mest betryggende. Thi naarsomhelst seilene kan bruges — og det hænder jo saa at sige omtrent daglig — spares udgifterne ved

maskinens brug; og i tilfælde, at vinden er for sterk for skudens fremdrift ved maskinen alene, i modvind stik i stævnen eller nogle streger ind, vil en krydsning eller bidevindsseilads med maskinen tilhjælp være en meget hensigtsmæssig manøvre og bringe et udmerket resultat, idet farkosten vil kunne lægges maaske indtil 2 streger nærmere vinden, faa mindre afdrift og krydse op hurtigere end uden maskine, ligesom maskinen i dette tilfælde vilde være uden synderlig nytte uden hjælp af seilkraften. I henhold til disse betragtninger har jeg aldrig anbefalet laaneansøgninger til havfiskerifondene til anskaffelse af motorer i andre skuder end seilskuder; og under konferencer angaaende motorers anskaffelse har jeg altid bestemt fraraadet at indsætte maskine i farkoster uden seilrig. Med hensyn til maskinkraften har jeg fundet, at der i det hele taget ikke vindes saa meget endda med en maskine, som skaffer f. eks. 7 miles fart fremfor en med 5 miles fart, og at en maskine til 8 miles fart vilde, under vore fiskeriforhold, vise sig at være for kostbar at bruge og medføre andre ulemper, som vilde gjøre den mindre formaalstjenlig. Dette være sagt med motorens nuværende effektivitet som udgangspunkt. Det er jo forresten sandsynligt, at nye konstruktioner, eller forbedringer ved de gamle, vil kunne bringe resultater, som kan afsvække eller helt omstøde min paastand. Men indtil videre tror jeg, at den er rigtig og bør befølges.

Svenske fiskeriforhold.

I forbindelse med mit besøg af udstillingen maa jeg nævne lidt om forholdene i den tilstødende svenske skjærgaard, saameget mere som denne skjærgaard er hjemstedet for de fiskere, som i sin tid besøgte Storeggen og gav anledning, ved sit eksempel, til at vække søndmøringerens sterke interesse for større fiskerfarkoster og udviklingen af bankfiskeriet.

Under mit ophold paa Klædesholmen, vestenfor Marstrand, kom jeg i tale med fiskere, som havde drevet fiske fra Aalesund, og som fremdeles bare drev bankfiske med line, aldrig befattede sig med sildefisket, og bare om sommeren med makrelfisket — paa dorging. Deres fartøier var tildels indkjøbte engelske kuttere, dampbaade, mentes der, passede slet ikke for deres fiskerier, som hovedsagelig var efter lange, torsk, brosme og makrel, i regelen med saltning ombord, paa de fjerntliggende fangstpladse, under Island, Shetland, paa Nordsjøbankerne og i Skagerak. Dette mindede adskilligt om de amerikanske fiskeriforhold: seilskuder paa fjerne fangstpladse, og fisketure paa flere ugers fart. Fartøier af egte svensk type — noget lig Hvalerbaadens linjer — udgjorde dog hovedmassen; de indkjøbte engelske kuttere tiltog i antal aar

efter aar. Anskaffelsen lettes ved laan af et offentlig fiskerifond mod 3 % rente; ogsaa til redskaber ydes laan. Assurance kan her faaes saavel af fartøiet som af udrustning og redskaber — en ikke ringe fordel. I det hele taget var der meget, som røbede god økonomisk omtanke hos denne fiskerbefolkning, hvorom andre svenske fiskere sagde, at de var paapasselige, drev et og samme fiske omtrent aaret rundt, tjente godt derved og stelte godt med sine indkomster. Alt hvad jeg saa og hørte, bekræftede disse udsagn. Som en eiendommelighed kan anføres, at befolkningen deromkring ikke kaldte sig svensker, men bohusleninger; om de ogsaa bevarede traditionen om at tilhøre det gamle Norge, hørte jeg ikke. De er ligesom befolkningen paa den yderste norske skjærgaards øer og holmer hovedsageligen henviste til at leve af fiskeri og skibsfart; men i Bohuslens skjærgaard bor de mere samlede end hos os: paa Klædesholmen boede saaledes, sagdes mig, ca. 800 mennesker, og paa Fladholmen straks nordenfor ca. 100 mennesker.

Fangsten, som bragtes ind fra bankerne, førtes dels flekket, dels bare aabnet i bugen og med hovedet paa; alt godt saltet. Inden flekningen af den runde fisk foretages, kastes den i sjøen for at blødgjøres, saa den falder bekvemmere under kniven. Fiskens almindelige størrelse var 4—6 kg. i raa vegt. Langen saltedes i store med jernbaand forsynede kar, hvor den forlagede sig. Den sælges som oftest „halvtørret“; en halv dags tørring eller 4—6 timer paa fiskeberget ansees for tilstrækkelig tørring. Den ikke-saltede lange, som er bestemt for spillange, beholder hovedet efter flekningen og tørres altsaa hel, fuldstændig udflekket, og udspiles med træpinder, 6—8 stykker, før den hænges paa hjellen. Den færdige vare er lys, blank og næsten gjennemsigtig. Saltlangen var ogsaa pent behandlet, men sterkere saltet end almindelig hos os: til 300 fisk à 6 kg. brugtes ca. 20 hektoliter salt i saltekarret; fisken var før saltstrøet ombord. Denne lange ligger 8 til 14 dage i karret og tages op efterhaanden, som den kan blive solgt; tørringen foregaar paa den maade først, naar fisken er solgt. Den sterke saltning, siger bohuslenerne, gjør ikke fisken for salt.

Sjøboderne, salteboderne saavelsom fartøi og redskaber eies af fiskerne; de er selveiere baade paa sjøen og paa landet. I „gamle“ dage var forholdet mere ligt de norske fiskeværeier-forhold. Det var „ca. 100 aar“, siden forholdet ændredes; 60 aar gamle karer kunde ikke erindre nærmere desangaaende. Nu sælger fiskerne sin egen fangst efterhaanden, som dens markedspris synes passende, det meste i Gøteborg; dog findes i selve Klædesholmen etpar større fiskekjøbere, som undertiden kan overtage fisken fra 8—10 kuttere, en handel paa 50 à 60 000 kroner for hver af kjøberne. Disse og andre fiskekjøbere er ikke forhandlere af andre varer; landhandlere eller andre handlende paa kysten

er i regelen ikke fiskekjøbere. Forholdene er ogsaa i denne henseende bedre end hos os; den bedrøveligt store og besnærende kredit til fiskerne er omtrent ukjendt i Bohuslens skjærgaard, sagde man mig. Overalt var derfor jevnere velvære.

Et godt indtryk fik jeg i saa henseende under mit ophold dersteds. Foruden at se hvor rent, pent og velstelt husene og folkene i det hele var, lagde jeg særlig merke til det indbyrdes gode forhold mellem beboerne. Praktisk fik jeg ogsaa et eksempel paa arbejdsforholdet med en fiskelast: Da jeg kom iland, saa jeg et fiskeberg fuldt belagt med lange til tørring, og endel folk, store og smaa, sysselsatte med arbeidet. Nogle timer efter var de alle optagne med at bringe den færdige vare ombord i en skude, en fiskerskøite. Den hele arbejdsstok bestod af mandskabet ombord med hustruer og store og smaa børn — ingen andre. Da skøiten var færdig, heiste etpar kvinder og en mand storseilet og klyveren, mens de andre tog ind landgangen og bragte børnene i baaden for at ro hjem, idet skøiten strøg „tilfolds“ med sin ladning, bestemt for Gøteborg. Det hele arbeide udførtes af „familien“ ligesom andet husflidsarbeide, visselig til stor økonomisk vinding for alle deltagerne. — Jeg vender nu tilbage til de norske fiskeriforhold.

Reglerne for laanefondene.

Uden her at ville gaa til nogen udtalelse om, hvad efter min mening reglerne burde indeholde og hvorledes kontrollen med vedkommende farkoster burde udføres, finder jeg, at nogle korte bemærkninger desangaaende ikke vilde være ganske overflødige.

Efterhaanden som jeg samlede erfaring om forholdene, dannede jeg mig den opfatning, at en mere detaljeret kontrol ikke alene med farkostens vedligeholdelse og brug, men ogsaa med dens lønsomhed var paakrævet. Det er efter min mening ikke tilstrækkeligt, at skøiten eller dampbaaden, som pant for en del af et laan, holdes i en upaaklagelig stand og benyttes til fiskeri endel af aaret. Hensigten med laanefondet er ikke dermed skeet fyldest. Det væsentligste er, at brugen netop af den med offentlig bistand anskaffede farkost bliver en lønnende forretning, og derigjennem kan tjene som følgeværdigt eksempel som „redskab“ til et lønnende fiskeri, et fremskridt paa havfiskeriernes omraade. Nogen kontrol i saa henseende er ikke paabudt. Det har ved flere anledninger vist sig, at en godt vedligeholdt skøite eller dampbaad er blevet drevet med tab og tilslut blevet solgt ved tvangsauktion samtidig med at lignende farkoster, anbragte i samme fiskeribrug uden at være anderledes vedligeholdte eller anderledes benyttede, har gjort gode forretninger. Og dog har føreren paa førstnævnte farkost været en ligesaa dygtig eller

endog dygtigere fisker og sjømand end de fleste andre. Aarsagen til tabet og til laanets inddrivelse ved tvang har, efter hvad jeg kan skjønne, hovedsagelig været den, at vedkommende har manglet fornødent forretningskjon og forretningsdygtighed, tildels endog ikke ført eller forstaaet at føre ordentligt regnskab, hvoraf itide kunde sees, hvad vei det bar med forretningen. Og dog er jeg overbevist om, at saafremt man itide var blevet opmærksom paa denne mangel, vilde baade laantageren og det offentlige kunne været forskaanet for tab. I sin tid henstillede jeg derfor, at man skulde underrette fiskeriinspektøren (som kontrollør af pantsatte farkoster), saasart laantageren viste sig at have vanskeligt for at betale renter og afdrag til rette tid eller gjentagende gange maatte faa udsættelse med den ene eller begge dele. Det lykkedes mig dog ikke at vinde bifald for denne kontrollhjælp; jeg tror bestemt, at flere tab vilde være undgaaet, eller en væsentlig hjælp være ydet, om der var blevet anledning til at faa forretningen bedre bestyret, alene som regnskabsopgjør betragtet. Det er jo ikke noget usedvanligt, at større gaardsbrug, verksteder og lignende affærer drives uden ordentlig regnskabsførsel; det er derfor hverken noget paafaldende eller nogen klander overfor en fisker, som driver fiske med en større skøite eller dampbaad under vanskelige forhold og skiftende udbytte, naar her gjøres opmærksom paa det gode det vilde være for alle parter, at der i reglerne for havfiskefondene blev tilføiet den, at laantageren skulde føre ordentlig regnskab over brugen og forretningen med hans farkost, og at et uddrag af regnskabet skulde følge med de andre i reglerne paabudte aarspapirer. At det offentlige skulde holde kontrolløren (fiskeriinspektøren) à jour med, hvorledes laantageren opfylder sine forpligtelser med hensyn til renter og afdrag, synes mig saa anbefalelsesværdigt, at jeg ikke finder at gaa nærmere ind derpaa.

Man kan indvende, at kontrollen godt kunde udvides i nævnte retning uden nogen speciel regel derom. Dertil vil jeg for det første svare, at jeg paa henvendelse til mange af laantagerne derom har modtaget opgaver, hvoraf saa nogenlunde kunde sees, hvorledes forretningen gik. Men der har ogsaa været endel og ikke saa ganske smaa laantagere, som aldrig har villet give mig oplysninger; andre har svaret, at de slet ikke var forpligtede til at give mig oplysninger om fiskeriudbyttet. At et par af disse laantagere tilslut maatte gaa fra det hele (og paaførte det offentlige tab, saavidt vides), kan tilføies for øiemedets skyld, ligesaa kan tilføies, at flere af dem, som gav de udførligste og tidligste aarspapirer med oplysninger om forretningen, har gjort gode forretninger og blevet meget velstaaende fiskere og dampbaadseiere.

I tidligere aarsberetninger, hvori jeg har nævnt endel om laanene, har jeg ogsaa berørt, at der burde kræves visse kvalifikationer hos førere

af dampbaade og større farkoster, som laanefondene har pant i; førerne burde være navigationskyndige og fuldt uddannede sjømænd. Hertil skal jeg ved denne anledning føie, at en nøiere kontrol med farkosternes kompasser og signal-lanterner finder jeg meget paakrævet. Efter kollision har det oftere vist sig, at skylden har ligget i daarlige lanterneglas, som ved en smule kontrol vilde være kasseret af enhver, som havde faat undersøge lanterneerne. Og at der noksaa hyppigt benyttes for smaa og feilagtig placerede kompasser, har jeg paatalt og faat rettet; men nogen adgang til ordre om, at kompasserne skulde blive underkastet et kontrolkontors undersøgelse, har jeg savnet.

De vidnesbyrd om vedligehold og god stand, som alle laantagerne fremsender i sine aarspapirer, synes mig ikke at være tilstrækkelig betryggende for et helt aar ad gangen. Det er kun leilighedsvis, at jeg har kunnet personlig faa farkosterne undersøgte. Uden at en rundreise til denne kontrol paabydes, bliver ordningen utilfredsstillende.

Foredrag og fiskerimuseerne.

Paa den foredragstourné, som jeg efter anmodning foretog i sidste kvartal af min funktionstid, besøgte jeg byerne Kragerø, Langesund, Brevik, Fredrikshald (med Hvaler og Sponviken), Stavanger og Hauge-sund. Emnerne var havfiskerierne og midlerne til deres ophjælp; jeg holdt ialt 13 foredrag, alle ledsagede af fremvisning af lysbilleder med behørig forklaring. Møderne medtog i regelen omtrent 3 timer og var meget sterkt besøgte, tildels var lokalet overfyldt. Desuden havde jeg mange besøg af fiskere, forretningsmænd og andre, som ønskede yderligere oplysninger. I det hele taget fik jeg et bestemt indtryk af, at disse slags foredrag omfattedes med stor interesse, og at de — forhaabentlig — var af nytte for befolkningen. Men paa den anden side fik jeg en levende forestilling om, hvormeget det offentlige ad denne vei maatte kunne udrette til fiskeribedriftens udvikling. Efter bedste evne har jeg jo oftere været optaget med lignende foredrag inden mit eget distrikt, men tiden har ikke altid tilladt mig at holde saa hyppigt møder som ønskeligt havde været. For de mere interesserede har der været bødet paa denne mangel gennem personlig konference, leilighedsvis, og korrespondence. Imidlertid burde meget mere været udrettet, om ikke udelukkende ved foredrag saa dog ved diskussionsmøder og lignende sammenkomster. Som oftest har anledningen til slige møder kun været tilstede, naar der forelaa bestemte sager til forhandling, som f. eks. spørgsmaal om bedre fyrbelysning, nye havneanlæg, undersøgelse af nye fangstfelt m. v. Men jeg har oftere følt savnet af mere instruktive midler end billeder, korter o. s. v., og ligesaa hyppigt har jeg savnet bistand

af mere sagkyndige mænd under drøftelse af fagspørgsmaal ved siden af mere almindelige fiskerianliggende.

Om hvorledes en hensigtsmæssigere ordning skulde kunne træffes i nævnte henseender, skal jeg ikke her gaa nærmere ind paa. Det forekommer mig dog, at det ligger nært at tænke sig, at vore talrige fiskeriselskaber baade i byerne og ude paa kysten maatte kunne sætte system i deslige møders ordning og regelmæssige afholdelse. Baade blandt gaardbrugerne, haandverkerne og andre næringsdrivende er lignende møder af fagmænd for vedkommende næringsvei noksaa almindelig. Men for fiskerne, hvis næringsvei i langt mindre grad end andres gjøres til gjenstand eller rettere sagt kan gjøres til gjenstand for literær behandling og skriftlig drøftelse, maatte fagmændsmøder være af langt større betydning, saa meget mere som deres anliggende i det hele taget søges pleiet af andres hænder end deres egne, og derfor ikke saa sjældent kommer i feilagtigt spor.

Hvorledes man end tænker sig denne tanke realiseret, synes mig det i alle fald klart, at de store og tildels kostbare samlinger, som findes i „fiskerimuseerne“ i Bergen, Trondhjem og Bodø, maatte kunne afgive et fyldigt stof til nærmere instruktion og videregaaende drøftelse af fagmænd, blandt fagmænd og for fagmænd. Jeg kan ikke i øieblikket erindre, om jeg nogensinde har seet nogen opgave over, hvormange der aarlig besøger disse tre fiskerimuseers store samlinger; men saavidt jeg skjønner, er tallet paa besøgende ikke betydeligt. Jeg har indtryk af, at disse store, gode og værdifulde samlinger slet ikke kommer til sin ret og paa langt nær ikke gjør den nytte eller skaffer den belæring, som de ellers vilde og burde gjøre. I det hele taget tør det neppe være nogen overdrivelse at sige, at store dele af samlingerne henligger som døde skatte.

Allerede for aar tilbage har jeg været inde paa denne tanke, at dele af samlingerne burde gjøres til gjenstand for foredrag og forevisninger i fiskevær og andre steder paa kysten. Jeg har endog selv reist nogle gange med modelsamlinger fra Bergens fiskerimuseum til vestlandske byer og ordnet udstillinger med foredrag, navnlig angaaende de redskaber og fartøismodeller, som jeg i sin tid indkjøbte paa fiskeriudstillingerne i udlandet (i tiden 1878 til 1883) og som dannede grundstammen i Bergens fiskerimuseum. Senere har jeg ikke havt anledning til nogen fortsættelse for min persons vedkommende, men foranlediget samlinger udstillet uden specielle foredrag, naar undtages enkelte gange ved mindre lokale udstillinger i byerne. Om andre har faat lignende istand, kjender jeg intet til.

Under min ovennævnte foredragstourné nu ivinter var det mig et savn, at der ikke fandtes nogen let tilgængelig og let transportabel samling fra et fiskerimuseum at faa med paa reiserne. Idet jeg her paany

fremholder denne side ved nytten af vore fiskerimuseer, kan jeg ikke tilbageholde et ønske om, at en forbedring i saa henseende snart maatte ske; saa meget mere som jeg er overbevist om, at mange deler dette ønske med mig, ikke mindst fiskerbefolkningen, som nu og da, en ledig stund under opholdet i byen, kan faa et kort glimt af herligheden, men aldrig en omhyggelig, instruktiv forklaring af alle nyttige sager i den.

Slutning.

I dobbelt henseende er de følgende linjer slutning. Nogen flere sager af større interesse, som jeg ikke tidligere har berørt i mine aarsberetninger eller offentlige udtalelser, ligger mig for nærværende ikke paa hjerte. Jeg har forsaavidt intet mere at fremføre i denne aarsberetning.

Men da denne aarsberetning ikke alene er min sidste, men ogsaa den sidste offentlige fremstilling, jeg afgiver som fiskeriinspektør i Trøndelagen og Romsdals amt, være det mig tilladt at ytre som slutningsord ved fratrædelsen af min stilling (idet posten inddrages), at om jeg end ikke har faat udrette alt det, jeg i disse 14 aar har havt til hensigt at faa udført til fiskeribedriftens fremme i mit distrikt, saa har det dog stadig glædet mig at kunne faa arbeide i en stilling, som i høi grad passed for mig, og hvor jeg følte mig hjemme. Men allermest har det glædet mig, at det er netop inden mit eget distrikt, at de største fremskridt er blevet gjort af fiskerbefolkningen, og at de nye store fiskerier af epokegjørende betydning er opkommet i det korte tidsrum, hvori jeg fungerede. At have været, saa at sige, daglig vidne til en saadan landsviktig udvikling af en betydelig næringsvei, vil jeg bevare som det kjæreste minde fra denne min livsgjerning som fiskeriinspektør.

Trondhjem, 30te april 1905.

Fredrik M. Wallem.

Fra
fiskeriinspektøren i nordre distrikt.

Beretning

om hans virksomhed i aaret 1904.

Ogsaa i 1904 lagde kontorarbejde en lang tid beslag paa min virksomhed. Jeg blev saaledes ikke færdig til at reise ud før den 7de mars. Kontorarbejdet tiltager stadig, ligesom ogsaa de mundtlige konferencer med fiskerne optager mig noksaa meget, specielt i den tid, da de drager ud til sine respektive fiskepladse i Lofoten og Senjen.

Bortset fra den megen tid, saadanne mundtlige konferencer optager, har de dog sin store betydning, idet man derved kommer til bedre at sætte sig ind i fiskernes meninger og opfatninger paa de forskellige felter, og nu specielt med hensyn til anskaffelse af dækkede fiskebaade med eller uden mekanisk drivkraft, der for tiden er dagens brændende spørgsmål.

Som ovenfor nævnt, tog mine reiser sin begyndelse den 7de mars, og fra den tid indtil 3die april havde jeg besøgt følgende steder i Lofoten og Vesteraalen, nemlig Henningsvær, Stamsund, Balstad, Kabelvaag, Svolvær, Kabelvaag paany, Strømsjø og Langenæs.

Foruden de sedvanlige mundtlige konferencer om fiskerianliggender i sin almindelighed, specielt angaaende laan af havfiskefondene samt tilvirkningsspørgsmaalet, hvilket sidste er af overordentlig stor betydning for vor fiskerinærings fremdrift —, afholdtes der ogsaa paa ovennævnte steder fiskerimøder, hvor et meget interessant spørgsmål blev diskuteret, nemlig: Hvilken er den bedste og mest tjenlige fiskebaad at anvende i vor bedrift saavel økonomisk som praktisk set?

Diskussionen desangaaende var meget livlig og havde paa de fleste steder samlet fuldt hus.

Det viste sig af udtalelserne under diskussionen paa disse møder, at interessen med hensyn til baadens størrelse og art var høist afvigende

i de forskjellige distrikter. Saaledes fandt enkelte distrikter at kunne hjælpe sig med den mindre dæksbaad som baade i økonomisk henseende og i praktisk anvendelse den mest hensigtsmæssige.

En saadan baad kan jo, som tidligere udtalt, anskaffes for en pris af ca. 1 000 kroner og koster altsaa kun en brøkdel af, hvad de større dæksbaade andrager til.

Andre distrikter, særlig de, hvis fiskere til stadighed besøger Finmarken, fandt, at den mindre dæksbaad ikke var fuldt saa tjenlig. Af de i denne retning gaaende udtalelser fik jeg den opfatning, at den ikke fandtes mindre tjenlig for den lange færds skyld eller fordi der ikke lige saa godt kunde fiskes fra den mindre som fra den større baad, men specielt paa grund af, at man ved anvendelse af den større farkost kan for en længere tur føre med sig den fornødne udrustning i enhver henseende og endvidere ikke er afhængig af, hvorvidt de fiskepladse, man agter eller ønsker at besøge, er saapas bebygget, at der for mandskabet kan erholdes husrum paa land, ligesom ogsaa udgifterne til saadant husrum indspares. Heller ikke er man, om man under sit udvær paa sjøen faar efterretninger, der gjør det ønskeligt eller man ved uveir tvinges til at skifte plads eller fiskested, nødsaget til forinden atter at vende tilbage til udseilingsstedet for at afhente sine redskaber m. m., men kan afseile direkte til en ny plads.

Der fremhævedes ogsaa, at de større baade vilde være mere anvendelige ved det egentlige havfiske som ogsaa under deltagelse i skreifisket specielt paa Svensgrunden og Malangsgrunden for at kunne anvende doryer, og især under sidstnævnte fiske ansees det vanskeligere at kunne trække sine redskaber direkte fra dæksbaaden, ligesom mindre saadanne heller ikke ansaaes at være saa udholdelig for haardt veir i længere tid.

Saadan omtrent faldt udtalelserne i sin almindelighed. Jeg finder dog specielt med hensyn til det sidst anførte at burde bemærke, at der ogsaa drives fiske paa Svendsgrunden med noksaa smaa dæksbaade og direkte trækning af redskaberne.

Det her opstillede og diskuterede spørgsmaal er af noksaa stor betydning, og det maa forudsees, at der skal baade tid og erfaring til for at bringe endog en tilnærmelsesvis praktisk løsning paa samme. Thi hvad der passer for det ene sted, findes ikke anvendeligt for det andet. Hovedsagen er, at enhver forstaar at indrette sig saa praktisk som muligt i hensigt at opnaa størst mulig fordel. Det hænder jo, at man anskaffer sig fiskebaade til noksaa høie priser, fordi naboen har gjort ligesaa, men uden nærmere at overtænke, hvorvidt en saa kostbar farkost passer til det fiske, man agter at drive, eller om dettes endelige udbytte vil kunne dække anskaffelses- og driftsomkostningerne. Det har i enkelte tilfælder vist sig, at man ved anskaffelse af fiskebaade har slaæet for stort

paa og overvurderet sin egen evne til at drive baaden, hvilket selvfølgelig har ledet til ruin.

Ved en fiskebaads anskaffelse gjælder det ikke blot evnen til at betale baaden, men der maa særlig tages hensyn til de fiskerier, hvorunder den skal benyttes, og at disse drives rationelt. Da først vil en kostbar anskaffelse komme til at vise sig lønnende.

Det maa imidlertid ansees anbefalelsesværdigt at begynde smaat og saa gradevis avancere. Naar evnen tillader og forholdene kræver det, er der altid anledning til at anskaffe sig større baade og dertil svarende udrustning.

Den 24de april samt forøvrigt 2 gange senere paa sommeren besøgte jeg vort vigtige fiskested — Røst. Under disse mine besøg blev der afholdt 2 fiskerimøder, navnlig angaaende en forbedret ordning af kommunikationerne for transport af fersk fisk til sydbyerne. Paa et af møderne vedtoges ogsaa enstemmig en resolution, indeholdende anbefaling af en udvidet lokalfart ordnet saaledes, at den kom i mere hensigtsmæssig forbindelse med sydgaende hurtigruter, — samt at Vesteraalskes sydgaende godsroutes anløb af Røst maatte udstrækkes til at omfatte det hele aar.

Det er vel faa krav med hensyn til lokalfart i fiskeridistrikterne, som har mere berettigelse end kravet om en ordning af lokalfarten paa Røst saaledes, at dennes forbindelse med og omladning i sydgaende hurtigruter kan ske snarest muligt og efter afgang fra fiskepladsen og paa et sted, der ikke udfordrer lange og tabbringende omveie. Her gjælder det især i sommervarmen hurtighed, og for Røsts vedkommende kan kun være tale om saadan ved direkte lokalfart mellem Bodø og Røst. Den vil bidrage til en udvikling, hvorved store værdier kan ophentes af havdybet og nyttiggjøres for samfundet.

Den 28de mai foretog jeg en inspektionsreise til Vesteraalen og Harstad i anledning af kveitefisket og laan af havfiskefondene, hvorhos jeg under samme reise deltog som deputeret for redningssagen i distriktsmødet i Svolvær den 2den juni.

Den 9de samme maaned reiste jeg til Narvik for at undersøge forholdene med hensyn til fremme af ferskfiskeeksporten. Om denne reise er styrelsen tidligere givet udførlig beretning.

Den 15de næstefter afreiste jeg efter speciel ordre fra fiskeristyrelsen til Røst for at lede et større fiskerimøde, som afholdtes til diskussion og udtalelse angaaende bedre lokalforbindelser for dette sted.

Af den af flere hundrede mand store forsamling fremkom der enstemmig udtalelse, gaaende i samme retning som udtalelserne paa det foran omhandlede, tidligere afholdte møde, nemlig ønsket om en direkte forbindelse over Bodø med sydgaende hurtigrute, — kun med den for-

skjel, at man paa det første møde udtalte ønsket om tur mellem Bodø og Røst 2 gange ugentlig, medens man nu troede at kunne innskærpe sig til blot én tur ugentlig. Ligesaa fastholdtes ønsket om Vesteraalske godsruτες trafikering af stedet det hele aar.

Med det offentlige tilladelse foretog jeg 3die juli en reise til fiskeri-udstillingen i Marstrand. Denne reise medtog 25 dage. Beretning om samme fremkommer bagenfor.

Den 3die september foretog jeg en kort tur til Saltdalen til konference med baadbyggerne derinde.

Den 11te september tiltraadtes en inspektionsreise i anledning af de der for offentlig regning anskaffede ishuse, samt sildefisket. Herunder besøgte jeg Kvarø, Lurø, Sandnæssjøen, Herø, Vega og Brønnø. Jeg kom tilbake fra denne reise den 24de.

Den 1ste oktober tog jeg til Lødingen for paa turen at faa anledning til at konferere med hr. direktør Westergaard, der var paa reise nordover.

Da sildefisket fremdeles foregik paa Helgeland, og det ifølge forskjellige private meddelelser maatte antages at være ganske betydeligt, reiste jeg den 5te november paany til Helgelandsværene. Men det viste sig desværre, at de private etterretninger havde været noget overdrevne, og at der ikke paagik fiske af nogen betydning.

Den 12te november var jeg atter paa reise og da til Havnvik i Ibbestad, nærmest for at faa rede paa forholdet med motorkutter „Sirius“, hvorfor der ikke var betalt assurancepræmie, og som det offentlige ligeoverfor forsikringsselskabet maatte sige sig god for.

Jeg besøgte ogsaa Tromsø og Harstad. Da reisen var iforveien tilstrækkelig bekjendtgjort, havde jeg paa samtlige steder stadig besøg af fiskere og andre i fiskeribedriften interesserede, saa min tid var særdeles optaget.

Under denne reise blev jeg end mere bestyrket i min opfatning af, at fiskeriinspektøren mest mulig bør færdes blandt den fiskende befolkning. Derved kommer begge parter til nærmere og sandere forstaaelse. Thi ved møder og mundtlige konferencer kommer man mere og mere ind paa, hvad der egentlig kræves, og derunder er det langt lettere at meddele den fornødne veiledning end gjennom skriftlig korrespondence.

Derfor bør en fiskeriinspektør netop reise mest muligt. Efter min formening vil dette ikke alene give de rette, men ogsaa de største eller fleste impulser for videre arbeide til vore fiskeriers fremme.

Paa heromhandlede tur medhavde jeg til forevisning en praktisk og billig bølgedæmper og redningsvest, gjenstande, som i vor fiskeribedrift og for fiskere er af uvurderlig betydning.

Ved de mundtlige oplysninger, som jeg havde anledning til at meddele angaaende disse apparater, som jeg samtidig foreviste, fik jeg dem indført hos forskellige i fiskeribedriften interesserede, og jeg har grundet haab om en fremtidig, mere almen benyttelse af apparaterne.

I tiden mellem reiserne har jeg været fuldstændig optaget med saavel skriftligt kontorarbeide som med mundtlige konferencer med fiskerierinteresserede mænd. Jeg kan i denne forbindelse oplyse, at min journal viser for 1904 et antal indgaaende ekspeditioner af 1298, og at der i min kopibog for samme aar forefindes 935 udgaaende breve, erklæringer og udtalelser m. m. Hertil kommer det utal af schemaer til bevidnelser, besvarelser paa forskellige opstillede spørgsmaal angaaende fiskerierne og andet lignende. Der findes inden mit distrikt 64 lensmænd og 81 herreder, og har jeg til besvarelse af de rettede spørgsmaal maattet henvende mig gjentagende til lensmændene. Da flere af disse herrer tildels har vist sig mindre tilbøielig til at besvare spørgsmaalene inden nogenlunde rimelig tid, har dette atter medført purringsskrivelser. Alle saadanne ekspeditioner er holdt udenfor kopibøgerne.

Af større arbeider kan nævnes en femaars statistik for Tromsø stift, vedrørende kveitefisket, dets udviklingsmuligheder, fangststeder og fangsttider.

Om samme henvises til bagenfor i beretningen.

Blandt de mange udtalelser, jeg har havt at afgive vedkommende offentlige sager, kan især nævnes udtalelse om landslodden, hvilken foruden forarbeider optog ikke mindre end 14 arksider.

Af andragender om laan af havfiskefondene har jeg i aarets løb indsendt 68. Dette i forbindelse med den kontrol, der paahviler mig at have med de allerede givne laan, samt assuranceforholdene med de fartøier, der er stillet i pant for saadanne laan, — medfører et ikke ubetydeligt arbeide. Som foran berørt har min tid mellem reiserne været fuldt optaget med kontorarbeide; men til at overkomme dette alene har dog denne tid været for knap. Jeg har saaledes i lighed med tidligere aar maattet benytte leiet hjælp, og da kontorarbeidet stadig tiltager, er det en selvfølge, at ogsaa mere kontorhjelpe tiltrænges.

I tilslutning til ovenstaaende finder jeg at burde hidsætte endel bemærkninger angaaende de væsentlige grene af vor fiskeribedrift, nemlig:

Lofotfisket. Om dette har jeg for aarets vedkommende intet væsentlig at bemærke udover de almindelige Lofotberetninger, som er udgivne af opsynet, naar undtages, at jeg med nogle ord vil berøre

Agnspørgsmaalet, en for vore skreifiskerier særdeles vigtig sag.

Som bekjendt bestaar hovedtilførselen eller hovedforbruget af agn saavel i Lofoten som under de øvrige skreifiskerier paa Tromsø stifts kyst af fersk sild. Den gamle skik, at man bragte det væsentligste af

agn med sig til Lofoten, er forlængst ophørt, ialfald for de flestes vedkommende. Nu spiller som ovenfor nævnt fersksilden hovedrollen.

En bedre ordning af agnforholdene har i længere tid været et almindeligt samtaleemne mand og mand imellem blandt fiskerne, og har endog i den senere tid været behandlet paa fiskerimøder.

Hvad der mest har bragt agnspørgsmaalet til at blive af saa aktuel betydning, er de tildels overdrevne priser, der forlanges og betales for fersk agnsild eller lodde. Det har saaledes ikke været usedvanlig, at der for en kasse paa ca. 75 liter — altsaa en halv tønde — fersk agnsild har været betalt optil 15 kroner og for en lignende kasse lodde optil 25 kroner. Dette bliver henholdsvis 30 og 50 kroner maalet.

Det er derfor ikke at undres over, at fiskerne finder sin næring altfor høit skattelagt paa denne konto. Og at der nu hæver sig røster for at faa istand en bedre ordning, er ikke urimeligt.

Dette er en sag af stor rækkevidde ligeoverfor fiskernes omkostningsspørgsmaal; thi det har vistnok flere gange vist sig, at det neppe har lønnet sig at fiske, trods at der var fisk tilstede, blot fordi agnet var for dyrt.

Imidlertid er ferskt agn en nødvendighed og maa anskaffes.

En bedre ordning af dette spørgsmaal er selvfølgelig forbunden med store vanskeligheder, men alle agnforbrugere er dog af den formening, at noget maa kunne gøres for at faa istand en hensigtsmæssigere ordning.

Der er f. eks. fra Finmarken foreslaaet dannelse af kooperative foreninger, og at staten burde træde støttende til. En saadan ordning formener jeg dog det vil falde særdeles vanskeligt at faa gennemført.

Uden her netop at ville foreslaa nogen anden bestemt ordning, vil jeg dog tillade mig at udtale som min formening, at dannelse af agnforeninger inden hvert fiskevær maaske kunde vise sig heldigere. I dennes hænder maatte altsaa fiskeværrets agnforsyning lægges. Denne agnforenings bestyrelse, der selvfølgelig maatte bestaa af blandt fiskerne valgte medlemmer, maatte da oprette kontrakt med et eller flere bestemte, agnførende dampskibe, saaledes at værets fiskere eller iallefald de i foreningen indtegnede medlemmer forpligtede sig til først og fremst at købe af dette eller disse skibe.

Foreningens formand maa være den, der fører den fornødne korrespondence med agndampskibene. De dermed forbundne udgifter bliver at udligne paa medlemmerne.

En saadan ordning vil medføre mere sikkerhed saavel for agnforbrugere som for agnsælgerne.

At gaa nærmere ind paa detaljerne ved dette spørgsmaals løsning kan ikke her lade sig gøre. Jeg vil blot faa lov til at oplyse, at en ordning, som foran antydet, ogsaa har været fremholdt i Nordlands fiskeri-

selskab. Forøvrigt vil spørgsmaalet blive optaget til diskussion under fiskerimøderne i Lofoten og andre steder udover vinteren.

Sildefisket. Om dette for Nordland saa vigtige fiske er iaar ikke meget at sige; thi som bekjendt var det omtrent mislykket.

De forhaabninger, man havde til et godt fiske paa grund af den store mængde sild, der stod i næsten hver fjord 1903, slog saaledes aldeles feil.

Ogsaa med hensyn til fangst af sild til agnforbrug for indeværende vinter synes at være smaa udsigter.

I endel af mine tidligere beretninger har jeg fremholdt nødvendigheden af et mere effektivt underretningsvæsen ved vore fedsildfiskerier, og jeg er fremdeles af den opfatning, at her maa ske en forandring.

Ulønnet mand gjør sjelden godt arbeide. Dette er en gammel sats. Dermed er dog ikke ment, at de, som har med underretningsvæsenet, ikke gjør sin pligt; men saaledes som det nu er ordnet, kan simpelthen de funktionærer, som har med denne sag at bestille, nemlig lensmændene, aldeles ikke tilfredsstille de forekommende krav til en bedre ordning. Og dette er heller ikke at vente. Disse funktionærers tid er vistnok noksaa meget optaget forøvrigt, og yderligere krav til dem paa underretningsvæsenets omraade vilde medføre ikke ubetydelige personlige udlæg. Ved den nuværende ordning kan man sige, at man heller ikke har den tilbørlige nytte af den udvidede telegraf- og telefonforbindelse.

Endvidere vil et mere velordnet og udvidet underretningsvæsen ogsaa være paakrævet ligeoverfor den tildels overhaandstagede private korrespondence til bladene sydpaa om sildefisket. Et privat overdrevet telegram kan i mange tilfælde bevirke flere tusinde kroners tab for vort land.

Denne private telegrafering vilde i betydelig grad afsvækkes, naar man havde paalidelige officielle underretninger at holde sig til, og da ikke netop paa bestemte dage i ugen, men derimod saasntart der forelaa noget at berette.

Som en paatagelig feil i den nuværende ordning af underretningsvæsenet maa det erkjendes, at telegrafisk offentlig meddelelse skal ske kun to gange om ugen.

Kort sagt: mangelfuld underretning om sildens forekomst og begyndende fiske kan medføre uberegnelige tab, særlig derved, at der kan gaaes glip af store fangster. Saadanne tilfælder synes ogsaa at gjentage mere og mindre for hvert aar.

Kveitefisket og kveiteeksporten. I kveitefiske forekommer fremdeles svingninger, der ytrer sig i, at det viser sig aftagende paa enkelte steder, medens det for andre steder tiltager. Men dette er vel noget, som baade har forekommet og vil forekomme.

Saaledes viser det sig, at gode og gamle bekendte kveitsteder i de senere aar er kommet tildels næsten ud af betragtning.

Foruden den i min forrige aarsberetning anførte statistik for aarene 1896, 1897 og 1898 angaaende eksport og fiske i Nordlands og Tromsø amter har jeg iaar samlet en femaarsstatistik, omfattende aarene 1899—1903, for hele Tromsø stift, der viser, saavidt muligt, det omtrentlig opfiskede kvantum, og hvad der er eksporteret i is samt solgt til russerne. Ligesaa findes i samme angivet de forskjellige fangsttider og fangststeder samt udviklingsmuligheder.

Bemeldte statistik indtages nedenfor in extenso.

Opgave over kveitefisket i Tromsø

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.
Nordlands amt							
Bindalen	Ca. 20 000	20 000	25 000	30 000	40 000		Intet
Vik	Antagelig ikke over 5 000 kg. pr. aar						—
Brønnø	29 500	32 200	20 972	39 958	82 805		Intet
Vega	Antagelig 20 000—30 000 pr. aar						Intet
Velfjorden	—	—	—	—	—		—
Tjøtta	Ca. 5 000 kg. pr. aar						—
Vefsen	—	—	—	—	—		—
Alstadhaug	Antagelig op til 25 000 kg. pr. aar						Intet
Herø	Fra 40 000 til 50 000 kg. pr. aar						Intet
Nesne	—	—	—	—	—		—
Hemnes	—	—	—	—	5 000		Intet
Mo	—	—	—	—	—		—

stift i femaaret 1899—1903.

Exporteret i iset stand		Fangststeder og Fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.		
Alt	0.25—0.35	Setta og forøvrigt Bindalsfjorden. Tid: Oktober—december.	Fisket har for dette distrikt væsentlig været drevet med mindre, aabne baade, men vil antagelig kunne tage et betydeligt opsving ved anskaffelse af mere tidsmæssige og livsikre baade, saaledes at fisket kunde blive drevet mere rationelt og længere tilhavs.
—	—	Væsentlig i Ursfjorden. September—december.	Det samme.
Alt	Ikke opgivet	Varholmen, Velfjordens ydre del samt havet vest for Kvarstein.	Ligesaa.
Alt	Ikke opgivet	Rundt hele Vega, særlig Bremstenen, Skjærvær, Mudvær og Ulvingen, fra begyndelsen af juni til udgangen af oktober.	Ligesaa. Desuden forbedring af havneforholdene i Bremstenen og Skjærvær eventuelt Nordvær.
—	—	—	Mangler opgave.
—	—	—	Maaske kveitefiske kan faa nogen betydning som havfiske, om udrustning til saadant blev overkommeligt for almuen.
—	—	—	Fiske efter kveite drives ikke i distriktet.
Alt	Ikke opgivet	Fangststed eller tid ikke opgivet.	Intet oplyst om udviklingsmuligheder, men kan forholdene ansees at være de samme som for Tjøtta herred anmerket.
Alt	Ikke opgivet	Strækningen Gaasvær—Inderholmen samt Inderodden og Skibbaadsvær i juni, juli, august og delvis september.	Til fisket har været benyttet almindelige Ranvæningsbaade, men utvilsom vil et mere effektivt fiske kunne drives, hvis almuen kunde se sig istand til at anskaffe sig mere tidsmæssige farkoster, særlig mindre dæksbaade med og uden petroleumsmotor som drivkraft.
—	—	—	Som ad Herø. Lensmanden ser sig ikke istand til at kunne meddele nogenlunde paalidelige oplysninger, da kveitefisket foregaar nærsagt gennem det hele aar og paa mange forskellige steder.
Alt	0.27	Mellem Strømholmen og Bustnæs i Ranenfjorden.	Ingen muligheder for videre udvikling.
—	—	—	I distriktet foregaar intet kveitefiske.

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.
Lurø	Gjennemsnitlig 50 000 kg. pr. aar					Intet	
Rødø	Kan ansættes til 40 000—50 000 kg. pr. aar					Intet	
Melø	200	1 000	500	2 000	10 000	Intet	
Gildeskaal	—	—	—	—	—	—	
Bodin	—	—	—	—	—	—	
Bodø	I de sidste 3 aar ca. 30 000—40 000 kg. pr. aar					Intet	
Skjærstad	—	—	—	—	—	—	
Saltdalen	—	—	—	—	—	—	
Beierfjord	—	—	—	—	—	—	

Exporteret i iset stand		Fangststeder og fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.		
Alt	Ikke opgivet	Lurø og Trænen, hovedsagelig Trænen i april, mai, juni, juli og august.	Fisket foregaar mest med aabne smaabaade, men det kan ikke være tvil underkastet, at fisket her vilde tage et betydeligt opsving, især for Trænen, naar befolkningen kunde have anledning til at forsyne sig med mere tidsmæssige farkoster, hvorhos en forøget lokal dampskibsfart i forbindelse med hurtigruterne ogsaa vil være til betydelig fremhjælp.
Alt	Ikke opgivet	—	Lensmanden ser sig ikke istand til at indsamle oplysninger uden mod godtgjørelse. Som udviklingsmuligheder gjælder specielt anskaffelse af flere tidsmæssige fiskerbaade. Især vil der formentlig, for Valvær og Myken kunne udvikles et rationelt havfiske, men det blir da en nødvendighed ogsaa der at opføre ishuse af hensyn til agnets opbevaring og fiskens konservering under fangsttiden.
Alt	0.25	Kveite fiskes paa mange steder inden distriktet, men mest paa den saakaldte indre eggen ud og vest for Grønna — 4 à 5 mil udfor Støt, i juni, juli, august og september.	Her gjælder ogsaa anskaffelse af flere og tidsmæssige fiskebaade.
—	—	—	Ingen opgave modtaget.
—	—	—	Ingen opgave modtaget. Forresten foregaar der iniet væsentlig kveitefiske i distriktet udenfor hvad der medgaar til hjemmeforbrug. Som udviklingsmuligheder kan nævnes anskaffelse af tidsmæssige farkoster for at kunne søge længere tilhavs.
Alt	Ca. 0.25 —0.30	Havstrækningen udenfor Fleinvær, Givær og Landegod samt havet fra Røst mod Trænen, fra mai til august.	Ogsaa her gjælder den videre udvikling anskaffelse af tidsmæssige farkoster. Forøvrigt synes interessen for havfisket endnu ikke at være tilstede i forønskelig grad. Byen egner sig som station for fiskedampskibe, der agter at drive fiske paa forannævnte havstrækning.
—	—	—	I distriktet foregaar intet kveitefiske.
—	—	—	Ligesaa.
—	—	—	Ligesaa.

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.
Sorfolden samt Nordfolden— Kjerringø	50 000	21 000	25 400	41 100	24 000		Intet
Steigen.....	—	—	—	—	2 000		Intet
Hammerø.....	—	51 302	10 780	—	6 540		Intet
Tysfjorden	Antagelig ca. 10 000 kg. pr. aar						Intet
Ofoten	—	—	—	—	—		—
Lødingen	—	—	—	—	—		—
Vaagan.....	15 000	29 000	28 000	18 000	25 000		Intet
Gimsø og Valberg.	Ingen kvantumsopgave						—
Buksnes og Hol ...	—	—	—	—	—		—
Borge.....	—	—	—	—	—		—
Flakstad.....	—	—	—	—	—		—
Væro—Røst.....	4 000	37 000	45 000	58 000	163 000		Intet

Exporteret i iset stand		Fangststeder og fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.		
Alt	0.20	Langs Kjerringøstranden og i munden af Folden-fjorden i november og december.	Fisket drives med aabne nordlandsbaade. Lensmanden formener, at fisket i denne fjord neppe vil naa nogen væsentlig større udvikling end allerede skeet.
Alt	0.15—0.20	Udenfor Husø, Valsvær og Øksnæs i september—november.	Fisket drives med 3—4/ums nordlandsbaade. Men da det foregaar i den stormfuldeste tid af aaret, er en væsentlig betingelse for videre udvikling af dette fiske mere sjødygtige baade, opførelse af ishuse paa bekvemme steder samt bedre kommunikationer.
Alt	0.20	Vestfjorden mellem Nordøksund og Tranø fra august til december.	Fisket drives med 4/ums nordlandsbaade. Her synes ogsaa mere tidsmæssige og livbjergelige baade nødvendige.
Alt	0.15—0.20	Drag, Helland, Rørvik, Hundholmen og Skarberg i september—november.	Der er liden sandsynlighed for videre udvikling af dette fiske.
—	—	—	I dette distrikt foregaar intet kveitefiske.
—	—	—	Ligesaa, men der er dog udviklingsmuligheder tilstede for dette fiske, saavel i Vestfjordbunden som den ydre del af Ofotenfjord.
Alt	0.25	I Vestfjorden juni—oktober.	Her vil tidsmæssige farkoster ubetinget bringe fisket frem til større udvikling, da fisket nu foregaar med aabne baade.
—	—	Ved eggen og forøvrigt paa de almindeligesættepladse nær land, men dog høist ubetydeligt.	Ogsaa her vil tidsmæssige farkoster formentlig bringe dette fiske frem til større betydning.
—	—	—	For tiden foregaar intet kveitefiske i distriktet, væsentlig kun til husbrug.
—	—	—	Herfra mangler opgave, men utvilsom vil et lønnende kveitefiske her kunne drives, naar der anskaffedes tidsmæssige farkoster, helst med mekanisk drivkraft, saaledes at man havde letvindt adgang til at søge langt til havs.
—	—	—	Herfra mangler ogsaa opgave, men de samme udviklingsmuligheder er ogsaa tilstede for dette distrikt som for Borge.
Alt	0.10—0.20	Paa bankerne udenfor Røst i maanederne mai, juni, juli og august.	Hvad der endvidere kan bringe dette distrikt frem med hensyn til videre udvikling paa kveitefiskets omraade, er bedre kommunika-

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.
Hadsel	—	—	—	—	—	—	—
Bø	Antagelig 40 000 à 50 000 kg. pr. aar					Intet	
Sortland	—	—	—	—	100 000	80 000	0.20—0.25
Øksnes	90 260	91 100	69 000	64 400	57 600	Ikke opgivet	
Dverberg	350 000	395 450	840 000	471 700	840 700	2 287 850	0.14—0.22
Tromsø amt.							
Kvædfjord	—	—	—	—	—	—	—
Trondenes—Harstad	—	—	—	—	—	—	—
Ibbestad	20 000	18 000	10 000	4 000	—	Intet	
Salangen	—	—	—	—	—	—	—
Tranø	3 500	2 700	2 200	2 000	3 500	Intet	

Exporteret i iset stand		Fangststeder og fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.		
—	—	—	tioner, specielt udvidet lokalfart i korrespondance med hurtigruterne sydover og saaledes at denne ogsaa omfatter høsttiden. Derved vil man utvilsomt komme til at nyttiggjøre sig en ganske anden større kveitemængde end nu. Det vil da maaske vise sig, at høsttiden er den bedste fisketid. I dette distrikt foregaar intet nævneværdigt kveitefiske.
Alt	—	Fisket foregaar ved Skaarvaag, Strømsjø, Nykvaag, og Hovden paa bankerne derudenfor.	Kveitefisket for dette distrikt har tidligere i det væsentligste været drevet med den aabne nordlandsbaad, men delvis ogsaa i de senere aar flere mil fra land med dæksbaade. Den næste udviklingsmulighed her er petroleumsmotor i de mindre dækskuttere.
20 000	Ikke opgivet	Dette fiske er foregaaet med dampskibe paa strækningen Lofotodden—Malangen.	Her kræves bedre kommunikationer for at lette afsætningen. I selve Sortland drives ellers intet kveitefiske af betydning, hovedsagelig kun til husbrug.
Ikke opgivet	0.25—0.30	Foregaar paa bankerne udenfor kysten, vaar, sommer og høst.	De samme udviklingsmuligheder som for Bø.
250 000	0.20—0.25	Paa bankerne udenfor Andenæs, Bleik og Børvaag.	Fisket drives her hovedsagelig med smaa dæksbaade og aabne nordlandsbaade. Anbringelse af petroleumsmotor i de mindre dæksbaade vilde give kveitefisket et sterkt stød fremover.
—	—	—	Her foregaar intet kveitefiske.
—	—	—	I distriktet foregaar intet nævneværdigt fiske; men vil Harstad egne sig som station for fiskedampskibe, der driver havfiske.
Alt	Ikke opgivet	Væsentlig Vaagsfjorden i oktober og februar.	Her nævnes ikke om videre udviklingsmuligheder.
—	—	—	I dette distrikt foregaar intet væsentlig kveitefiske.
Alt	0.20—0.40	Fisket foregaar paa Vaagsfjorden i oktober, november og december.	Fisket drives hovedsagelig med aabne nordlandsbaade. Hvis almuen havde raad til at anskaffe sig bedre farkoster, vilde ogsaa dette fiske give et bedre udbytte. Der klages ogsaa over, at der er mangel paa godt agn i den tid fisket foregaar.

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kg.
Bjarkø	Ca. 20 000 kg. pr. aar					Intet	
Berg	—	—	—	—	—	—	—
Dyrø	—	—	—	—	—	—	—
Sør-Reisen	—	—	—	—	—	—	—
Lenviken	—	—	—	—	—	—	—
Maalselven	—	—	—	—	—	—	—
Hillesø og Malan- gen	—	—	—	—	—	—	—
Balsfjorden	—	—	—	—	—	—	—
Tromsøsundet	—	—	—	—	—	—	—
Tromsø	—	—	—	—	—	—	—
Karlso	100 000	90 000	90 000	170 000	110 000	Alt naar undtages sidste	
Helgø	—	—	—	—	—	—	—
Lyngen	—	—	—	—	—	—	—

Exporteret i iset stand		Fangstfelter og fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kg		
Alt	Ikke opgivet	—	Fisket drives her hovedsagelig som hjemmefiske med smaabaade, men vilde som havfiske med tidsmæssige farkoster bringes frem til end større udvikling.
—	—	—	Lensmandeu ser sig ikke istand til at meddele nærmere oplysninger om kveitefisket. Med hensyn til udviklingsmuligheder kan udtales det samme som for Bjarkø.
—	—	—	Mangler opgave, men i dette distrikt drives intet nævneværdigt kveitefiske.
—	—	—	Mangler opgave, men i dette distrikt drives intet nævneværdigt kveitefiske.
—	—	—	Ligesaa. Lensmanden ser sig ikke istand til at give fornødne oplysninger.
—	—	—	I dette distrikt foregaar intet kveitefiske.
—	—	—	Herfra mangler opgave over kvantumet. Men for disse distrikter er der store udviklingsmuligheder for kveitefisket, især for Hillesø. Man har lige for sig Malangsybet og det bekjendte Vensødybet, hvor der er rig tilgang paa kveite, samt Malangs- og Svensgrunden paa begge sider paa Malangsybet. Her vilde tidsmæssige fiskebaade med og uden mekanisk drivkraft være til stor nytte for videre udvikling af kveitefisket.
—	—	—	I dette distrikt foregaar intet kveitefiske.
—	—	—	Lensmanden kan ingen opgave meddele. Som havfiske er der ogsaa for dette distrikt udviklingsmuligheder for kveitefiske.
—	—	—	Ingen opgave. Stedet vil egne sig som station for fiskedampskibe, der driver havfiske.
en mindre Del for aar		Havkanten, særlig udenfor Torsvaag, Helgø og Burø-sund. Sommer og høst.	Her nævnes intet om, hvilke muligheder til videre udvikling; men her vil ogsaa anskaffelse af tidsmæssige fiskebaade, anlæg af ishuse og forbedrede kommunikationer saaledes, at eksport af iset fisk kan foregaa, samt bedre belysning for indseiling til havnene, bringe kveitefisket frem til større udvikling; thi her er baade store og rige fangstfelter.
—	—	—	Herfra mangler opgave. Kan forøvrigt siges det samme som for Karlsø.
—	—	—	I dette distrikt foregaar intet kveitefiske.

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kg.
Skjærvø	50 000	12 000	22 000	36 000	60 000	Hovedsagelig	
Finmarkens amt.							
Loppen og Økstjord	30 000	40 000	25 000	40 000	40 000	155 000	0.10—0.20
Hasvik	10 000	12 000	8 000	10 000	4 000	Det meste	—
Talvik	Ca. 12 000 kgr. pr. aar					1/3	Ikke opgivet
Alten	—	—	—	—	—	—	—
Hammerfest og Kvalsund	12 000	12 000	16 000	16 000	12 000	18 000	0.10
Maase	160 000	140 000	120 000	2 200 000	580 000	Alt	0.20
Kjelvik	20 000	30 000	50 000	50 000	50 000	150 000	0.20

Exporteret i iset stand		Fangstfelter og fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kg.		
—	0.20	Ved Gjesbaaerne, paa Lyn-gen- og Kvæangfjord.	Naar ishuse anlægges og kommunikationerne ordnes slig, at eksport af iset fisk kan foregaa, er der al sandsynlighed for, at dette fiske vil komme til at udvikles videre og give et ganske andet udbytte end hidtil.
20 000	0.20	Strækningen Silden til Gjesbaaen fra mars til august maanedes udgang.	Her kræves ogsaa, for at kveitefisket kan komme til fuld udvikling, anskaffelse af tidsmæssige, dækkede farkoster, især da der nu er spørgsmaal om at forsøge en større fiskebank ca. 12 mil ud af Loppen, hvor man har formerket sig fiskebestand, specielt kveite.
Endel	0.20	Galten, Bøle, Darup, Sørvær, Bredvik, Vaagan, Hasvik og stederne mellem Hasvik og Gaashopen samt Stjernøens Ytterside fra mai til oktober.	Man paastaar, at der rundt den vestlige del af Søroen (altsaa udenfor de 5 førstnævnte fangststeder) skal være meget godt felt for kveitefiske, specielt om høsten. Ifjorhøst i september og oktober fiskedes saaledes rigtig godt kveite udenfor Vaagan. For videre udvikling af dette fiske gjælder det, at fiskeren faar tidsmæssige og livssikre fiskebaade paa denne sjøbaarde strækning.
—	—	Altenfjord, vaar, sommer og høst, og foregaaer fisket paa indtil 300 favne dybt vand.	Lensmanden udtaler, hvis øvede kveitefiskere fra andre steder vilde gjøre forsøgsfiske antages det, at dette fiske vil have fremtid for sig.
—	—		Ifølge lensmandens opgave drivet ikks kveitefiske af dette distrikts befolkning.
46 000	0.20—0.25	Vargesund, Sørøund og for en mindre del havet udfør Søroen, — hovedsagelig oktober—januar, samt sidst i juni—juli.	Havfisket, hvori kun deltages fra baade, maa kunne udvikles adskillig. Deltagelsen i fisket i sundene er jo større, men pladsen der er mere indskrænket.
40 000	0.20—0.28	Gjæsvær, Hjelmso, Ingo, Rolfso, Renø, Maaso og Havøsund i maanederne juni, juli og august, delvis ogsaa i september—december.	Da 2 ishuse er opførte i distriktet, et i Havøsund og et i Akkerfjord paa Hjelmso, vil formentlig eksport af iset kveite om høsten og vinteren faa nogen fremgang, og vil antagelig fiskemængden af den grund ogsaa forøges.
50 000	0.20	Ved Repvaag og omegn samt Honningsvaag og omegn fra juni til og med december.	Fisket her drives hovedsagelig nær land og i fjordene; men antages der at være gode udsigter for havfiske, naar dertil egnede redskaber og farkoster anskaffes, og at kommunikationsforholdene forbedres.

Herreder	Opfisket kvantum i kgr.					Solgt til russerne	
	1899	1900	1901	1902	1903	Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.
Kistrand.....	7 000	3 800	4 800	300	400	Alt	0.20
Løbesby & Kjøllefjord	—	—	—	—	—	—	—
Tanen.....	50 000	48 000	54 000	70 000	85 000	Alt	0.15—0.20
Vardø.....	79 040	42 060	31 514	102 000	27 200	Alt	0.15—0.20
Næsseby.....	500	600	400	500	300	Alt	Ikke opgivet
Sydvaranger	4 800	5 400	6 000	4 500	3 400	Alt	0.25—0.30
Nordvaranger	—	—	—	—	—	—	—

Exporteret i iset stand		Fangstfelter og fangsttid	Udviklingsmuligheder og anmerkninger
Kvantum i kgr.	Pris pr. kgr.		
—	—	Fra mai til udgangen af november.	Her anføres intet om udviklingsmuligheder.
—	—	—	Lensmanden meddeler, at der i distriktet i femaaret intet kveitefiske er foregaaet.
—	—	Paa havet udfor Gamvik og Mehavn i april, mai, juni, juli og delvis august.	Her drives ikke noget egentlig saerskilt kveitefiske, men foregaar fangsten af kveite samtidig med det andet fiskeri.
—	—	Strækningen Baadsfjord—Vardø (det almindelige fiskehav) fra medio mai til udgangen af august.	Drevet med dæksbaade og som havfiske antages kveitefisket at kunne give et betydelig større udbytte. Foruden forannævnte opgave over almindelig kveite er i 1900—1903 opfisket og solgt til russerne 429 000 kg. blaakveite, der er betalt med torskepris.
—	—	Juni, juli, august.	Forekomsten af kveite er liden og formenes derfor, at dette fiske ikke er gjenstand for videre udvikling.
—	—	Langs sydkysten af Vangerfjorden fra Kjøfjordmundingen og østover forbi Kurvholmen, Pasvik og Smaastrømmen samt udenfor Hansøerne øst mod Rusland, hvor fangsten er bedst, — fra St. Hans til ultimo november.	Der klages over, at der er lidet af den slags fisk, men drevet som havfiske med dæksbaade vil det antagelig faa større betydning.
—	—	—	Opgave mangler.

Som det af foran indtagne statistik viser sig, foregaar kveitefisket i Tromsø stift hovedsagelig med mindre, tildels aabne baade, og det er kun en brøkdæl af fangsten, der er ilandbragt med dampskib; dette kvantum kan for Tromsø stift i 1903 antagelig ikke ansættes høiere end til ca. 250 000 kg., og de foregaaende aar meget mindre.

Som udviklingsmuligheder fremholdes for de fleste steder anskaffelse af mere tidsmæssige farkoster. Formentlig vil petroleumsmotoren som drivkraft i vore fiskebaade komme til at spille en vigtig rolle til videre udvikling af kveitefisket i Tromsø stift.

Naar der angaaende eksporten af fersk torsk er fra enkelte hold krævet direkte transportrute, kan jeg for tiden ikke give et saadant krav min tilslutning og det af følgende grunde, som jeg nedenfor tillader mig at fremholde i al korthed.

For det første maa udgangspunktet for den eller de foreslaede ekstra transportruter for fersk fisk lægges længere nord end til Vester-aalen. Der er jo ikke saa faa pladse nordenfor, der vil føle sig lige berettiget til subvention, og hvor der drives et ikke ubetydeligt kveitefiske.

Dernæst vil en saadan rute ikke virke tilfredsstillende ligeoverfor den lange kyststrækning, der maa befares, og hvis forskellige steder synes at have lige berettigelse til fordring paa anløb. Og to ruter vil blive saa altfor kostbart.

Endvidere maa opsamling af ugens hele fangst til én gangs afskibning ogsaa ansees mindre heldig, ikke alene ligeoverfor selve varen, men ogsaa af hensyn til priserne paa salgsstedet. En mere jevn forsyning til dette vil betinge jevnere priser, imod naar markedet ved større tilførsel paa én gang bliver overfyldt.

Til en statsunderstøttet ferskfiskrute vil der stilles uoverkommelige fordringer fra de mange forskellige fiskesteder. Hvis alle disse krav skulde imødekommes, bliver der efter min formening ikke tale om at benævne en saadan fart for hurtigrute. Den maa nærmest installeres under benævnelsen godsroute. Vi har nu 3, ja man kan vel sige 4 ugentlige ruter, som er virkelige hurtigruter, og det ikke alene for post og passagerers skyld. Derfor maa det særlig anbefales, at lokalfarten kan blive ordnet saaledes, at den paa bedst mulig maade kommer i forbindelse med de sydgaaende hurtigruteskibe. Derved vil frisk vare stadig kunne være paa markedet, bedre tilfredsstille behovet og betinge jevnere priser, hvilket alt tilsammenlagt vil komme fiskerne og derved det hele land tilgode.

Jeg har i længere tid fulgt denne forretnings udvikling, og resultatet heraf er, hvad jeg foran har fremholdt: Anbefaling af udvidet lokalfart i tilknytning til sydgaaende hurtigruter.

Der har i anledning oprettelse af direkte transportruter været udtalt, at omladning af ferskfisk er mindre heldig, ja endog skadelig. Hertil kan jeg som fagmand bemærke, at jeg vistnok maa indrømme, at der med saadan vare maa ansees heldigst at foretage saa faa omladninger som muligt, men en eneste omladning formener jeg dog paa langt nær vil virke saa uheldigt som et flere dages forlænget ophold ombord.

En af hovedbetingelserne ved al ferskfiskeksport er imidlertid hurtig afkøling af fisken, saasnt den er kommet op af sjøen og tilgjort. Derfor: god forsyning af is i fiskebaadene og praktisk anvendelse af isen. Uden iagttagelse af dette vil selv ikke den hurtigste befording have noget at sige.

Jeg har fundet mig beføiet til at hidsætte ovenstaaende, maaske overflødige bemærkninger; men da de staar i saa nøie forbindelse med vor ferskfiskeksport, vil jeg kun tilføie, at de kan aldrig ofte nok gjen-tages.

Havfiskefondet.

Var forespørgslerne i 1903 livlige om laan af dette fond, saa var de ikke mindre i 1904. Antallet af skriftlige andragender dette aar beløber sig til 68, omfattende et beløb af kr. 151 000.

Min journal viser, at der er indkommet ca. 200 forespørgsler. Dertil kommer en mangfoldighed af mundtlige konferencer i samme retning.

Specielt begynder nu opmærksomheden mere og mere at dreie sig om mekanisk drivkraft i form af petroleumsmotorer, og er der allerede indkommet flere andragender om laan til anskaffelse af farkoster med saadan drivkraft.

Desværre er det kun en mindre del af disse andragender, der har ladet sig imødekomme. Fondets nuværende midler er altfor utilstrækkelige til endog nogenlunde nær at imødekomme kravene. Man har jo kun til raadighed de efterhaanden indkommende afdrag.

En forøgelse af det ældre havfiskefonds laanemidler maa derfor ansees at være høist paakrævet.

Interessen for havfiske synes at være i glædeligt stigende, idet mange distrikter, der ikke før har søgt laan, nu kommer efter. Særlig kan her fremhæves Trænen, et distrikt, der ligger midt ude i fiskehavet, og som maa ansees at have alle betingelser for et indbringende havfiske, men som indtil fornylig ikke har ladet høre fra sig om laan af havfiskefondet. Nu kommer derfra ikke mindre end 4 andragender om laan til anskaffelse af motorkuttere. Stedet har hidtil været noksaa uheldig stillet med hensyn til kommunikationsforholdene, da det ligger et godt stykke

udenfor leden; men anskaffelse af motorbåde antages at give stedet et godt stød fremover til mere hensigtsmæssigt stel i enhver henseende. Her vil laan af havfiskefondet medvirke til at kunne bringe fornyet impuls til det hele distrikt.

Og ikke nok hermed. Eksemplet vil øve sin indflydelse ogsaa ligeoverfor de andre Helgelandsvær, saa der er at forudse, at denne del af stiftet, der hidtil har holdt sig tilbage, nu vil komme med sine lige fuldt berettigede krav.

Til ophjælp af fiskerierne i Tromsø stift bør staten træde støttende til, og det først og fremst ved en forøgelse af det ældre havfiskefonds laanemidler.

Petroleumsmotorer og Marstrandsudstillingen.

Om selve udstillingen som saadan betragtet vil jeg ikke udtale mig videre, ihvorvel der maaske kunde være et og andet at bemærke ved dens anordning, men hvad specielt motorafdelingen betræffer, saa var den efter min formening noksaa fyldig repræsenteret. Imidlertid kan jeg ikke undlade at berøre nogle punkter, hvorom en nærmere udredning kunde være paaregnet, nemlig med hensyn til bedømmelsen af motorerne, den jeg fandt var for summarisk.

De spørgsmaal, jeg bl. a. havde ventet taget under behandling og besvaret paa udstillingen ved den af juryen afsagte kjendelse, var følgende:

1. Hvilken motor kan ansees tjenligst til anvendelse i fiskebaade?
2. Hvorledes stiller 2-takts og 4-takts systemerne sig til hverandre, og hvilke af disse systemer kan helst anbefales for fiskebaade?
3. Hvad er at foretrække til brug i fiskebaadene, enten benzin- og gasolinmotoren eller petroleumsmotoren, og hvorledes stiller forholdet sig egentlig mellem disse indbyrdes?
4. Hvilke fordele bringer brugen af texas- eller solarolje til motorer i forhold til almindelig rensat petroleum?

Men juryen sees at have forbigaaet dem, maaske paa grund af, at de ikke var specielt fremsatte. Man faar nærmest indtrykket af, at der ved bedømmelsen af motorerne aldeles intet hensyn er taget til disse vigtige spørgsmaal. Og det er nok denne forbigaaelse, der delvis har vakt motorfabrikanternes misnøie og bidraget til dannelse af „Nordisk motorunion“, som har til formaal ved enhver saadan leilighed at varetage dens medlemmers interesser og specielt at søge opnaaet en sagkyndig bedømmelse, hvorunder kunde forventes en detaljeret udredning til vejledning for det kjøbende publikum, saaledes at dette kan danne sig en mening om, hvilken type er mest formaalstjenlig for de forskjellige øiemed.

Jeg vil imidlertid efter bedste evne søge at udtale mig angaaende ovenanførte spørgsmaal, som jeg anser for at være af saa vidtrækkende betydning, at de bør underkastes offentlig diskussion.

Anskaffelse af en petroleumsmotor er for fiskeren en velfærdssag, og netop derfor er det i høi grad paakrævet at faa en fagmæssig udredning af fordelene og manglerne ved de forskjellige motorer.

Ad spørgsmaal 1 kan der maaske blive gjort den bemærkning, at det allerede har faaet sin besvarelse ved bedømmelsesjuryens kjendelse. Men heri er jeg ikke saa ganske enig. Jeg anser nemlig dette spørgsmaal for en stor del ubesvaret, al den stund at totakts og firetakts petroleumsmotorer og benzinmotorer bedømtes som henhørende under én klasse.

Og dette er skeet med benzinmotorer for luksus- eller lystbaade og petroleumsmotorer, absolut konstruerede for brug i fiskebaade. Her kan med god grund spørges: „Hvilket er hvilket?“

Efter min formening var det en væsentlig fejl, at motorerne ikke var klassificerede.

Ved bedømmelsen af motorer til fiskebrug maa der først og fremst hensees paa driftssikkerhed og de forhold, hvorunder der skal arbeides, og dernæst maa der tages rimeligt hensyn til anskaffelsessum og driftsomkostninger.

Hvorvidt der er taget hensyn til disse faktorer ved bedømmelsen af den motor, som ved udstillingen fik høieste udmerkelse, er mig selvfølgelig ubekjendt. Man har ialfald ikke seet noget offentliggjort derom. Men saavidt mig bekjendt, var bemeldte motor indtil da lidet benyttet i fiskebaade, og havde saaledes efter min formening endnu paa langt nær bestaaet den rette praktiske prøve.

Trods den omhandlede maskine fik baade guldmedalje og hædersprisen, har jeg endnu ikke vovet at anbefale den til brug i fiskebaade og det specielt af den grund, at jeg anser den for lidet praktisk prøvet. Og jeg finder i denne retning at burde være yderst forsigtig ligeoverfor de mange i mit udstrakte distrikt, der søger raad og veiledning hos mig ved anskaffelse af motorer.

Ad spørgsmaal 2. Dette synes heller ikke at have faaet nogen tilfredsstillende løsning. Spørgsmaalet blev kun diskuteret mand og mand imellem.

Efter min formening yder de 4-takts petroleumsmotorer med glødehoved og selvantænding samt med pumpe og regulator, hvormed det bestemte kvantum olje kan indsprøites, den største driftssikkerhed, og for fiskebaade og større brugsbaade spiller en saadan motors forhøiede vegt ingen synderlig rolle.

En 4-takts motor kan arbejde i maaneder, selv om den er en del

slidt, medens arbejdsvevnen ved 2-takts motoren efter min opfatning forringes, saasomt lagerne begynder at blive slidt, idet den i krumtaprummet komprimerede luft derved faar anledning til at undvige. Og naar saadanne motorer skal benyttes i baade, der færdes paa saltvand, og disse arbejder med vandindsprøjtning, er der sandsynlighed for, at der i cylinderen vil danne sig saltsten af det vand, som skal indsprøjttes i denne, hvilket selvfølgelig foraarsager, at disse motorer meget hyppigt maa underkastes grundig rensning.

Ligesaa er det en selvfølge, at slitagen bliver større i en hurtiggaaende totakts end i en langsommere gaaende firetakts motor.

Jeg kan imidlertid ikke undlade at bemærke, at totaktsmotoren gaar lydløser og er billigere end den firetakts, men skal, efter hvad der er mig meddelt, være kostbarere at reparere, specielt hvad angaar slitage paa krumtap, aksling og lagere.

Ad spørgsmaal 3. Dette kunde ogsaa synes at være besvaret ved bedømmelsen i Marstrand. Men saa er dog ikke tilfældet, ialfald efter min opfatning.

Uden i mindste maade at ville frakjende den omhandlede benzinator den belønning, som den fik, nemlig guldmedalje — den fortjente absolut 1ste præmie —, er dog at bemærke, at den ikke burde være bedømt i klasse med motorer for fiskebrug.

Motoren vilde nok i ethvert tilfælde have hævdet sin plads; men jeg maa gjentage, at det forekommer mig kun at være et feilgreb af komiteen at lade motorer for lyst- og luksusbaade bedømme sammen med motorer for fiskebaade.

Det er denne overhovedsbedømmelse, som for mig stiller sig saa høist urigtig, og som jeg ikke finder tjenlig til vejledning for interesserede, som vil komme til at lægge den som grund for sit syn paa motoren, naar det gjælder indkjøb.

Ad spørgsmaal 4. De fordele, der har været fremholdt ved brugen af raaolje istedetfor rensat petroleum, skal nok være høist ubetydelige. Det er kun paa steder, hvor raaolje kan kjøbes direkte fra tanks, at den stiller sig betydelig billigere pr. kg. end rensat olje.

For tiden kan solarolje kjøbes i Kristiania for 9.5 øre pr. kg. inklusive fad, men da der maa regnes med en adskillig høi fragt, er det tvilsomt, at denne olje vil i Nordland blive stort billigere end almindelig petroleum.

Saavidt jeg har bragt i erfaring, kan raaolje benyttes til enhver af de almindelige petroleumsmotorer, men disse har ved brugen af denne olje lettere for at blive uren end ved anvendelse af rensat petroleum, og maa som følge deraf hyppigere rengjøres. Under saadanne forhold bliver ogsaa oljeforbruget større.

Jeg mener derfor, at der ingen væsentlig fordel er ved at bruge raaolje istedetfor rensed petroleum.

Som slutningsbemærkning til disse mine udtalelser om motorer skal jeg tilføie, at jeg er af den opfatning, at den almindelige 4-takts petroleumsmotor for tiden er den mest driftssikre motor til brug i fiskebaade, og at benzinmotoren ikke passer for dette brug, ialfald ikke heroppe i det nordlige Norge. Men jeg forudsætter, at der fra andre mere sagkyndige hold vil fremkomme en nærmere og fyldigere udredning af dette vigtige spørgsmaal.

Assurance for fiskebaade.

Angaaende denne sag har det saa at sige været nødstilstand heroppe, efter at selskabet „Samhold“ meddelte, at det ikke længere tegnede forsikringer. Dette foranledigede en hel del til mig rettede spørgsmaal og da specielt fra fiskere, der har erholdt eller søger laan af havfiskefondet.

Endelig lykkedes det efter endel forudgaaende korrespondence at formaa Arendals søforsikringsselskab til at overtage kasko-resikoer for fiskebaade ved den norske kyst, rigtignok til høi præmie, nemlig 6 % aarlig, 4 % halvaarlig, 3 % firemaanedlig og 2½ % tremaanedlig.

Ihvorvel disse præmiesatser synes noksaa høie, bliver dog aarspræmien billigere end efter „Samhold“s tarif, hvorefter man maatte bære en femtepart af risikoen selv, men betalte præmie efter den fulde takstværdi. Arendals søforsikringsselskab beregner kun præmie for det beløb, de er ansvarlige.

Uanseet at ovennævnte selskab nu tegner forsikringer paa fiskebaade, og nøden saaledes i den retning kan synes afhjulpet, maa dog en særskilt assuranceforening for saadanne farkoster synes paakrævet, specielt af hensyn til, at lavere præmiesatser er nødvendige. Fiskeribedriften taaler ikke at sportelleres formeget; thi nettoen af denne er ikke altid saa glimrende.

Da sagen imidlertid er under behandling i fiskeristyrelsen, kan det synes upaakrævet for mig for tiden at udtale mig videre derom, men kun som slutningsbemærkning fremholde, at jeg ikke tror, at en „eneste“ assuranceforening for det hele land vil være heldig som gjensidig forening.

Vandrelærer-kurserne i baadbygning.

Om disse har jeg for tiden liden anledning til at udtale mig nærmere, da jeg endnu ikke har havt anledning til at gjøre mig bekendt med lærerens indberetning.

Imidlertid kan jeg dog med nogle ord udtale mig om det distrikt, som ligger mig nærmest, nemlig Saltdalen, hvor vandrelærerens videre virksomhed nu ikke længere maa antages at være paakrævet i henhold til de af ordføreren faldne udtalelser, specielt da undervisningen i dette aar syntes at have gaaet efter ønske, ved at eleverne fik anledning til at lære den fornødne teori.

Og allerede har disse kurser for Saltdalens vedkommende baaret gode frugter, og maa baadbyggerindustrien der synes at være i en særdeles god gjænge. Tidligere leveredes fra dette distrikt hovedsagelig, ja udelukkende klinkbyggede baade; men iaar er allerede ikke mindre end 20 kravelbyggede, prægtige dæksbaade af ca. 20 tons drægtighed færdigbyggede og solgte. Og disses værdi kan med en rund sum anslaaes til kr. 90 000. Og herefter vil det ikke vare længe, forinden mesteparten af de dæksbaade, der bygges i Saltdalen, leveres som kravelbyggede.

I Hemnæs er kun et kursus afholdt med kun to elever. Ogsaa derfra leveres nu kravelbyggede fiskebaade, om ikke netop i den udstrækning, som fra Saltdalen. I Mosjøen eller i Vefsen er saavidt vides endnu intet kursus afholdt og i Bindalen kun ét.

Bodø den 18de februar 1905.

Ærbødigst

J. A. Johnsen.

Indberetning

fra Norges fiskeriagent i Tyskland **B. Dundas** til Norges fiskeristyreelse,
dateret 10de februar 1905, indeholdende Aarsberetning om
Tysklands sild- og fiskehandel i 1904.

Sildehandelen 1904.

Tysklands import af saltet sild til hovedmarkederne Memel, Königsberg, Danzig, Stettin, Rostock og Hamburg var i 1904 sammenlignet med 1903 og 1902.

	Memel.		
Indførsel	1904	1903	1902
Norsk fedsild og vaarsild..	7 230 tdr.	10 114 tdr.	7 940 tdr.
Skotsk og engelsk sild	15 104 „	13 576 „	21 653 „
	22 334 tdr.	23 690 tdr.	29 593 tdr.

	1905	1904	1903
Lagerne 1ste januar			
Norsk fedsild og vaarsild..	—	2 236 tdr.	463 tdr.
Skotsk og engelsk sild	4 842 tdr.	4 117 „	8 662 „
	4 842 tdr.	6 353 tdr.	9 125 tdr.

Königsberg.

	1904	1903	1902
Indførsel			
Norsk og svensk sild	29 378 tdr.	33 984 tdr.	44 998 tdr.
Skotsk, engelsk og hol. sild	489 788 „	386 733 „	429 280 „
	519 166 tdr.	420 717 tdr.	474 278 tdr.

Lagerne 1ste januar	1905	1904	1903
Norsk sild	2 085 tdr.	13 282 tdr.	6 779 tdr.
Hollandsk sild.....	1 912 „	1 575 „	983 „
Skotsk og engelsk sild....	132 241 „	118 806 „	176 424 „
	<u>136 238 tdr.</u>	<u>133 663 tdr.</u>	<u>184 186 tdr.</u>

Markedsnoteringer 1ste januar 1905.

I de par første maaneder af fjorsaaret tilførtes til Königsberg adskillig fedsild af 1903 fangst, som fandt jevn afsætning udover vaaren og sommeren til priser af mk. 17/20 for KKK og KK, mk. 15/17 for K, mk. 12/14 for MK og mk. 10/11 for M efter kvalitet og pakning. Som Følge af den elendige fangst i løbet af sommeren og høsten, ankom kun bagateller af ny fedsild, og blev derfor kjøberne nødsaget at dække sit behov med andre landes sildesorter, hvoraf tilførselen var rigelig ja større end tidligere aar, men med god consum holdt priserne sig høie. Noteringerne ved nytaar mk. 28¹/₂/29 for crownlargefulls, mk. 27/28 for crownfulls, mk. 27 for crownmattfulls, mk. 21/22 for crownmatties, mk. 17/17¹/₂ for crownspents transito, hollandsk smaa fulls mk. 23/23¹/₂ transito, medens tysk sild i samme størrelse opnaaede 26/26¹/₂ mk. toldfri.

Yarmonth fulls noteres i mk. 26/27, mattfulls mk. 23¹/₂/24¹/₂ og matties mk. 22¹/₂/23¹/₂.

Danzig.

Indførsel	1904	1903	1902
Norsk sild	638 tdr.	—	1 200 tdr.
Skotsk, engelsk, tysk og hollandsk sild	268 674 „	198 020 tdr.	194 597 „
	<u>269 312 tdr.</u>	<u>198 020 tdr.</u>	<u>195 797 tdr.</u>

Lager 1ste januar	1905	1904	1903
Skotsk og engelsk sild ...	68 457 tdr.	69 842 tdr.	83 649 tdr.
Hollandsk og tysk sild ...	5 777 „	3 396 „	1 595 „
	<u>74 234 tdr.</u>	<u>73 238 tdr.</u>	<u>85 244 tdr.</u>

De faa hundrede tønder norsk sild er ogsaa fangst fra 1903 ankommet paa foraaret 1904, og fandt den god afsætning til mk. 18/19 for KKK og KK, mk. 14 for K og mk. 12/13 for MK, der noteredes ved nytaar mk. 28¹/₂ for crownfulls, mk. 17 for crownspents, mk. 26/27 for yarmonth fulls, mk. 24/24¹/₂ for mattfulls og mk. 23 for matties.

Stettin.

Indførsel	1904	1903	1902
Gammel fedsild.....	15 312 tdr.	2 790 tdr.	4 159 tdr.
Ny —	10 282 ”	67 141 ”	63 822 ”
Skaaren sild	16 371 ”	24 631 ”	16 303 ”
Slo og vaarsild.....	28 965 ”	18 650 ”	34 588 ”
Norsk sild	70 930 tdr.	113 212 tdr.	118 872 tdr.
Skotsk og engelsk sild.....	383 226 ”	252 190 ”	467 544 ”
Hollandsk sild.....	159 094 ”	152 499 ”	107 684 ”
Tysk sild.....	29 689 ”	16 436 ”	8 053 ”
Svensk sild	1 100 ”	1 603 ”	1 338 ”
	644 039 ”	535 940 tdr.	703 491 ”

Lagerne 1ste januar	1905	1904	1903
Fedsild.....	1 485 tdr.	31 342 tdr.	22 944 tdr.
Skaaren sild	267 ”	1 881 ”	779 ”
Slo og vaarsild.....	6 447 ”	3 767 ”	1 469 ”
Norsk sild	8 199 tdr.	36 990 tdr.	25 192 tdr.
Skotsk og engelsk sild.....	34 444 ”	37 134 ”	96 953 ”
Hollandsk sild.....	16 770 ”	14 754 ”	15 146 ”
Tysk sild.....	7 796 ”	5 142 ”	3 459 ”
Svensk sild	132 ”	140 ”	—
	67 341 tdr.	94 160 tdr.	140 750 tdr.

Da fedsildfisket i Norge slog saa fuldstændig fejl, har tilførselen indskrænket sig til mindre partier med de ugentlige rutebaade. At man gjerne vil have fedsild, og at den fremdeles vil finde et godt marked her, beviser de ukjendte høie priser, som betaltes i forhold til anden sild, og som holdt sig hele høsten fremgjennem, men kan der jo til saadanne priser aldrig være tale om nogen større omsætning, det gaar kun saa at sige i tønnevis til liebhavere. Der noteredes ved aarets slutning mk. 45/47 for KKK, KK og K, mk. 40/41 for MK og mk. 30/39 for M.

Forretningen i slosild har været liden, da silden ikke har faldt stor nok for røgerne. For størrelsen 400 til 450 st. i tonden opnaaedes mk. 30/34, medens de mindre sorter ikke vil finde nogen anklang.

Skotskbehandlet vaarsild har fundet nogen afsætning til mk. 12 cif., men har denne forretning saavel her som i de andre østersøbyer aftaget betydelig, siden den toldfrie indførsel til Archangel kom igænge.

For skotsk, hollandsk og tysk sild har afsætningen været jevn

god, og priserne holdt sig nogenlunde moderate. Ved udgangen af aaret noteredes for crownlargefulls og crownfulls mk. 27 $\frac{1}{2}$, crownmattfulls mk. 26, crownmatties mk. 21 $\frac{1}{2}$ og crownspents mk. 17. For yarmonth fulls mk. 25 $\frac{1}{2}$ /26, mattfulls mk. 23 $\frac{1}{2}$ /24 $\frac{1}{2}$, matties mk. 22 $\frac{1}{2}$. Hollandsk fulls mk. 26 $\frac{1}{2}$, prima mk. 24 $\frac{1}{2}$, kleine mk. 22 $\frac{1}{2}$ /23 alt transito. Tysk prima mk. 27 $\frac{1}{2}$, kleine mk. 24 $\frac{1}{2}$ toldfrit.

Rostock.

Indførsel	1904	1903	1902
Alle sorter sild.....	23 000 tdr.	24 000 tdr.	27 000 tdr.
Lagerne 1ste januar	1905	1904	1903
Alle sorter sild.....	3 000 tdr.	4 000 tdr.	2 500 tdr.

Hamburg.

Indførsel	1904	1903	1902
Gammel norsk sild	14 593 tdr.	11 763 tdr.	31 191 tdr.
Ny —	17 055 „	39 539 „	43 864 „
Norsk sild ¹⁾	31 648 tdr.	51 302 tdr.	75 055 tdr.
Svensk sild.....	606 „	596 „	561 „
Gammel hollandsk sild	8 601 „	6 075 „	12 659 „
Ny —	20 944 „	71 763 „	86 583 „
Tysk sild.....	16 615 „	51 568 „	36 878 „
Gammel skotsk sild.....	4 634 „	1 596 „	5 098 „
Ny —	171 848 „	178 404 „	208 423 „
	254 896 tdr.	361 304 tdr.	425 258 tdr.
Lagerne 1ste januar	1905	1904	1903
Slosild	117 tdr.	426 tdr.	732 tdr.
Fedsild	26 „	1 384 „	736 „
Skaaren sild	112 „	746 „	645 „
Vaarsild.....	186 „	116 „	60 „
Brisling	15 „	7 „	128 „
Norsk sild	456 tdr.	2 679 tdr.	2 301 tdr.
Skotsk og engelsk sild	2 960 „	4 012 „	3 637 „
Hollandsk sild	458 „	1 619 „	3 874 „
Tysk sild	2 316 „	1 294 „	3 069 „
	6 190 tdr.	9 604 tdr.	12 881 tdr.

¹⁾ Heri ogsaa indbefattet importen af skaaren sild.

Markedsnoteringer den 1ste januar.

	1905	1904	1903
Crownfulls.....	mk. 29—29 ¹ / ₂	mk. 29	mk. 41—42
Skotsk fulls	„ 20—22	„ 24—25	„ —
— matties	„ —	„ —	„ 22—23
— ihlen	„ 17 ¹ / ₂	„ —	„ —
Yarmonth fulls.....	„ —	„ 21	„ 30—36
— matties	„ —	„ 16—18	„ —
Hollænder superior	„ 31	„ 30	„ 40—41
— sortiert	„ 28	„ 26—27	„ 35—36
— prima	„ 22 ¹ / ₂	„ 20—21	„ 27—30
— smaa fulls	„ 20	„ 19—20	„ 26—27
— ihlen	„ 20	„ 16—20	„ 27—32
Tysk superior toldfri.....	„ 36 ¹ / ₂	„ 30	„ 45—46
— prima „	„ 27 ¹ / ₂	„ 24—26	„ 33—35
— ihlen „	„ 24	„ 16—20	„ 30—31
Norsk slosild	„ 25—37	„ 26—32	„ 30—32
— KKK	„ —	„ 24—25	„ 32—34
— KK	„ —	„ 22—23	„ 19—31
— K	„ —	„ 18—20	„ 26—27
— MK	„ —	„ 14—15	„ 18—20
Skaaren sild.....	„ 35—36	„ 18—23	„ 20—32
Brisling.....	„ —	„ 8—12	„ 12—16

Den samlede import.

	1904	1903	1902
Memel	22 334 tdr.	23 690 tdr.	29 593 tdr.
Königsberg	519 166 „	420 717 „	474 278 „
Danzig.....	269 312 „	198 020 „	195 797 „
Stettin	644 039 „	535 940 „	703 491 „
Rostock.....	23 000 „	24 000 „	24 000 „
Hamburg	254 896 „	361 304 „	425 257 „
	1 732 747 tdr.	1 563 671 tdr.	1 855 416 tdr.

Det samlede lager den 1ste januar.

	1905	1904	1903
Memel	4 842 tdr.	6 353 tdr.	9 125 tdr.
Königsberg	136 238 „	133 663 „	184 187 „
Danzig.....	74 234 „	73 238 „	85 244 „
Lateris	215 314 tdr.	213 254 tdr.	278 556 tdr.

	Transport 215 314 tdr.	213 254 tdr.	278 556 tdr.
Stettin	67 341 „	94 160 „	140 750 „
Rostock	3 000 „	3 500 „	4 000 „
Hamburg	6 190 „	9 604 „	12 881 „
	291 845 tdr.	320 518 tdr.	436 187 tdr.

I januar maaned naar sildemarkedet igjen begyndte at belives efter festen viste det sig, at priserne for de fleste sorter kunne holde sig nogenlunde som i høstsæsonen, der kom ikke som aaret før saa pludselige billigere tilbud fra Holland og fra de tyske fiskerier, saa indehaverne fik tid at sælge lidt efter hvert fra lagrene uden nævneværdigt prisfald, dog viste det sig at consumenten ikke var saa stor, som man havde ventet, thi endskjønt der i februar blev meldt fra Holland, at beholdningerne forringedes betydelig grundet den tidlige faste, saa begyndte dog forretningen at flæue af i løbet af marts. Priserne begyndte at give efter næsten for alle sorter, hvilket især er uheldigt paa foraaret, thi det foranlediger mange, som sidder med større beholdninger og bliver bange for at blive siddende dermed, til at sætte priserne end yderligere ned, og gjør at stemningen bliver endnu flauere og man begynder at underbyde hverandre. Saaledes gik hollandsk superior ned fra mk. 32 til 23, tysk superior fra mk. 38 til 30, prima, skjønt liden beholdning, fra mk. 26 til 23, crownlargefulls fra mk. 35 til 26, crownfulls fra mk. 29 til 24, fedsild fra mk. 20/25 til 13/20, skjæresild fra mk. 19/24 til 17/20, sidste var fuldstændig udsolgt før den nye sæson begyndte.

Af slosild kom der adskillig paa foraaret, men da vaarsildfisket begyndte, maatte priserne noget ned, og blev den solgt til 20/24 mk.

Lidet tiltalende for spekulanterne stillede forretningen sig for ishus matjes, istedenfor fortjeneste maatte middel og smaa vare sælges med tab, og selv den fineste vare uden nævneværdig fordel, saa udsigterne ved den nye sæsons begyndelse i slutten af mai ikke var meget gunstige, og priserne var derfor i begyndelsen ogsaa meget lave, ikke alene for den tidlig fangede ringere vare, men ogsaa for den bedre kvalitet. I begyndelsen af juni da den modnere vare ankom, kunde dog den bedste store vare opnaa fra mk. 70 til 95 pr. tønne, medens stornoway matjes først senere gik op fra mk. 25 til 35.

Fangsten af matjes var cirka 69 000 cran imod 79 000 cran i 1903. Den første skotske large fulls og fulls betaltes med mk. 45 resp. mk. 36.

I Shetland saa det først ud til mindre fangst, men senere viste den sig at blive ualmindelige stor, og fangedes til udi oktober. Fangsten paa hele kysten anslaaes til 1 260 000 cran, den største man nogensinde har havt. Priserne maatte selvfølgelig ned for alle sorter, og kunde man kjøbe large fulls til mk. 30 og endnu billigere og fulls til mk. 19/20.

Ogsaa i Yarmouth og Lowestoft var fangsten ret stor, men hvor meget saltet er vanskeligt at konstatere. Mesteparten eksporteres i fersk tilstand, og tiltager denne forretning fra aar til aar, og gjør selvfølgelig ikke saa liden afbræk i consumenten af saltet sild. Tilførselen af fersk sild hertil fra England, Skotland, Norge og Sverige beløber sig til circa 462 000 colli imod circa 376 550 colli i 1903.

I Holland var fangsten fra begyndelsen middelmaadig, og da fisken var storfaldende, var der ogsaa liden forskjel i priserne. Superior mk. 37, prima mk. 35 og matjes mk. 26. Senere tiltog fangsten og maatte hollænderne konkurrere med skotlænderne, saa priserne gik succesive ned i mk. 24 for superior, mk. 18/19 for prima og mk. 12 for matjes, imidlertid gik prisen for matjes snart igjen op, da denne fandt god afsætning som erstatning for fedsild som udeblev. Efterat fangsten var slut holdtes de andre sorter ogsaa igjen høiere og noteredes ved aarets slutning for superior mk. 29/30, prima mk. 21/22 og ihlen mk. 20/23 fob. Rotterdam.

Ligesaa stillede det sig med forretningen i tysk sild. Priserne faldt og steg og var lagerne paa fangststederne ved aarets slutning temmelig rømmet. Matjes steg fra mk. 16/17 til mk. 25 grundet mangel paa fedsild.

En meget skral forretning blev det hele aaret gjennem i norsk sild. I begyndelsen af aaret havde man møie med at blive af med de her lagrede og senere ankomne fedsild, ogsaa slo og vaarsild gik daarligt, da røgerne og fabrikkerne havde nok op at gjøre med fersk sild. Skotsk-behandlet vaarsild gik nok bedst, men kun til lave priser. I sommer ventede man ny fedsild men desværre forgjæves. Hertil kom kun nogle faa tønder, som rimelig kunne være, da saavel Danmark som Stettin betalte ganske andre høiere priser. Ligesaa gik det med skjæresild, de gamle lager rømmedes snart til mk. 18/25 efter størrelse, men da sommeren intet bragte, og fabrikkerne blev sat i stor forlegenhed, dreves prisen for smaa poster op til mk. 50 pr. tønde især for de mindre sorter. Saadanne priser har vel neppe før været betalt og vil heller ikke blive betalt, saasnt der tilføres nogle større partier, men det viser ialfald, at artikkelen endnu er søgt.

Den store islandssild falder ikke i røgernes smag. Den taber saa let fedtet, og egner sig derfor daarlig til røgning, Slosilden ihøst faldt ikke efter ønske, var for smaa og for meget blandet med mager sild. Den udsøgte store, optil 400 st. i strampakket tønde blev betalt med optil 38 mk. uganet, men mindre og blandet sild maatte ned i 30/33 ja til 25 mk.

Brisling og ansjos kom der god forsyning af, og betaltes for brisling fra 10 til 16 mk. og for ansjos fra 8 til 11 mk. sidste pr. halvtønde.

Udsigterne for foraarforretningen er ret gunstig, men tør man dog ikke gjøre sig altfor store forhaabninger, det kommer an paa, hvordan consumenten vil stille sig ved nuværende potetespriser og kvalitet.

Ferskfiskhandelen 1904.

Importen af fersk fisk hertil tiltager for hvert aar. Rigtignok er der ifjor fra Norge circa 2000 centner mindre end i 1903, men de andre lande og især Danmark har vokset betydelig. Det er især de almindelige fiskesorter, som har aftaget fra Norge, og har vel for en stor del det mislykkede seifiske skyld heri. Priserne har været meget variabel især for den meget eftertragtede hyse, og er det især i denne sort danskerne konkurrerer mest. Kveiten har saa at sige hele aaret opnaaet gode priser især middelstørrelsen, og er denne artikkel mere og mere søgt. De finere fiskesorter som laks, ørret har hele sæsonen kunnet opretholde gode og nogenlunde stabile priser, skjønt tilførselen heraf var større end foregaaende aar, det viser sig at consumenten tiltager, og afskiberne har endelig faaet øineneop for at behandle denne vare bedre saa den fremkommer i bedre stand end tidligere. Det var at ønske, at det kunne siges det samme om den simplere fisk, men skjønt mange afskibere gjør sig flid, er der dog mange, som endnu ikke har lært at sortere fisken, og mange som endnu bruger de forkastelige store kasser for hyse, hvorunder fisken lider meget. Ligeledes synes fisken endnu tildels at have været for gammel ved afsendelsen. Fersk god vare kan næsten altid gjøre regning paa lønnende pris, dog viser det sig, at de simplere fiskesorter helst kun bør sendes i den kolde aarstid og helst fra nytaar til paaske. I dette aar, da paasken kommer saa sent, er der gode chanser. Levende aal er en stor artikkel for Hamburg, og skulde man tro, der kunne skaffes mere deraf fra Norge, naar nogen vil lægge sig efter denne fangst. Den ganske smaa aal vil man ikke gjerne have, men middels og stor opnaar altid gode priser, selv om den er død ved ankomsten, naar den kun er ret fersk.

Tørfiskhandelen 1904.

I min sidste aarsberetning fremhævede jeg, at beholdningerne af tørfisk var ringe i Tyskland, samt at resten vilde være consumeret inden ny fisks ankomst. For selve den tyske consument slog ikke dette ganske til. Priserne var jo meget høie, og jeg har grund til at tro, at enkelte af de større kjøbere i indlandet beholdt lidt tilovers, og man var ved begyndelsen af den nye sæson ikke særdeles villig at gjøre

større leveranceforretninger til dækning af behovet, skjønt priserne i begyndelsen forholdsvis var temmelig moderate. Da det fremover sæsonen viste sig at alle smaaliske og rodkjærsorter var ualmindelig knap, udviklede forretningen sig til stigende priser, og der blev sluttelig bevilliget indtil mk. 93 cif. for prima rundfisk, ligesom alle undersorter ogsaa opnaaede særdeles gode priser selv for secunda vare, som i regulære aar er vanskelig at faa anbragt. Da man kun har kjøbt fra haand til mund, saa er det vel uden tvivl at markederne vil være ganske tomme, naar den nye fisk kommer, saa meget mere som fasten iaar falder saa sent som den nogensinde kan, hvilket selvfølgelig er til fordel for consumenten i alle katolske lande. Det tør vel siges at consumenten i Tyskland havde været væsentlig større ved billigere priser.

Som bekjendt bruges der jo ogsaa ikke lidet rundfisk i Sydamerika, men afskibningerne herfra har vistnok været høist ubetydelige, da man har veget tilbage for de høie priser.

Det er vel udenfor al tvivl, at priserne i Lofoten vil sætte ind meget høie. Det turde imidlertid være tilraadeligt ikke at gaa for høit, ifald fisket i kvalitet og kvantitet skulde blive nogenlunde rigeligt, thi man var allerede ifjor naaet til den yderste prisgrændse, og et større opfisket totalkvantum vil visselig vise, at køberne overalt vil være ængstelig og tilbageholdne.

Tranhandelen 1904.

Hamburgs tranimport 1904:

Fra Norge.....	10 769 fade		
„ Storbritanien.....	7 760 „		
„ Amerika.....	3 188 „		
„ Spanien og Portugal.....	2 627 „		
„ Danmark.....	1 260 „		
„ Sverige.....	110 „		
„ diverse lande.....	1 948 „		
		27 662 fade =	41 493 tdr.
„ Norge.....			5 787 „
„ Japan.....	99 894 kasser =		33 298 „
			80 578 tdr.

imod 88 861 tdr. i 1903 og 121 412 tdr. i 1902.

Heraf var:

Bruntran.....	7 800 tdr.	imod	3 950 tdr.
Blank og br.bl.....	66 578 „	—	82 861 „
Raa medicin.....	2 800 „	—	1 200 „
Damptran.....	3 400 „	—	850 „
			80 578 tdr. imod 88 861 tdr.

Lagerne 1ste januar.

	1905		1904
Bruntran.....	2 500 tdr.	imod	1 800 tdr.
Blank og br.bl.....	12 500	„ —	10 300 „
Raa medicin.....	1 150	„ —	280 „
Damptran.....	210	„ —	35 „
	16 360 tdr. imod		12 415 tdr.

Næsten hele Aaret gjennem viste der sig en stadig nedadgaaende tendens i tranpriserne saa at sige for alle sorter. At ikke de overdrevne høie priser for damptran kunne holde sig ved nogenlunde rimelig fangst er ganske naturligt. Prisen for ny vare begyndte i slutten af januar med circa mk. 300, men ifølge bedre fangstefterretninger maatte den i februar indtil mitten af marts vige til mk. 240, gik dog pludselig op i mk. 350 igjen. I april kom imidlertid den bedre fangst, og gik damptranprisen stadig nedad, og naaede det laveste mk. 145 i august. Efterat prisen var kommen saa langt ned, kom mere efterspørgsel, og kunde ved aarets slutning noteres mk. 160.

Raa medicintran gik hele aaret meget trægt, og bevægede priserne sig mellem 100 og 155 mk., først ved slutten af aaret kom der lidt mere efterspørgsel og lidt fastere stemning.

Blank, brunblank og brun tran har hele aaret gaaet daarlig og med stadig faldende priser. De blanke sorter har faaet stor konkurrence i forskellige oliesorter, hvoraf der uden tvivl er stor overproduktion, og hvori der har været stor spekulation, uden at det i længden kunne holdes, saa priserne faldt rapide, og tranpriserne maatte med.

I bruntran er consumenten gaaet betydelig tilbage, tildels bruges surogater, men hovedskylden maa vel søges i, at der nu hovedsagelig bruges lædersorter, hvortil der ikke benyttes tran.

Tranpriserne for de industrielle sorter er saa lave, som de vel aldrig har været før, og kan vel neppe gaa lavere.

Indberetning

fra Norges fiskeriagent i Storbritannien og Irland, **Hans Johnsen**, om
Norges handel med sild og fiskevarer dertil i 1903.

I handelen med norske fiskeprodukter under aaret viser importværdien at andrage til £ 712 746 = kr. 12 829 428 imod £ 703 593 = kr. 12 664 674 i 1902, en forøgelse af kr. 164 764.

Af de store artikler viser fersk sild og fisk en glædelig opgang af kr. 848 296, fiskepreserver kr. 140 958, hvorimod fiskeoljer og tilberedte fiskevarer en nedgang af kr. 778 752; fiskeoljer alene en nedgang af kr. 579 816, hvilket hovedsagelig skyldes den abnormt lille produktion af medicintran.

For ferske fiskevarer vil sees af tabel A, at priserne paa laks var gennemgaaende lave. Importen til Hull under aaret udgjør 5 198 kasser imod 5 883 kasser i 1902, hvilket er en formindskelse af 685 kasser. Nogen nedgang i eksporten antages derimod ikke at have fundet sted, idet skibningerne via Newcastle til de store indlandsmarkeder og London benyttes mere og mere gennem de hyppigere kommunikationer fra Bergen; selv fra Trondhjem anvendes nu den subvenerede rute, idet varen fremkommer i prima frisk tilstand til de forskjellige markeder, takket være den omhyggelige behandling af det Nordenfjeldske og det Bergenske dampskibsselskaber.

Det glæder mig, at afskiberne har adopteret mit i sin tid givne raad om at benytte Newcastleruten for de mere kostbare fiskesorter, som ikke alene formindsker partiernes ophoben paa en dag i Hull som tidligere, men ogsaa bringer priserne til at holde sig paa et større niveau.

Med hensyn til kveiteeksporten fra Aalesund gik Wilsons ind paa at forandre afgangstiden fra torsdag til lørdag aften for at give fiskerne anledning til at kunne eksportere ugens fangst, i modsætning til, at fisken i tidligere aar maatte overlige til den følgende uge. Denne forandring i afgangstiden var visselig en kjærkommen anordning for alle interesserede

paa stedet, og man merkede straks, at en hel del fisk leveredes i bedre skik; men paa den anden side blev ankomsten hertil flere gange forsinket, idet varen ikke kom paa herværende marked før torsdag morgen og paa indlandsmarkederne fredag morgen, hvilket i forbindelse med altfor stor tilgang paa en dag havde til følge, at priserne ikke kunde opretholdes.

D'herrer Wilsons, som ved forandringen i afgangstiden vistnok generedes i sin øvrige varetrafik og paaførtes mange ulemper og tab, siger forøvrigt ikke at have havt „fair play“ ved, at Aalesundenserne samtidig befragtede egne skibe for transporten, som under de forandrede forhold ikke var paakrævet.

Den forandrede afgangstid har neppe skaffet den fordel, man ventede sig; thi alene den ting, at der væltes paa markedet overmaade store partier paa en dag i slutten af ugen, er nok til at bringe priserne ned paa et niveau, som ikke vilde forekomme, om man havde hyppigere dampskibskommunikationer, og fiskerne vilde tage raad af hr. fiskeridirektør Westergaard i hans vel affattede brochure om kveiteeksporten og fiskeriet i dets almindelighed.

Skulde andre nationers fiskere i lighed med norske indrette ankomsten fra havet paa fredage og lørdage, vilde det være umuligt at gjøre bedriften levedygtig, og som hos os maa forandres derhen, hvad skik og brug er hos andre fiskende nationer, at komme ind paa dage i ugen, som afsætningen og andre forhold kræver; derhos maa der tages ordentlig fat paa at prekevere produktet slig, at det kan staa paa høide med andre nationer, hvor man søger sin afsætning. Dette gjælder ikke alene fersk fisk og sild, men ogsaa en stor del af landets andre eksportprodukter.

Med hensyn til priserne af fersk kveite og flyndre henvises til tabel B.

Sild.

Omsætningens samlede værdi er beregnet til kr. 3 450 114.00 og et kasseantal af 248 311 imod henholdvis aaret før kr. 2 671 002.00 og 203 938 kasser.

Hull alene representerer i værdi kr. 3 349 008.00 og 239 056 kasser af denne handel. Jeg beder at referere til importen og priserne i tabel C, hvoraf vil bemerkes, at gjennomsnittsprisen for sæsonen er 13/8 pr. kasse imod 12/7 i 1902 og 10/1 i 1901.

Forøvrigt henvises til seperatrapporten om sildehandelen paa England for indeværende aar.

Hermetiske fiskevarer.

Importen vil sees at udgjøre iaar i værdi kr. 1 518 012.00 imod kr. 1 377 050.00 ifjor, en forøgelse af kr. 140 962.00.

Norske røgede sardiner figurerer i statistiken i værdi af £ 16 588 imod £ 41 667 i aaret 1902 og skulde saaledes vise en betydelig nedgang i dette aar. Der er ingen tvil om, at det modsatte er tilfældet, og at differencen i importværdien fra det ene aar til det andet fremkommer ved urigtig indklarerung gennem toldboden.

Som nævnt i min sidste aarsrapport skulde der være føie til at antage, at den norske sardinmedlægning fandt større indpas hos den brittiske befolkning, omend saadan endnu ikke er iøinefaldende, noget som nærmest maa tilskrives, at den falder for kostbar i detailhandelen. Der er visselig hos endel af befolkningen, i særdeleshed i Nordengland, hvor den har vundet indpas, hvorimod hos det brede lag i Mellemengland og i London er den lidet søgt antagelig paa grund af, at den er lidet reklameret og holdes for høit i pris for den almene mand.

Hermetisk kveite har ikke været tilbudt i tilstrækkelige kvanta for at dække behovet. Der klages forøvrigt over, at nedlægningen i visse tilfælder ikke er faldt tilfredsstillende ud.

Blandt de hertillands gangbare sorter, som røget sild, afkogt sild og flækket, røget hyse sees norske fabriker ikke at være sterkt repræsenteret.

Sardiner.

Bemærkelsesværdig som aaret 1902 var ved det mislykkede franske sardiniske, har 1903 i end sterkere grad forværret forholdet baade for fiskerne og nedlæggerne af sardiner. Det er sikkert, at en saa betydelig nedgang i produktion, som har fundet sted i de sidste 2 aar, vil bringe adskillig forstyrrelse etsteds; thi hvis der ikke allerede i den indeværende sæson skulde blive en større tilgang af raaproduktet, vil denne store industri gaa sin undergang imøde.

Til denne tid har man ikke følt savnet af tilførselen hertillands; man antager, hvad end den franske pakning angaar, selv om den ikke igjen kommer i normale forholde, at behovet kan dækkes fra andre kilder uden videre konsekvenser for handelen. Selv da meddelelsen ankom om det mislykkede fiske paa kysten af Bretagne og andre steder, havde dette ingen øieblikkelig indfyldelse paa noteringerne i London; thi kjøberne kunde lettelig skaffe sig forsyning af portugisiske sardiner for længere tid ved at trække paa reservelagrene til priser uforholdsmæssige lave.

Selv efter flere maaneder og til begyndelsen af dette aar skeede der ingen overraskende stigning i priserne, og forretningen har gaaet sin

jevne gang til priser, som ikke kan kaldes ekstravagante, holdende sig paa det gamle niveau fra 2/ til 7/ pr. dusin, alt efter merke, størrelse og æskens model.

Hummer.

For mange aar tilbage har tilførselen gaaet ned i den grad, at det saa ud til, at den skulde ganske forsvinde; men om det ikke ganske gik saaledes til, var det paa tide, at en reaktion fandt sted for at balancere tilgang og efterspørgsel.

I 1903 var der udsigt til noget saadant, da importen hertilands oversteg med 26 000 kasser mod det foregaaende aar; men tilgangen var ikke tilstrækkelig stor nok til at kunne stoppe den opgaaende tendens; thi hellere end at falde i pris, er den gaaet op til en saadan høide som aldrig før, nemlig til 64/ à 68/ pr. kasse for 1 og $\frac{1}{2}$ lb. flade daaser.

Denne fiskehermetik er en stor favorit overalt af alle klasser; thi medens den er overalt yndet og dens preservation eller produktion ikke er hensigtsmæssig ophjulpet eller forøget, maa denne artikel eventuelt blive en ren luksus.

Laks.

I begyndelsen af aaret, uden at man havde merket den store deficit i afskibningerne, var der intet liv i forretningen, og noteringerne var til sine tider delvis nominelle. Efter gjentagende alarmerende rapporter i august og september, om at sæsonens kvanta var liden, blev der øieblikkelig liv i forretningen, og gennem udenforstaaende spekulanter gik prisen hurtigt op med 3/ pr. kasse, idet Alaska høie daaser opnaede 19/6 à 21/6, flade ditto 26/ à 27/ og Fraser river til 24/6 à 26/6 til 28/ à 29/ for henholdsvis høie og flade daaser. Den mindre tilgang og de høiere noteringer har naturligvis indvirket paa detailsalget, og den forventning, som afskibere og engroshandlere en tid nærede om en god sæson, blev ikke realiseret.

Sælskind

importeredes i et antal af 88 350 stykker til en anslaaet værdi a £ 16 869 imod 92 200 stykker og £ 17 499 aaret før. Forretningen undergik ingen nævneværdig fluktuation. Man bemærkede, at en hel del skind fra kysten, hovedsagelig fra det nordligste Finmarken, var behandlet af folk, som ikke forstod sig paa denne slags vare, med den følge, at mesteparten bestod af daarlig kvalitet og dertil slet prekeveret.

Priser fra 2/ à 7/6, alt efter kvalitet og størrelse.

Af hvalroshuder var praktisk talt ingen tilførsel. Noteringerne stod i 1/2 pr. pund for store skind.

Hvalbarder betaltes op til £ 2 800 à £ 3 000 pr. ton, en pris, som forklares gennem den mislykkede amerikanske fangst.

Fiskeoljer.

Heraf indførtes under aaret 3 284 tons til en anslaaet værdi af £ 66 919 imod 4 880 tons og £ 99 131 i 1902. Den officielle statistik hertillands anfører ikke særskilt de forskellige fiskeoljer, hvilket er beklageligt. I forbindelse hermed tillader jeg mig at henstille til den ærede fiskeristyreelse om at foranledige, at det britiske statistiske kontor bliver gjort opmærksom om ønskeligheden af at give mere detaljerede opgaver, da krav herpaa høres saavel fra engelske som norske interesserede i denne branche.

De forskellige sorter frø-, bom- og kokusnødoljer har under aaret været livløs med nedgaaende tendens i priserne. For fiskeoljer kan aaret ikke siges at have været tilfredsstillende paa grund af utilstrækkelige tilførsler for behovet.

Medicintran fluktuerede voldsomt i priserne paa grund af ualmindelig liden tilvirkning i Norge, og prima kvalitet gik op til £ 24 pr. tønde. Af de forskellige simple kvaliteter, som udbødes til £ 10 à £ 12 pr. tønde har der verseret megen tvist, da den ikke holdt den britiske pharmacopanalyse og som i flere tilfælder refuseredes.

I pressen benyttede New Foundland tranfabrikanter sig af at reklamere sin vare, samtidig fortaltes mand og mand imellem i London, at nordmændene importerede New Foundland tran og senere eksporterede den som norsk. En hel del detailforretninger ophørte at føre varen paa grund af de abnorme høie priser.

Almindelig torsketran og andre simple fiskeoljer undergik ingen synderlig prisforandring, men spermolje gik stadig ned, til £ 34 pr. ton.

Sæltran stod i £ 20 à £ 22 pr. ton og hvaltran i £ 22 à £ 24.

Opgave

over de registrerede værdier og kvanta af norske fiskeprodukter etc. importerede til Storbritannien i 1903.

Artikel	Sted, hvor sendt	Kvantum	Værdi £
Sild, fersk	London	828 cwts.	224
	Grimsby	70 "	10
	Hull	478 113 "	186 056
	Newcastle	16 535 "	5 066
	South Shields	943 "	284
	Grangemouth	133 "	33
		496 622 cwts.	191 673
Fisk, fersk	London	928 cwts.	3 381
	Hull	25 771 "	47 840
	Newcastle	13 407 "	42 977
	South Shields	42 "	159
		40 148 cwts.	94 357
Skalfisk	London	1 cwt.	10
	Hull	3 "	7
	Newcastle	50 "	21
		54 cwts.	38
Fiskepreserver, sardiner	London	383 cwts.	1 101
	Hull	2 306 "	5 864
	Newcastle	3 798 "	9 245
	Leith	140 "	378
		6 627 cwts.	16 588
Hermetisk laks	London	21 cwts.	105
	Newcastle	1 "	8
	South Shields	18 "	76
		40 cwts.	189
Fiskepreserver, andre slags	London	24 cwts.	120
	Cardiff	17 "	17
	Hull	31 173 "	62 896
	Newcastle	1 699 "	4 077
	Transport	32 913 "	67 110

Artikel	Sted, hvor sendt	Kvantum	Værdi £
	Transport	32 913 cwts.	67 110
	Grangemouth ...	159 „	403
	Leith	14 „	42
	Lerwick	1 „	2
		33 087 cwts.	67 557
Tilberedte fiskevarer	London	833 cwts.	754
	Cardiff	4 „	4
	Grimsby	430 „	218
	Hull	176 540 „	227 505
	Newcastle	2 176 „	2 265
	Aberdeen	200 „	200
	Grangemouth ...	9 342 „	10 282
	Granton	1 542 „	1 724
	Leith	5 170 „	6 071
	Lerwick	133 „	58
		196 370 cwts.	249 081
Fiskeguano	Hull	2 cwts.	16
	Grangemouth ...	224 „	1 121
	Leith	228 „	1 140
		454 cwts.	2 277
Preserveret kød, oksekød	London	5 cwts.	15
	Liverpool	3 „	10
	Hull	50 „	71
	Newcastle	24 „	53
	Lerwick	24 „	61
		106 cwts.	210
Preserveret kød, faarekød	Leith	4 cwts.	7
Preserveret kød, andre slags	London	25 cwts.	72
	Hull	18 „	34
	Newcastle	97 „	239
	South Shields ...	47 „	131
	Leith	160 „	328
	Lerwick	6 „	15
		353 cwts.	819

Artikel	Sted, hvor sendt	Kvantum	Værdi £
Fiskeoljer	London	94 ton	2 030
	Hull	949 „	19 542
	South Shields ..	10 „	176
	Grangemouth ...	2 231 „	45 166
	Leith	—	5
		3 284 ton	66 919
Fjærkræ & vildt	London		492
	Hull		1 350
	Newcastle		375
			2 217
Sælskind	London	26 789 stkr.	5 411
	Hull	18 133 „	3 066
	Newcastle	21 725 „	4 790
	South Shields...	11 193 „	1 679
	Grangemouth ...	6 299 „	1 542
	Leith	4 211 „	381
		88 350 stkr.	16 869
Hvalbarder	London	1 411 cwts.	3 945

Totalværdi
af foranstaaende produkter.

Artikel	Værdi i £	Værdi i kroner
Sild, fersk	191 673	3 450 114.00
Fisk, fersk	94 357	1 698 426.00
Skalfisk	38	684.00
Fiskepreserver, sardiner	16 588	298 584.00
Hermetisk laks	189	3 402.00
Fiskepreserver, andre slags	67 557	1 216 026.00
Tilberedte fiskevarer	249 081	4 483 458.00
Fiskeguano	2 277	40 986.00
Transport	621 760	11 191 680.00

Artikel	Værdi i £	Værdi i kroner
Transport	621 760	11 191 680.00
Preserveret kød, oksekød	210	3 780.00
— — faarekjød	7	126.00
— — andre slags	819	14 742.00
Fiskeoljer	66 919	1 204 542.00
Fjærkræ & vildt	2 217	39 906.00
Sælskind	16 869	303 642.00
Hvalbarder	3 945	71 010.00
Tilsammen	712 746	12 829 428.00

Priser

på laks, ørret og hummer i Hull for 1903.

Dato	Laks pr. lb.	Smaalaks pr. lb.	Ørret pr. lb.	Hummer pr. lb.
18de mai ...	1/5	1/3 à 1/4	5 d à 10 d	10 d à 11 d
25de — ...	1/2	1/. à 1/1	4 d à 11 d	11 d
1ste juni ...	1/1 ¹ / ₂	11 d à 1/.	6 d à 9 d	10 d à 1/.
8de — ...	11 d	10 d	4 d à 9 d	11 d
15de — ...	11 d	10 d	5 d à 9 d	11 d à 1/.
22de — ...	1/.	11 d	4 d à 9 d	11 d à 1/.
29de — ...	1/3	1/. à 1/2	9 d	10 d à 1/.
6te juli ...	1/4 ¹ / ₂	9 d à 1/4 ¹ / ₂	5 d à 10 d	11 d à 1/.
13de — ...	1/2 ¹ / ₂	9 d à 1/1	4 d à 10 d	10 d à 1/.
20de — ...	1/.	9 d à 11 d	5 d à 9 d	9 d à 11 d
27de — ...	1/1 ¹ / ₂	10 d à 11 d	6 d à 10 d	11 d à 1/.
3die aug. ...	1/3	1/. à 1/2	5 d à 9 d	10 d à 1/.
10de — ...	1/1	10 d à 1/.	6 d à 10 d	1/.
17de — ...	1/1	9 d à 1/.	5 d à 10 d	11 d à 1/.

Priser

paa laks og hummer i Grimsby for 1903.

Dato	Laks pr. lb.	Hummer pr. lb.
18de mai	1/5 à 1/7	11 d à 1/1
25de —	1/1 ¹ / ₂ à 1/3 ¹ / ₂	10 d à 1/.
1ste juni	1/1 à 1/4	10 d à 1/.
8de —	11 d à 1/2 ¹ / ₂	9 d à 1/1
15de —	10 d à 1/.	10 d à 1/.
22de —	1/.	1/3 ¹ / ₂
29de —	1/3 à 1/5	9 d à 11 d
6te juli	1/3 à 1/6	11 d à 1/2
13de —	1/1 ¹ / ₂ à 1/4	10 d à 1/.
20de —	11 d à 1/2	10 d à 1/.
27de —	1/1 à 1/3	9 d à 11 d
3die aug.	1/.	1/3
10de —	11 d à 1/2	10 d à 1/.
17de —	1/.	1/2

Priser

paa kveite og flyndre i Hull for 1903.

I ugen	Bergenskveite pr. stone	Aalesundskveite pr. stone	Flyndre pr. stone
4de januar til 10de januar .	—	—	6/8
11te — „ 17de — .	—	—	4/6 à 5/9
18de — „ 25de — .	—	3/.	à 5/6
26de — „ 31te — .	6/10 à 7/8	—	3/6 à 5/4
1ste februar „ 7de februar .	—	—	3/10
8de — „ 14de — .	—	—	3/6 à 4/6
8de mars „ 14de mars .	6/9 à 8/10	—	4/1 à 4/5
15de — „ 21de — .	5/.	—	4/6
22de — „ 28de — .	5/.	—	5/9
29de — „ 4de april .	4/11 à 6/.	—	—
5te april „ 11te — .	5/.	—	—
	4/10 à 8/3	4/.	à 6/10
			2/11 à 4/1

I ugen			Bergenskveite pr. stone	Aalesundskveite pr. stone	Flyndre pr. stone
12te	april	til 18de april .	5/8 à 6/6	—	—
25de	—	„ 2den mai „	3/7 à 6/9	—	2/. à 2/6
3die	mai	„ 9de — .	3/4 à 4/8	2/9 à 3/9	2/.
10de	—	„ 16de — .	1/10 à 3/2	1/9 à 3/.	—
17de	—	„ 23de — .	2/3 à 4/6	2/. à 4/2	—
24de	—	„ 30te — .	—	2/3 à 4/5	—
31te	—	„ 5te juni .	2/. à 3/.	—	—
6te	juni	„ 12te — .	—	2/. à 3/7	—
13de	—	„ 19de — .	2/. à 4/3	2/. à 4/.	—
20de	—	„ 26de — .	3/5 à 5/1	2/. à 4/1	—
27de	—	„ 3die juli .	2/. à 4/.	1/9 à 3/10	—
4de	juli	„ 10de — .	—	1/9 à 4/.	—
11te	—	„ 18de — .	—	1/. à 3/1	—
19de	—	„ 25de — .	3/7 à 4/4	2/. à 3/8	—
26de	—	„ 1ste august.	2/8 à 4/7	—	—
2den	august	„ 8de — .	2/3 à 4/2	—	—
9de	—	„ 15de — .	2/. à 4/1	—	—
16de	—	„ 22de — .	3/6 à 5/.	2/10 à 4/8	—
23de	—	„ 29de — .	2/9 à 4/7	2/3 à 4/6	—
30te	—	„ 5te septbr..	2/6 à 4/6	2/. à 4/3	—
6te	septbr.	„ 12te — .	—	2/2 à 5/.	—
13de	—	„ 19de — .	—	2/3 à 5/.	—
20de	—	„ 26de — .	2/9 à 6/.	2/6 à 4/9	—
27de	—	„ 3die oktbr..	2/. à 4/5	1/9 à 4/4	—
4de	oktbr.	„ 10de — .	—	1/6 à 4/5	—
11te	—	„ 17de — .	1/9 à 4/6	1/6 à 4/.	—
18de	—	„ 24de — .	—	1/10 à 3/6	—
25de	—	„ 31te — .	—	2/3 à 5/9	—
1ste	novbr.	„ 7de novbr..	2/. à 3/6	2/. à 4/6	—
8de	—	„ 14de — .	2/. à 3/8	1/10 à 4/.	—
15de	—	„ 21de — .	—	3/3 à 6/2	2/5
22de	—	„ 28de — .	—	2/6 à 6/.	—
29de	—	„ 5te decbr..	—	4/10 à 6/9	4/.
6te	decbr.	„ 12te — .	—	2/6 à 5/8	1/4 à 5/2
13de	—	„ 19de — .	—	3/6 à 1/9	—
20de	—	„ 26de — .	—	2/. à 3/9	—
27de	—	„ 31te — .	—	1/6 à 3/3	—

Specificeret opgave

over de ugentlige gennemsnitspriser og sildeimporten fra Norge til Hull
for sæsonen 1902—1903.

I ugen endt	Total ugeimport i kasser	Storsild & vaarsild Gjennemsnitts- pris pr. kasse	Tomsild Gjennemsnitts- pris pr. kasse
30te novbr. 1902.....	691	20/.	—
7de decbr. —	1 384	16/.	—
14de — —	2 428	18/9	—
21de — —	531	19/9	—
28de — —	770	21/.	—
4de januar 1903.....	1 850	19/4	—
11te — —	6 233	25/2	20/4
18de — —	15 176	20/6	16/.
25de — —	4 891	13/3	14/6
1ste februar —	14 862	13/3	11/2
8de — —	798	20/.	16/3
15de — —	5 067	18/10	14/6
22de — —	6 624	19/6	14/2
1ste mars —	13 922	16/6	10/6
8de — —	36 903	12/10	—
15de — —	30 629	8/6	—
22de — —	14 523	11/8	—
29de — —	15 640	14/3	—
5te april —	21 106	15/.	—
12te — —	10 756	11/4	—
19de — —	11 064	16/.	—
26de — —	8 278	22/8	—
3die mai —	7 905	18/8	—
10de — —	2 294	18/9	—

Gjennemsnittspriser

for sild pr. maaned i Hull for 1902—1903.

Maaned	Storsild & vaarsild Pris pr. kasse	Tomsild Pris pr. kasse
1902:		
December	19/.	—
1903:		
Januar	19/2	15/6
Februar	18/3	13/10
Mars	11/2	—
April	15/6	—
Mai	20/6	—

Gjennemsnittsprisen for den hele sæson er 13/8 pr. kasse.

Import

af preserveerde fiskevarer til Storbritannien for aarene 1903, 1902, 1901.

	1903 Kasser	1902 Kasser	1901 Kasser
Hummer	135 069	102 825	103 156
Østers	1 618	14 048	13 608
Laks	907 076	1 734 567	1 003 511
Sardiner	413 530	492 989	484 348

Opgave

over norsk sild og kveite kondemneret paa Billingsgate, Hull i 1902 og 1903.

Aar	Sild	Kveite
1902	493 262 lbs.	11 228 lbs.
1903	529 004 „	14 994 „

Opgave

over skibningerne af fisk fra Norge til Hull pr. Wilsons skibe i 1903.

Hvad slags fisk	Bergen	Stavanger	Haugesund	Aalesund	Kristianssund	Trondhjem	Kristianssand	Kristiania
	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser	Kasser
Laks	1 736	420	—	17	796	1 999	227	3
Ørret.....	55	—	—	—	—	—	32	—
Kveite	599	—	—	2 192	5	—	—	—
Flyndre.....	—	—	—	5	—	—	—	—
Hyse	—	—	—	32	40	—	—	—
Makrel	—	24	—	—	—	—	776	—
Aal	24	1	—	—	—	—	—	—
Hummer	213	34	—	5	—	—	—	—
Diverse slags fisk	53	230	—	25	26	30	36	10
Sild, fersk	9 096	2 179	3 734	6 876	1 476	—	6 901	10 754
„ røget	—	—	—	—	—	—	—	965

Det engelske sildefiske.

Opgave

over den landede sild i Yarmouth i aarene 1901—1902—1903.

	1901 Antal cran	1902 Antal cran	1903 Antal cran
23de august	3 730	6 490	7 650
30te —	8 930	11 710	11 590
6te septbr.	15 150	16 580	14 910
13de —	19 280	20 790	19 300
20de —	22 760	25 690	24 470
27de —	25 270	34 260	33 640
4de oktbr.	30 100	40 030	50 430
11te —	39 900	63 890	79 570
18de —	73 450	114 060	92 030
25de —	111 700	176 790	125 930
1ste novbr.	174 930	234 190	163 060
8de —	208 360	270 260	257 000
15de —	221 100	367 140	307 360
22de —	228 580	396 920	343 330
29de —	265 880	418 270	355 820
6te decbr.	280 370	420 590	374 850
13de —	285 840	428 870	389 420
20de —	286 900	440 050	393 330

For Lowestoft, Grimsby og Scarborough gives fortiden ingen detaljerede opgaver.

Jeg tillader mig at henvise til følgende tabeller:

- 1) Import af preserveerede fiskevarer.
- 2) Kondemneret norsk sild og kveite.
- 3) Skibningerne pr. Wilsons linje.
- 4) Sildefisket ved Yarmouth.

Virksomheden.

Under aaret har min tid været fuldt ud optaget med at varetage de forskellige næringsgrene, som sorterer under min stilling. Derhos har det som hidtil været mig kjær at assistere med raad og vejledning i alle andre merkantile og private henvendelser, som stadig forekommer og som forhaabentlig har været til nytte. Tilreisende landsmænd i de mest forskellige brancher har jeg søgt at assistere paa bedste maade.

Telegrammer sendtes daglig til Norge under sildeeksporten og til forskellige markeder hertillands, interesseret i handelen med norsk sild; samtidig afgaves ugentlige rapporter i et antal af 120 eksemplarer til de i bedriften interesserede norske distrikter, ligesom jeg foretog hyppige reiser til Englands og Skotlands byer, dels i stillings medfør, dels for at assistere med oplysninger om andre grene vedrørende handelen med Norge og Storbritannien.

Under de forskellige sild- og makrelfiskerier i Skotland, England og Irland har administration som private været holdt à jour.

Hull i december 1904.

Ærbødigst

Hans Johnsen.

B. Styrelsens videnskabelige afdeling.

I. Fiskeforsøg og studier over fiskerierne.

De i forrige aarsberetning omtalte undersøgelser vedrørende Nordhavets hydrografi, plankton og bundfauna er ogsaa fortsat i 1904, ligeledes studierne over fiskenes liv og vandringer, dels under „Michael Sars“s togter, dels under forsøgsfiske med andre fartøier. I de netop udkomne publikationer „Norges Fiskerier. I. Norsk Havfiske“, 1ste og 2den del,¹⁾ vil der findes afhandlinger vedrørende hydrografi, plankton, bundens dyreliv, fiskenes biologi, vandringer etc., og om havfisket (redskaber, fangstmaader, farkoster, havfiskets udvikling i vort land etc.), og „Report on Norwegian Fishery and Marine Investigations“ vol. II, hvoraf hidtil 3 afhandlinger er færdigtrykt, vil ligeledes indeholde resultater fra de sidste aars togter og undersøgelser. Vol. II af Reporten vil foreligge færdig i løbet af kort tid. Da der saaledes iaar foreligger udførlige beretninger, finder man her at burde begrænse sig til i korthed at give en oversigt over „Michael Sars“s og de andre gennem afdelingen administrerede fiskeforsøg.

A. „Michael Sars“s togter.

Efter at have slæbt et logiskib til Aalesund og der deltaget i arbeidet for de brandlidtes forsyning med livsfornödenheder, paabegyndte „Michael Sars“ i februar fiskeforsøg og undersøgelser i Nordsjøen i tilknytning til foregaaende aars togter. Undersøgelserne paagik uden afbrydelse i maaederne februar, mars, april til medio mai, i hvilken tid der foretoges fiskeforsøg dels med liner, dels med andre redskaber paa 159 forskellige stationer. Ved siden af fiskeforsøgene blev der lagt speciel vægt paa at samle observationer over de madnyttige fiskes yngel, deres mængdeforekomst og udbredning. Efter disse undersøgelser i Nordsjøen gik „Michael Sars“ med post og lægehjælp til bottlenosefelterne nord for Færøerne og

¹⁾ Udgivet af „Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme“ i Bergen.

nordøst for Island. Herunder anstilledes samtidig observationer overensstemmende med de internationale havundersøgelers program. Fiskeforsøgene og observationerne over gydningsforholde og yngelforekomst i Nordsjøen og Skagerak fortsattes umiddelbart efter togtet til bottlenosefelterne og paagik ved siden af talrige fiskeforsøg med liner og andre redskaber til medio august. I august—september foretoges drivgarnsforsøg efter sild i Nordsjøens nordlige del paa 10 forskellige pladse (se „Norsk Havfiske“, 2den del, side 320, kart IX).

B. Skreiforsøg mellem Kristianssund—Trænen.

Som allerede i forrige aarsberetning kortelig berørt foretoges i 1904 fiskeforsøg paa denne strækning af 2 dampere, — den ene mellem Kristianssund—Vikten, den anden fra Vikten og nordover indbefattet Sklinnabanken.

a. Kristianssund—Vikten.

Fiskeforsøgene paa denne strækning blev udført fra 15de februar—1ste mai af Aalesundsdamperen „Koral“ (fører hr. Solbjørg, observatør hr. Jangaard). I den nævnte bog „Norsk Havfiske“, 2den del, findes beretning om forsøgenes resultater, — karter over de forsøgte felter og opgaver over udbyttet paa hver enkelt station (side 176—183, kart IV og V). Heraf vil sees, at det bedste fangstudbytte omkring Griptarene var 868 skrei, 600 brosmer og 30 langer paa 6 000 kroger; rundt Froøen, vest og nord af Halten og paa det indre Frohav gjordes almindeligvis fangster af 1 à 2 tusen fisk paa 8—10 000 angler. Vest for Halten og sydover fandtes ligeledes ganske gode felter for linefiske. Der henvises forøvrigt til nævnte bog, hvori ligeledes vil findes indtaget observatørens antydningssvise forslag om, hvad der bør gjøres til forbedring af forholdene, ledsaget af meddelelser angaaende dampskibsforbindelserne, havne- og fyrvæsenet, oplodninger etc.

b. Strækningen fra Vikten og nordover, indbefattet Sklinnabanken

undersøgtes af Aalesundsdamperen „Fri“ (fører hr. Berntsen, observatør hr. Garshol) fra 15de februar—1ste mai. Fartoiets samlede fangstudbytte i denne tid var ca. 21 000 skrei, ca. 8 500 brosmer og 350 langer. De jevneste og bedste fangster af skrei gjordes i april syd for Høibraken. Her antager man, at der er et drivværdigt, ikke ubetydeligt linehav. Paa enkelte lokaliteter paavistes ikke ringe forekomst af sild.

Ligesom for „Koral“s forsøg findes der i „Norsk Havfiske“s 2den del karter og journal over „Fri“s fangstfelter og fangster samt endel bemærkninger vedrørende fiskeriforholdene i sin almindelighed paa denne del af kysten (side 162—170).

C. Forsøg fra skøiter eller kuttere med liner langs eggen i den norske rende og Nordsjøen samt

D. Prøvedrift med kuttere, redskaber og saltning af sild paa hollandsk maner, hvortil der for begge posters vedkommende forelaa bevilgning i forrige termin, udsattes med departementets samtykke til indeværende aar.

E. Drivgarnsforsøg med kuttere eller dæksbaade efter sommersild paa strækningen Vikten—Trænen,

hvortil der efter forslag paa fiskeriraadet gaves bevilgning, udførtes af 2 fartøier i juli og august f. a. Begge fartøier var under forsøgene noget hindrede af stormfuldt veir, og fangstudbyttet var kun lidet. Man antager, at denne plan senere bør optages paany i større maalestok, idet et saa lidet forsøg har liden udsigt til at udrette noget.

F. Revfiske paa sydkysten.

Til dette af Kristianssands fiskeriselskab foreslaede forsøg forelaa allerede bevilgning for terminen 1903—1904. Forsøget udsattes med departementets samtykke til forløbne termin og blev da udført af Kristianssands fiskeriselskab. Fra 30te april til 6te juni udførtes linefiske med motorskøiten „Olga Elisabet“. Det bedste udbytte var 68 torsk, 1 kveite, 35 langer og 2 snes hyse paa 2 000 krog. Forøvrigt gjordes kun ringe fangster. Maskinskade og uheldige veirforholde hidrog hertil.

G. Undersøgelser om forekomsten af torskeyngel i søndenfeldske fjorde.

Hr. kand. Knut Dahl har ogsaa i forløbne termin delvis sammen med hr. Dannevig fortsat undersøgelserne over torskeyngelens forekomst etc. i Søndeledfjorden med flere andre steder i anledning af udklæknings-sagen. Der vil i indeværende aar blive afgivet beretning om de i 1903 til 1905 indvundne resultater, hvoraf formentlig vil fremgaa, hvorvidt undersøgelserne bør fortsættes.

II. Virksomheden ved forsøgsstationen i Bergen og fiskeriskolen i Bodø.

A. Bestyreren af forsøgsstationen i Bergen

har under 26de mai sidstl. indsendt følgende oversigt over de ved fiskeri-forsøgsstationen i 1904—1905 udførte arbeider:

I tilslutning til tidligere udførte arbeider over bestemmelse af mængden af uforsæbelige bestanddele i fedte har man udarbejdet en nøiagtig

forskrift for disse bestemmelser, der har adskillig betydning for analyse af traner.

Paa foranledning af sjøfartskontoret og i anledning af, at den i England for nogle aar siden nedsatte „Royal commission on arsenical poisoning“ havde paavist smaa arsenikmængder i tørfisk, foretog man en omfattende undersøgelse i omhandlede retning, en undersøgelse over hvilken man allerede har afgivet beretning. Arseniken viste sig at være en normalbestanddel af al fisk.

Førøvrigt har bestyrerens tid været meget optaget af arbeide i praktisk retning.

Saaledes har han afgivet en fuldstændig plan for et koldklaringsanlæg for dampmedicintran og været behjælpelig ved den praktiske udførelse af samme; vedkommende firma fandt anlægget i enhver henseende tilfredsstillende. Man finder det ikke formaalstjenligt her at give en nærmere beskrivelse af anlægget.

Fremdeles har man havt meget arbeide med at sætte i drivværdig stand det tørreapparat for fisk, til hvis anskaffelse stortinget for nogle aar siden bevilgede kr. 2 500.00. Der var store tekniske vanskeligheder, som først for kort tid siden helt er bleven overvundne, saa at man antagelig om ca. en uge vil kunne paabegynde tørringsforsøgene.

Fremdeles har man planlagt indredningen af en jodfabrik; ved denne kommer flere nye principer til anvendelse; fabriken vil være igang inden kort tid.

Fremdeles har man gjort forsøg over tørring af klipfisk ved hjælp af en tør luftstrøm. Til tørring af luften anvendtes klorkalcium. Til forsøget anvendtes et skab med tætsluttende dør; i skabets øverste del var anbragt en elektrisk dreven vifte, der ved hjælp af et lodret til skabets bund gaaende blikrør blæste luft gennem det paa en rist i skabets bund liggende klorkalcium. Fisken var ophængt i kroger, fæstet til skabets tag; da skabet under forsøget var tæt lukket til, vil man forstaa, at det var den samme luft, der blev benyttet om og om igjen. Derved at klorkalcium optog fugtighed, blev dette efterhvert flydende. Ved at opsamle den dannede vædske og inddampe den til tørhed vinder man saltet tilbage i den oprindelige form, saa det kan benyttes op igjen. Tørringen gik meget pent for sig, dog maa det bemerkes, at fisken ikke blev fuldt saa hvid, som naar den blir tørret i sollyset. Denne tørring turde have sin interesse, idet man blir fuldstændig uafhængig af vind og veir; man kan meget godt udføre tørringen i et murhus, og dette kunde maaske faa betydning for en by som Aalesund.

Fremdeles kan anføres, at man er beskjæftiget med at fremstille en masse, der kunde gjøre seildugsbøier tætte; hertillands bruges ved drivgarnsfisken næsten udelukkende kagger, hvorimod man i England

næsten blot bruger seildugsbøier, der er gjort tætte ved, at den indvendige side er paasmurt en eiendommelig seig masse. Vore forsøg er omtrent afsluttede, idet det er lykkedes os at fremstille et med det engelske jevnbyrdigt produkt; en nærmere omtale vil først komme, naar man har gjort praktiske forsøg med bøier forsynet med denne masse.

B. Fiskeriskolen i Bodø.

(Af bestyrerens beretning).

Skolen har i 1904 havt to 3-maanedlige kurser efter samme undervisningsplan som tidligere. Det første kursus, fra 14de april til 14de juli, var besøgt af 8 elever; de 6 underkastede sig eksamen, alle med hovedkarakter „meget godt“. Det andet kursus (skolens sidste) varede fra 1ste september til 1ste december og var besøgt af ialt 18 elever, hvoraf de 10 tog eksamen, 1 med hovedkarakter „udmerket godt“, 8 med „meget godt“ og 1 med „godt“. Hermed har der i den tid, skolen har virket, været afholdt 35 kurser med tilsammen 186 elever, der har underkastet sig eksamen, og 71 hospiterende elever, ialt 247 elever.

Prøver af skolens nedlægning er sendt til forskjellige steder; saaledes er kveite nedlagt efter skolens metode sendt til England med godt resultat. Ligeledes har et parti af „Backers leverpâté“ vundet anerkjendelse i Tyskland og Frankrig. Forskjellige hermetikprøver er ogsaa sendt til Archangel.

III. Indberetning fra læreren ved den offentlige navigationsskole for fiskere fra 1ste juni 1904 til 31te mars 1905.

Juni maaned blev anvendt til konference med d'hr. direktør dr. Hjort og kaptein Bergersen angaaende min fremtidige virksomhed som lærer samt til anskaffelse af nyt undervisningsmateriel, efter at det gamle var brændt under Aalesundsbranden.

I slutten af juni reiste jeg til Sortland, hvor det første kursus var bestemt afholdt fra 1ste juli til slutten af august. Til dette kursus havde der meldt sig 16 elever, hvoraf 11 fremmødte. Eksamen afholdtes den 29de og 30te august med det udfald, at 5 fik „bestaaet med udmerkelse“ og 5 „bestaaet“. Den 11te havde sluttet 14 dage før for at reise ud paa sildefiske. Som censorer fungerede d'hr. direktør With, Stokmarknes og kaptein Gjedebø, Sigerfjord. Søndag den 14de august foretoges en øvelsestur med fiskedampskibet Sigerfjord.

Det næste kursus begyndte i Havnvik den 1ste september og varede til sidst i oktober. Til dette kursus var indmeldt 13 elever, hvoraf 11 fremmødte. Eksamen afholdtes den 26de og 27de oktober med det ud-

fald, at 5 fik „bestaaet med udmerkelse“ og 4 „bestaaet“. De to øvrige sluttede skolen allerede efter 1 og 2 dages forløb, idet den ene viste sig at være omtrent blind og den anden fandt, at det var for anstrengende. Som censorer fungerede forhenværende styrmand A. Lind og Chr. Strøm, Harstad. Søndag den 23de oktober foretoges en øvelsestur med d/s „Hans Egede“ af Harstad.

Det tredje kursus begyndte i Gibostad den 1ste november og varede til jul. For at blive færdig til jul forlængedes skoletiden i de sidste 3 uger fra 6 til 8 timer daglig. Til kurset havde meldt sig 19 elever, hvoraf 15 fremmødte. Af disse viste 2 sig at sidde inde med saa smaa forkundskaber, at de blev opfordret til at trække sig tilbage. 2 andre fandt efter et par dages forløb, at de havde vanskelig for at følge med og sluttede. Senere blev 2 andre, som anmodede om plads, antaget, men allerede efter nogle dages forløb reiste den ene hjem paa grund af dødsfald i familien og kom ikke igjen. Længere ude i kurset sluttede atter 2, den ene, fordi han fik amerikabillet, den anden fik pludselig det indfald, at han vilde slutte. Til eksamen, som afholdtes 19de og 20de december, var der da igjen 11, som alle bestod og 7 „med udmerkelse“. Som censorer fungerede d'hr. kontorchef Fougner og ekspeditør Aagaard, Tromsø. Den 14de december foretoges en øvelsestur med fiskedampskibet „Kjølva“ af Laukvik.

Det fjerde kursus afholdtes i Honningsvaag. Det var bekendtgjort at skulle begynde den 11te januar, men blev udsat til den 16de, da kun 2 elever mødte. Til kurset havde meldt sig 8 elever, hvoraf 7 lidt efter lidt fremmødte. Eksamen afholdtes den 14de og 15de mars med det resultat, at 5 fik „bestaaet med udmerkelse“ og 1 „bestaaet“. Den 7de sluttede efter 14 dages forløb for at reise paa fiske til Østfinmarken. Som censorer fungerede d'hr. forhenværende navigatør lensmand Fredriksen og faktor Økland fra Honningsvaag. For dette kursus var der ikke anledning at foretage nogen øvelsestur, da jeg ikke kunde faa leie dampskib for en rimelig betaling.

Det pensum, der har været sat som maal og bleven lagt frem til eksamen, er det af navigationskomiteen af 1902 opsatte for erholdelse af „kystskippereksamen“ med undtagelse af bestikregningen, da den korte tid af 2 maaneder er for knap, om denne skulde tages med og alt skulde læres grundig.

Som jeg allerede har anført under en mundtlig konference med hr. direktør dr. Hjort, skal jeg ogsaa her henlede opmærksomheden paa, at det vilde være ønskeligt, om disse kursers varighed i en nær fremtid kunde blive udstrakt til 3 maaneder. For det første kan da bestikregningen, som maa ansees for at være en meget vigtig og i mange tilfælder nødvendig kundskab at sidde inde med for en navigerende, tages med,

og dernæst vilde eleverne forlade skolen med grundigere kundskaber i det hele taget end nu, da jeg tror en hel del af det læste for enkeltes vedkommende sidder noksaa løst og derfor, hvis de ikke straks faar anledning til at praktisere det lærte, snart vil glemme de kundskaber, som de har spenderet tid og penge for at faa, og hvortil de har lagt for dagen en flid og interesse, som er enestaaende.

Dog mener jeg, at man først, hvis det ikke viser sig at blive altfor længe, bør oppebie stortingets beslutninger angaaende den nye navigationslov, før man gaar til ændringer af disse kursers til dato fulgte plan.

I mit forslag om at forlænge tiden til 3 maaneder, vil jeg støttes af mænd, der er bestyrere ved vore største sjømandsskoler.

Paa de øvelsesture, der er foretaget, har jeg først og fremst ladet eleverne faa et grundigere kjendskab til den praktiske brug af de forskellige instrumenter og dernæst omtalt og saavidt det har ladet sig gjøre vist, hvordan de skal bruge sine teoretiske kundskaber i den praktiske navigations tjeneste. Videre har jeg holdt foredrag for dem om propellens virkning til dreining af fartøiet, om propellernes og rorets anvendelse under et skrueskibs vending i et trangt farvand og for at belyse dette ladet dem foretage saadan manøvre.

IV. Norges deltagelse i de internationale havundersøgelser.

A. Videnskabelige afdelings deltagelse i de internationale havundersøgelser.

I første del af „Norges Fiskerier. I. Norsk Havfiske“ vil findes en „Kort oversigt over de internationale fiskeriundersøgelseres resultater“ publiceret af Johan Hjort og C. G. Joh. Petersen. Der gives i denne bog oversigt over fiskenes geografiske udbredelse i det norske Nordhav og Atlanterhavet baade for bundformerne og de pelagisk levende fiske. Dernæst følger et længere afsnit om arbejdsmetoderne og de almindelige resultater og tilslut et specielt kapitel om torskens naturhistorie. Betydelige indsamlinger af temperaturobservationer, vandprøver og plankton er til stadighed foretaget under „Michael Sars“s togter saavel i Nordhavet som i Nordsjøen. Et større hydrografisk arbejde af professor Nansen og Helland-Hansen vil udkomme i nærmeste fremtid. Plankton, iberegnet fiskeeg og -larver, er for tiden under bearbejdelse.

B. Centrallaboratoriet i Kristiania.

Fra hr. professor Nansen, der leder det i Kristiania oprettede internationale laboratorium, har man erholdt følgende beretning:

Centrallaboratoriet har i det sidst forløbne aar i ufornindsket grad været benyttet af de i de internationale arbejder deltagende lande, saa-

velsom af andre lande, til anskaffelse af instrumenter for havforskning. Størsteparten af disse instrumenter, som for en stor del er konstrueret ved laboratoriet, gjøres i Kristiania under laboratoriets kontrol.

I overensstemmelse med sin opgave har laboratoriet udført kontrol-analyser indsendt af de deltagende stater, samt forsynet de forskellige lande med normalvand.

De ved laboratoriet begyndte arbejder for bestemmelse af havvandets sammentrykkelighed og dets evne til at opløse de i atmosfæren værende gasarter, er blit fortsat i det forløbne aar.

Udarbejdelsen af en fuldt praktisk og paalidelig metode for direkte bestemmelse af havstrømmenes styrke og retning nærmer sig sin afslutning. Ved laboratoriet er nylig konstrueret en automatisk virkende vandhenter med særligt hensyn til at kunne bruges under fart. Derved muliggjøres udførelsen af en del af de hydrografiske arbejder paa veien mellem de forskellige stationer, saavel som fra koffardifartøier. Dette instrument er allerede taget i brug.

Det samme er tilfældet med de ved laboratoriet konstruerede apparater for bestemmelse af havvandets gasgehalt, efterat eksperimenterne med disse nu er afsluttet.

Forbedrede apparater og metoder til indsamling af havbundprøver er udarbejdet.

Med hensyn til de ved laboratoriet ansatte funktionærer er ingen forandring indtraadt.

De fra laboratoriet udsendte publikationer udgives som en særskilt serie af „Publications de Circonstances“ (udgivet af Centralbureauet i Kjøbenhavn). Af disse publikationer er trykt:

- I) „On the determination of the atmospheric gases dissolved in sea-water“ by Charles J. J. Fox.
- II) „On the use of insulated water-bottles and reversing thermometers“ by V. Walfrid Ekman.

C. Kursus i havforskning.

Disse er nu overtaget af Bergens Museum og underlagt en af denne institution opnævnt bestyrelse. Af afdelingens funktionærer har dr. Hjort, dr. Gran og kandidat Helland-Hansen deltaget i undervisningsarbejdet ved det kursus, som afholdtes i maanederne 15de august til 15de oktbr. 1904.

II. Aarsberetninger og regnskaber fra fiskeriselskaber og fiskeriforeninger for terminen 1904—1905.

I. Vadsø fisker- og arbejderforening.

Vadsø fisker- og arbejderforening giver sig herved den ære at afgive indberetning om sin virksomhed i 1904.

I aarets løb er afholdt 19 forenings- og bestyrelsesmøder.

De sager, der væsentlig har været behandlet er: Agnspørgsmaalet, fiskeriforholde i sin almindelighed, baadbygningsspørgsmaalet og merkning af baade m. v.

Der har været pleiet underhandling med Vardø fiskerforening om samarbeide til anskaffelse af billig agn for fiskerne. I den anledning blev fiskerforeningen i Vardø herfra under 28de februar d. a. tilskrevet saaledes:

„I anledning af den ærede forenings henvendelse angaaende loddeforsyning til Vardø herfra meddeles, at sagen har været gjenstand for diskussion og forhandling, der hidtil kun har ledet til, at herværende fisker- og arbejderforening som en foreløbig ordning i møde den 26de dennes vedtog saadan udtalelse i sagen:

„Vadsø fisker- og arbejderforening stiller til disposition en dertil skikket og paalidelig mand, som for en passende godtgørelse pr. kasse optræder som mellemmand ved opkjøb af lodde, der kun maa overlades til fiskere og ikke til opkøbere. Denne mand maatte da til enhver tid have en passende kontantbeholdning fra Vardø fiskerforening, som saaledes ogsaa i Vardø maatte have en repræsentant, der rekvirerer og modtager lodden samt ordner det fornødne m. h. t. betalingen for samme. Ca. 50 loddekasser kan her være til disposition.“

Hvilket meddeles, idet man beklager, at man paa grund af omstændighederne ikke iaar ser sig istand til at anvise nogen heldigere ordning for at skaffe fiskerne billigere og sikrere agn.“

Agnspørgsmaalet, der er af overmaade stor betydning for fiskerne, vil senere blive optaget til fornyet behandling. Der er nedsat en komite til forberedelse af sagen.

I Varangerfjorden findes en masse sild. Foreningen har havt sin opmærksomhed henvendt herpaa og agter i kommende foreningsaar at bringe sagen frem til fornyet behandling. Især mener man, at drivgarn med held kan anvendes, men fiskerne mangler midler til anskaffelse af saadanne.

Foreningens arbeide har ogsaa gaaet i den retning at skaffe fiskerne hjælp til tidsmæssige baade. Angaaende denne sag og navigationssagen henvises til tidligere beretninger.

Man haaber, at vandrelærerne i baadbygning og navigation med det første ogsaa vil besøge Vadsø.

Ærbødigst

Peder K. G. Pedersen,
formand.

**Uddrag af Vadsø fisker- og arbeiderforenings regnskab for aaret
1904—1905.**

Indtægt:

1. Beholdning efter forrige regnskab:			
a. i Vadsø sparebank	kr.	203.41	
b. kontant	”	58.65	kr.
			262.06
2. Renter indvundne i Vadsø sparebank	”		8.14
3. Medlemskontingent	”		105.00
4. Indsamlet blandt medlemmerne	”		37.30
		Samlet indtægt	kr. 412.50

Udgift:

1. Husleie	kr.	46.00	
2. Telegrammer m. m.	”	3.90	
3. Baadmaterialier	”	9.40	
4. Avertissementer	”	26.00	
5. Beholdning:			
a. i Vadsø sparebank	kr.	211.55	
b. kontant	”	47.15	
c. restancer af kontant	”	68.50	”
			327.20
		Samlet udgift	kr. 412.50

II. Vardø fiskeriforening.

I det forløbne aar er afholdt 12 styremøder og paa disse er behandlet 38 sager.

Foreningen har i lighed med foregaaende aar afholdt et 3-maanedligt kursus i navigation for fiskere, til lærer har man ogsaa iaar benyttet hr. G. Gotliebsen. Skolen har den meste tid været besøgt af 7 elever. Ved kursets slutning afholdtes en eksamensprøve med hr. havnefoged Gundersen som eksaminator. Til afgangsprøven meldte sig 2 af eleverne; men den ene trak sig tilbage, den anden fik et meget godt eksamensbevis.

Grundet det i sin tid træffende fiske maatte en del af eleverne slutte skolen nogle dage tidligere end paaregnet og kunde saaledes ikke faa deltage i afgangsprøven.

I aarets løb er til foreningen indkommet flere andragender om bidrag til baadbygning, men da foreningen for angjældende budgettermin intet statsbidrag har havt i ansøgte øiemed, har styret ikke seet sig istand til at efterkomme flere andragender end for et enkelt vedkommende, nemlig et bidrag stort kr. 50.00 til hr. Konrad Knudsen, der af baadbygger hr. Anders Mathiesen har ladet sig bygge en dækket linebaad af samme størrelse og type som de to baade, foreningen foranstaltet bygget forrige aar. Det til Jakob Hansen af $\frac{13}{3}$ 04 bevilgede bidrag stort kr. 200.00 er i indeværende aar udbetalt, idet ogsaa han har ladet hr. Anders Mathiesen bygge sig en lignende baad som de før omhandlede. Styret har foranstaltet hr. Jakob Hansens baad „Thor“ maalt, og blev dens størrelse 4.75 tons brutto, 3.25 netto.

Ogsaa de iaar byggede baade er klinkbyggede og giver indtryk af at være 2 fuldt ud tidsmæssige og heldige linebaade, der geraader bygmesteren al ære. Styret tror ved nu gjorte baadbygningsforsøg at have vakt interessen for baadbygning her paa stedet, men maa i lighed med forrige aar udtale, at uden et baadbyggeri bliver anlagt, vil baadbygning her paa stedet vanskelig udvikle sig.

Ifølge fiskeridirektør Westergaards anmodning til styret $\frac{8}{10}$ 04 om at fremkomme med forslag til saadanne forandringer i baadforsikringsforeningen „Samhold“s love, der maatte ansees for nødvendige til finmarkske forhold, valgtes i møde den $\frac{24}{11}$ 04 d'hr. H. Brodtkorb, havnefoged Gundersen, Jørgen Andreassen, Petter Lampe og Iver Paulsen. Denne komite fremkom for styret med sit forslag, der af dette enstemmig godkjendtes og derefter indsendtes til fiskeristyrelsen, Bergen.

I anledning den kongelige proposition om oprettelse af eget baad-laanefond for Finmarken sammenkaldtes et masse-møde, hvor sagen diskuteredes og heftede forsamlingen sig isærdeleshed ved fondets størrelse, som man fandt burde være mindst kr. 300 000.00, laanenes maksimums-størrelse, der burde være 4 000 kr. paa en kjø, at reglerne for at faa laane maatte gjøres saa letvindte som muligt, ligesaa burde det staa frit for laantageren, om han vilde bygge mindre dæksbaade (linebaade) klink-bygget eller kravelbygget.

Paa masse-møde $\frac{7}{3}$ blev styret anmodet om at udrede spørgsmaalet om en heldigere ordning af agntilførselen her paa stedet. Styret har havt sagen under bearbejdelse og er man i hovedtræk kommet overens om, at oprettelsen af en gjensidig forening af fiskerne kunde betydelig forbedre forholdet. Styret har i den anledning udarbejdet et forslag til love for en saadan forening og bliver dette at fremlægge for et masse-møde af fiskere, saasart forholdene tillader det.

Fra hr. Petter Grønbeck, Vardø, er til foreningen indkommet et andragende om bidrag stort kr. 300.00 som hjælp til at faa fabrikeret de af ham opfundne og patenterede lynnestene for haakjærringfisket.

Da styret er af den formening ifølge de gjorte forsøg med nævnte stene, at disse er et stort fremskridt paa haakjærringfiskeriets omraade, mener man, at det er fiskeriforeningens absolute pligt at søge bevirket, at hr. Grønbecks lynnestene bliver at erholde for enhver haakjærring-fisker. Da foreningen for nærværende ikke kan afse et saa stort beløb, tillader styret sig at foreslaa for generalforsamlingen, at det ansøgte beløb bliver at opføre paa budgettet for 1906—07.

Under r/s. „Christiania“s krydsning her siden $\frac{15}{9}$ 04 har styret formaaet føreren til at foretage maalinger af vandtemperaturen udenfor kysten. Disse temperaturmaalinger er foretagne omtrent en gang hver uge, og er resultaterne af samme, foruden i regelen at være indtaget i bladet „Finmarken“, indsendt til fiskeristyrelsens videnskabelige afdeling som til „Selskabet for de norske fiskeriers fremme“ i Bergen.

For budgetterminen 1906—07 har styret opgjort et budgetforslag, der balancerer med kr. 1 840.00, deraf søges et statsbidrag stort kr. 1 390.00.

Revideret regnskab for det forløbne aar vedlægges.

Nærværende beretning er vedtaget i styremøde den 9de april 1905.

Anton K. Larsen,

næstformand.

Uddrag af Vardø fiskeriforenings regnskab for aaret 1904—05.

Indtægt.

I. Beholdning:			
I Vardø sparebank	kr.	547.25	
Kassebeholdning	”	<u>22.86</u>	kr. 570.11
II. Statsbidrag.....	”		560.00
III. Distriktsbidrag:			
a. Af Vardø kommune	kr.	150.00	
b. Af Vardø ølsamlag.....	”	<u>120.00</u>	” 270.00
IV. Medlemskontingent:			
a. Restance	kr.	10.00	
b. Kontingent for aaret	”	<u>56.00</u>	” 66.00
V. Renter	”		11.27
VI. For udleie af bøger & karter	”		<u>4.00</u>
			kr. 1 481.38

Udgift:

I. Administration:			
Lønninger: Sekretæren	kr.	100.00	
Kassereren	”	75.00	
Kontorrekvisita	”	25.00	
Trykning & avertissementer.....	”	36.00	
Porto & telegrammer	”	11.45	
Lokale til møder	”	<u>5.00</u>	kr. 252.45
II. Bidrag til baadbygning.....	kr.	250.00	
Leie af hus til samme	”	40.00	
Skjønforretning af 2 baade	”	<u>24.00</u>	” 314.00
III. Navigationsskole for fiskere:			
Lærerens løn	kr.	300.00	
Pedellens løn	”	18.00	
Eksaminator og censorer	”	34.00	
Hus, lys og brændsel	”	150.00	
1 tabelbog (Petersens)	”	5.00	
Assurance af inventar.....	”	2.85	
Vask af lokalet	”	<u>1.50</u>	” 511.35
IV. Diverse udgifter.....	”		<u>20.20</u>
			Transport kr. 1 098.00

		Transport kr.	1 098.00
V. Beholdning:			
I Vardø sparebank	kr.	358.52	
Kassebeholdning	„	24.86	383.38
			<u>kr. 1 481.38</u>

III. Hammerfest og omegns fiskeriforening.

Regnskab for terminen 1904—1905.

	Indtægt.	
Beholdning fra 1903	kr.	363.31
Statsbidrag	„	450.00
Af Hammerfest samlag	„	100.00
Af — sparebank	„	100.00
Kontingent af 61 medlemmer	„	61.00
Indvundne renter	„	8.50
		<u>kr. 1 082.21</u>

	Udgift.	
1. Udringning	kr.	1.60
2. Avertissement	„	0.70
3. Do.	„	1.10
4. Do.	„	1.50
5. Do.	„	1.30
6. For islager til Hauan	„	200.00
7. Avertissement	„	1.00
8. For islager til Hauan	„	200.00
9. Avertissement	„	0.90
10. Kassererens løn	„	18.30
		<u>kr. 426.40</u>
	Beholdning „	656.41
		<u>kr. 1 082.81</u>

Beholdningen vil i sommerens løb blive anvendt til betaling af islageret samt til prøve af flyndrefiske, som vil blive paabegyndt i sommer.

Hammerfest i april 1905.

G. Arnesen,
kasserer.

IV. Nordlands fiskeriselskab.

Direktionen for Nordlands fiskeriselskab tillader sig herved at aflægge for generalforsamlingen beretning om sin virksomhed i tiden fra 1ste april 1904 til 31te mars 1905.

Generalforsamlingen afholdtes efter forudgaaende bekendtgjørelse i de fleste blade i amtet den 9de mai. Ved de paa generalforsamlingen foretagne valg blev

Fr. Bæcker,

O. Thue

og J. C. Koch

direktører med henholdsvis 11, 10 og 8 og

A. M. Wold,

M. Tjærandsen,

O. Tønsberg

med 15, 14 og 11 stemmer.

Som revisorer gjenvalgte ved akklamation K. Wintervold og E. Dyvik og som suppleant for revisionen H. Reitan, ogsaa ved akklamation.

Paa generalforsamlingen behandlede et forslag fra formanden for Vivelstad forening gaaende ud paa, at fiskere i Lofoten og muligens i hele Tromsø stift skal yde et aarligt bidrag til dannelsen af et pensionsfond.

I overensstemmelse med den beslutning, som generalforsamlingen fattede i anledning af dette forslag, har man anmodet samtlige til fiskeriselskabet hørende foreninger at udtale sig om dette spørgsmaal, og udtalelse er modtaget fra følgende foreninger:

Værø, Røst, Bleiks, Tjøtta, Lovunden, Bindalens, Vivelstad, Trænen og Hadsel.

De to sidste foreninger kan ikke anbefale forslaget; men samtlige de øvrige giver det sin tilslutning.

Paa generalforsamlingen behandlede ligeledes et forslag fra hr. skolebestyrer Fr. Bæcker om ved henvendelse til fiskeristyrelsen eller departementet at virke for afholdelse af foredrag af almen interesse paa de større fiskepladse i Nordland.

Direktionen har sendt fiskeristyrelsen en forestilling i anledning af dette forslag. Styrelsen har imidlertid sendt forestillingen tilbage, idet den bemærker, at afholdelsen af saadanne foredrag vel rettest bør iværksettes ved foredragsholdere fra det i Bodø værende arbeiderakademi. Direktionen finder ikke en saadan ordning mulig. Det viser sig nemlig, at det falder meget vanskeligt for akademiet at skaffe foredragsholdere, og dobbelt vanskeligt vil det formentlig være at opdrive saadanne, som

vilde overtage et hverv som det, hvorom der her er tale, og som kunde have tiden saaledes til sin raadighed, at de kunde indfinde sig paa de forskjellige fiskepladse til de tider, da en større mængde fiskere er samlet. Man har konfereret med formanden for arbeiderakademiets bestyrelse, og denne finder heller ikke, at tanken kan realiseres paa denne maade. Direktionen finder efter dette, at man gjør rettest i at lade spørgsmaalet foreløbig bero, da en henvendelse til departementet formentlig ikke vil føre til noget, naar fiskeristyrelsen ikke er villig til at gjøre noget i sagens anledning.

Om de øvrige spørgsmaal, som var oppe til behandling paa generalforsamlingen, og om de beslutninger, som disse gav anledning til, har man underrettet fiskeristyrelsen. Om agnspørgsmaalet har man desuden havt anledning til personlig at konferere med fiskeristyrelsens formand, der den 17de oktober overvar et direktionsmøde, hvor dette spørgsmaal blev behandlet.

Direktionens stilling til denne saa vigtige sag vil forøvrigt fremgaa af en udtalelse, som den har afgivet paa foranledning af en henvendelse fra en i Vardø nedsat komite.

Udtalelsen indtages her i sin helhed:

„Anledning cirkulære af 3die juli iaar angaaende spørgsmaalet om dannelse af en kooperativ agnforening tillader man sig at meddele: Man antager ikke, at det vil være formaalstjenligt at søge dannet en saadan forening. Der vil tiltrænges baade flere dampskibe og en større kapital, om en saadan forening virkelig skulde udrette noget. Da imidlertid fiskerne ikke kan tænkes at kunne opdrive fornøden kapital, vil forsøget paa dannelsen af en saadan forening være ganske forgjæves. Man har imidlertid med den ærede komite den opfatning, at spørgsmaalet for fiskerne er af den allerstørste økonomiske betydning og fortjener overveielse fra de interesseredes side for om muligt at raade bod paa de væsentligste mangler. Det gjælder jo først og fremst, at agnet skal kunne skaffes i fersk tilstand, naar det trænges, og dernæst, at agnet kan kjøbes for en rimelig pris. Skal en regelmæssig agntilførsel kunne komme istand, maa det kunne ordnes saaledes, at ethvert større fiskevær eller flere smaa fiskevær i forening danner et agnkompagni, i hvis hænder overdrages agnforsyningen. Hvert fiskevær eller flere, som ligger nær hinanden, bør gennem sit agnkompagni kunne gjøre kontrakt med et bestemt dampskib om agnførsel saaledes, at fiskerne forpligtede sig til først og fremst at kjøbe agn af vedkommende dampskib. Agnkompagniets bestyrelse maatte til enhver tid staa i korrespondance med agndampskibet, og forsaavidt vedkommende skib ikke altid kunde skaffe agn, maatte det blive bestyrelsens sag at træffe dispositioner til tilveiebringelse af agn fra andre dampskibe. Kan et agnkompagni opnaa en saadan ordning

med et enkelt dampskib, er det selvsagt, at dampskibet ogsaa kan levere agnet til en rimeligere pris, end ofte er tilfældet nu; thi naar dampskibets fører ved, at han bliver skilt med sit agn i et bestemt fiskevær, og han derved kan beregne sin forretning, er det rimeligt, at prisen paa agnet maa blive billigere. Til dækning af løbende udgifter som telegramkorrespondance etc. for bestyrelsen burde hvert baadlag, der var interesseret i kompagniet, betale en liden kontingent for fiskesæsonen. Man er bekjendt med, at en saadan ordning, som ovenfor paaaget, har været forsøgt i større fiskevær sidste vinter, og resultatet for fiskerne har været særdeles gunstigt, idet prisen pr. agnkasse har varieret omkring kr. 6.00 den hele tid. Paa denne maade fik fiskerne et billigt agn, og dampskibene en sikker om ikke stor fortjeneste. Hvis agnforsendelsen skal fortsætte paa den samme maade som hidtil, er det neppe at undgaa, at agnet undertiden faar en rent meningsløs høi pris; thi man faar huske paa, at de agnbaade, som driver agnforretningen under den nuværende ordning, ikke er sikret afsætning for agnet til enhver tid, og saaledes ofte maa styrte hele ladninger. Hvis derimod som nævnt større fiskevær straks ved ethvert fiskes begyndelse gennem et agnkompagni træder i forbindelse med et bestemt dampskib om agnførsel, saa maa der kunne rettes noget paa disse nærsagt fortvilede agnforholde. Man er bekjendt med, at der under sidste Lofotfiske ved fiskets slutning i enkelte vær fiskedes jevnt godt; men fiskerne maatte alligevel slutte, da prisen paa agnet spændtes op til det rent meningsløse og slugte omtrent al fortjeneste. Dette er jo forholde, som er lige skadelige for fiskerne som for dem, der fører agn; thi naar den almindelige fisker ingen fortjeneste skal have, maa jo fisket ophøre, saaledes som det som nævnt gjorde i Lofoten, bare fordi agnet var for dyrt. Da man har den opfatning, at agnspørgsmaalet fortjener den allerstørste opmærksomhed, har man tilladt sig at fremkomme med disse bemærkninger, der kun tilsigter at udtale vor mening om forholdene.“

Selskabet har for budgetterminen modtaget som distriktsbidrag følgende beløb:

Fra Nordlands amt.....	kr.	500.00
„ Bodø by	„	200.00
„ Lurø herred	„	10.00
„ Lødingen do.	„	25.00
„ Hemnæs do.	„	25.00
„ Evenæs do.	„	10.00
„ Rødø do.	„	20.00
„ Skjærstad do.	„	25.00
„ Mo do.	„	20.00
„ Vega do.	„	15.00

Statsbidraget udgjorde kr. 3760, og dette beløb er anvendt i overensstemmelse med det endelig vedtagne budget. Der er bevilget til ishus paa Værø, Andenæs og i Selvær henholdsvis kr. 800.00, kr. 1200.00 og kr. 600.00 og til Røst forening til udvidelse af ishuset og anskaffelse af endel iskasser, bestemt for isning af agn, kr. 1400.00. Erfaringerne under de sidste aars sommerfiskerier har nemlig vist, at det under de ofte sparsomme tilførsler af agn har været vanskeligt især for baade og dæksfartøier at opbevare agnet, uden at dette har taget skade. Man har derfor anset det af særdeles stor betydning, at fiskerne oplæres til i størst mulig udstrækning at benytte iskasser, hvorved agnet vil holde sig i flere dage.

Det er meningen, at disse kasser skal holdes tilsalgs til fiskere for indtil halvparten af kassernes kostende.

I fiskeriselskabets ishus i Bodø er indlagt is for kr. 425.00.

Til hr. P. Skog har selskabet ydet kr. 300.00 til en reise til Sverige og Engelsvig for at studere anvendelsen af motorer i fiskerbaade.

Om denne reise har hr. Skog afgivet saadan indberetning:

„Under min mangeaarige bedrift som notfisker, saavel i Nordland som Finmarken og Vestlandet, har den tanke mere og mere beskæftiget mig, om ikke mekanisk kraft med held kunde gøres anvendelig i denne bedrift.

Da jeg var bleven bekendt med, at der i Sverige i det sidst forløbne aar, samt ogsaa i Smaalenene var bleven anvendt motor i notbaade under bedriften dersteds, ansøgte jeg Nordlands fiskeriselskab om stipendium til en reise til nævnte steder for personlig at gøre mig bekendt med motorers praktiske anvendelse for notbedrift.

Idet fiskeriselskabet indvilgede mig ansøgte stipendium, giver jeg mig herved den ære at fremkomme med indberetning om denne min reise og mine iagttagelser under samme.

Jeg reiste fra Bodø 13de januar d. a. og ankom til Kristiania den 16de. Derfra satte jeg mig i telefonforbindelse med sildgrossistfirmaet Johnsen, Engelsviken, og fik derigjennem kundskab om, at det svenske sildefiske var ophørt, medens der ved Langesund foregik godt snurpe-notfiske.

17de januar reiste jeg fra Kristiania til Engelsviken og fulgte derfra den følgende dag med nævnte hr. Johnsens expresbaad til Langesund.

Dersteds fik jeg anledning til daglig i en uge at iagttage snurpe-notfisket med Johnsens motorbaad, hvorefter jeg fortsatte reisen til Hauge-sund for deltagelse i det da forventendes vaarsildfiske.

De paa Østlandet benyttede motor-notbaade er spidsbaade og havde motoren anbragt i agterenden af baaden, hvilket viste sig at være meget

praktisk og vil ogsaa være, efter min formening heldigst for notbedriften hos os.

I sin almindelighed kan jeg ikke andet end udtale min tilfredshed med motoren for notfiske, og det resulterede i, at der omtrent straks anskaffedes 2 hid til Nordland, en til hr. Ragnar Schjølberg og en til mig.

Den ene af disse, hr. Schjølbergs, er anbragt i en spidsbaad, medens den anden, min, er anbragt i gavelbaad. Motoren er i sidstnævnte anbragt midt i baaden, men det vil, som allerede anført ubetinget være heldigst at benytte spidsbaade med motoren anbragt i bagskotten, med tæt skot mellem denne og lasterummet. Da vil den mindre genere under førsel af sild, og mindre vil man være udsat for oljesmitte til lasterummet.

Hvorledes man med lethed kan afløse den hidtil anvendte tungvindte indhivning af noten ved forskellige slags spil ved brug af motor, maa enhver praktisk notmand forudsættes selv at udfinde, da de hidtil brugelige haandspil med lethed kan sættes i forbindelse med motoren, ved hjælp af kabelarindretning.

Naar jeg ikke før er fremkommet med denne min indberetning, da er grunden, at da jeg selv anskaffede mig motor til notbedriften, vilde jeg benytte samme under indeværende aars sommerfiske for erfaringsmæssig at kunne udtale mig om samme.

At motoren kan anvendes med held i notbaade er uden tvivl; foruden den letvindte maade at komme imellem, kan der ogsaa spares mandskab.

Spørgsmaalet om hvilke typer af motorer der er hensigtsmæssigst for bedriften vil jeg ikke udtale mig om. De to her anskaffede er af Alfatypen og de har hidtil vist sig at være baade solide og letvindte at haandtere.

Kalvik i Salten 5te novbr. 1904.“

Af det beløb, som blev tilstaaet hr. Skog til den heromhandlede reise, har fiskeristyrelsen senere tilbagebetalt selskabet kr. 200.00.

Til fiskerimuseet er overført af statsbidraget for budgetterminen kr. 1000.00 og desuden

fra Bodø samlag	kr. 800.00
„ Bodø sparebank	„ 300.00 og
„ Nordlands amt.....	„ 200.00

Disse beløb er anvendt dels til forøgelse af samlingerne og dels til afbetaling paa det beløb man har været nødt til at laane for at faa museumsbygningen færdig. Man har en gjæld af ca. kr. 14700.00.

Bygningen har nu i vel et aar været ibrug. Alle rum er helt optagne, idet folkebibliotheket og Bodø tekniske aftenskole har faaet over-

ladt lokaler i bygningen. Desuden er et værelse benyttet som kontor for fiskeriselskabet. Af biblioteket og aftenskolen oppebærer man en aarlig leieindtægt af kr. 800.00, hvilket beløb er tilstrækkeligt til forrentning af den gjæld, som hviler paa bygningen.

Besøget i museet har i aaret været overraskende godt. Man har for sommerens og høstens vedkommende anslaaet antallet af de besøgende til omkring 100 pr. uge. Fra flere hold er der ogsaa sendt gaver til museet. Saaledes har man modtaget:

Fra Norges fiskeristyreelse:

- Udstyr for en engelsk fisker.
- „ Fiskeriskolen ved hr. skolebestyrer Fr. Backer:
 - Diverse bøger og endel sløidværktøi.
- „ hr. landbrugsskolebestyrer Nilssen:
 - Lidt om planternes vegetationstid m. m.
- „ hr. købmand Alb. Bernhoft, Bodin:
 - Et gammelt sildegarn, en gammel „fiskesten“ og en koral.
- „ hr. købmand Ottar Pedersen, Klingenberg:
 - En sildehai og en knur.
- „ frøken Karen Jullum, Bodø:
 - Skind af „Boa constrictor“ samt et stykke træ fra Jamaica.
- „ hr. bankkasserer Jullum, Bodø:
 - „Sværd“ af sagfisk.
- „ hr. bankassistent K. Backer, Bodø:
 - „Sværd“ af sagfisk.
- „ hr. fiskeriinspektør Johnsen, Bodø:
 - En sæl.
- „ hr. Kristian Karstensen, Tjøttø:
 - En sildehai.
- „ hr. Odin Slotvik, Bodin:
 - En knur.
- „ hr. N. Hansen, Indyr:
 - En gammel kveiteangel.
- „ hr. Hans Jensen, Lurø:
 - Rognkjæks (2 stykker) og en samling skjæl.
- „ hr. Carl Løkke, Hernæs:
 - En laksesild.
- „ hr. Hans Hansen, Hernæs:
 - En koral.
- „ hr. kirketjener Kristensen:
 - En gammel Fiskesten.

Museet har været holdt aabent 2 dage i ugen, onsdag og søndag, begge dage mellem kl. 12¹/₂ og 1¹/₂.

For kommende budgettermin (1905—1906) er der bevilget til selskabet et statsbidrag kr. 3 440.00. Til bevilgningen er knyttet den sædvanlige betingelse, at der skaffes tilveie distriktsbidrag. Bodø by har allerede bevilget kr. 200.00.

Fiskeristyrelsen har stillet til selskabets disposition kr. 300.00 for at sætte selskabet istand til at yde vejledning i behandling af lange og brosme til klipfisk. Beløbet agtes benyttet i indeværende fiskesæson.

Til underhold af en dampskibsroute mellem Røst og Bodø har statsmyndighederne bevilget kr. 1 500.00. Da det nemlig ifjor gjaldt at skaffe Røst bedre kommunikationer for forsendelse af fersk fisk, fik direktionen etableret en ny rute mellem nævnte steder, beregnet paa forbindelse med kysthurtigruten. I den anledning paatog man sig at garantere for det tab, som vedkommende dampskibsselskab maatte komme til at lide ved at overtage ruten. Det skridt, direktionen her fandt at maatte tage, har saaledes nu vist sig at være heldigt og har vundet de bevilgende myndigheds billigelse.

For budgetterminen 1ste april 1906—31te mars 1907 foreslaaes saadant budget:

Til museet	kr.	2 000.00	
„ ishuse	„	4 000.00	
„ møde med formændene for foreningerne	„	500.00	
„ vejledning i behandling af sommerfisk for svensk og skotsk marked	„	1 000.00	
„ administration:			
Lokale	kr.	600.00	
Lønninger	„	700.00	
Trykning, avertissementer, porto m. m.	„	200.00	
			„ 1 500.00
			<u>Tilsammen kr. 9 000.00</u>

Bodø den 31te mars 1905.

Ragnar Schjølberg.

Vogt Svendsen.

Oskar Thue.

Fr. Backer.

J. C. Koch.

Regnskab for Nordlands fiskeriselskab for budgetaaret 1904—1905.

Indtægt:

1. Beholdning fra f. a.:			
Refunderet af museet	kr.	1 345.07	
I kasse	„	10.90	kr. 1 355.97
2. Statsbidrag for budgetaaret 1904—1905	„		3 760.00
3. Distriktsbidrag:			
a) fra herrederne i Nordlands amt:			
Restancer fra 1903—04 .	kr.	90.00	
for 1904—05	„	150.00	kr. 240.00
b) fra Bodø kommune og brændevins-			
samlag	„	1 000.00	
c) fra amtskommunen	„	500.00	„ 1 740.00
4. Amtskommunens og Bodø sparebanks bidrag til museet ..	„		500.00
5. Andre bidrag:			
Kontingent: fra foreningerne	kr.	75.00	
fra medlemmer af selskabet:			
a) Restancer ..	kr.	18.00	
b) for 1904—05 ..	„	66.00	„ 84.00
	kr.	159.00	
Norges fiskeristyreelse (stipendium til Peter Skog for term. 1904—1905)	„	200.00	„ 359.00
6. Diverse:			
Solgt is	„		251.35
Indvundne renter pr. 31te mars 1905	„		14.82
			<u>kr. 7 981.14</u>

Udgift:

1. Administration:			
Lønninger: sekretæren	kr.	500.00	
kassereren	„	150.00	
revisionen	„	40.00	kr. 690.00
Trykningsomkostninger & avertissementer ..	„	80.80	
Kontorrekvisita, porto, telegrammer etc. ..	„	98.54	
Diverse	„	9.00	kr. 878.34
			<u>Transport kr. 878.34</u>

	Transport kr.	878.34
2. Anskaffelse af gjenstande til museet samt bidrag til museumsbygningen:		
Amtskommunens, samlagets og Bodø sparebanks bidrag	kr. 1 300.00	
Overført til museumsbygningen af statsbidraget 1904—05	„ 1 000.00	2 300.00
3. Bidrag til opførelse af ishuse og til frembringelse af is	„	4 568.69
4. Møde med formændene for foreningerne	„	166.20
5. Diverse: Ifl. antegnelsespost 4 til regnskabet 1903—04	„	0.50
6. Beholdning:		
Restancer	„	50.00
I kasse	„	17.41
		<u>kr. 7 981.14</u>

V. Namdalens fiskeriselskab.

Bestyrelsen for Namdalens fiskeriselskab tillader sig herved at fremkomme med beretning om selskabets virksomhed i budgetterminen 1ste april 1904 og 31te mars 1905.

Den aarlige generalforsamling afholdtes paa Rørvik den 17de juni f. a. Da behandlede bl. a. følgende sager:

1. Refereredes og fremlagdes beretning om selskabets virksomhed for budgetterminen 1903—1904.
2. Fremlagdes regnskab for terminen 1ste april 1903 og 31te mars 1904.
3. Valg paa 3 bestyrelsesmedlemmer istedenfor de efter tur udtrædende: S. Christiansen, Jul. Aune og S. B. Steen, Namsos. Samtlige udtrædende gjenvalgtes enstemmig.

Ekstrakt af aarsregnskabet vedlægges.

Efter dette haves et udisponeret beløb af kr. 437.20 i behold, foruden bevilgede stats- og amtsbidrag for terminen 1905—1906 tilsammen kr. 580.00, som endnu ikke er indbetalt til selskabet. Desuden haves uindbetalt distriktsbidrag kr. 70.00, deri indbefattet to restancebeløb kr. 25.00 fra Vikten kommune for terminen 1902—1903 og Kalvereid kommune for 1903—1904.

Selskabet har i indeværende termin udbetalt kr. 300.00 som bidrag til et islager i Løvøvaagen. Man har nu i denne og forrige budgettermin bidraget til, at her i distriktet er oprettet ialt 3 islagre.

Islagerne har været til stor gavn især for bankfiskerne, der til enhver tid under fisket har taget sin isforsyning fra disse lagre til konservering af agn og fiskeprodukter.

Naar stats- og amtsbidraget kommer selskabet tilgode, samt resterende distriktsbidrag, vil man saaledes have et disponibelt beløb af tilsammen kr. 1 087.20.

Dette beløb er i bestyrelsesmøde den 30te november sidstleden besluttet anvendt saaledes: At indkjøbe 3 seinøter (synkenøter) til forsøgsfiske efter sei. Da seifiske med nøter nu i mange aar har ligget aldeles nede her i distrikterne, har man gaaet ud fra i betragtning af de heldige resultater af en saadan bedrift i de nordlige landsdele at burde foranstalte igangsat et prøvefiske paa dette omraade. Man er forvisset om, at paa bankerne udenom Viktenøerne vil der visselig ikke være mangel paa den slags fiskeart. Priserne paa sei har i de sidste aartier været temmelig høie, og man gaar sikkert ud fra, at sei fremdeles vil komme til at holde sig paa høiden i forhold til andre og bedre fiskearter, hvad pris angaar.

Til igangsættelse af omhandlede forsøgsfiske med disse 3 og en tidligere indkjøbt seinot paa strækningen Kya udenom Vikten til Halten til kommende sommer i et tidsrum af mindst 6 uger bevilgedes i ovennævnte bestyrelsesmøde som bidrag à kr. 50.00 pr. not, hvilket udgjør tilsammen kr. 200.00.

Selskabet har ikke været istand til med de forholdsvis smaa midler, som har staaet til raadighed, at kunne udrette noget andet, uagtet man er opmærksom paa, at her kunde have været forskjelligt endnu paa fiskeribedriftens omraade, der har trængt en større udnyttelse og forbedring end hidtil, men som sagt selskabet har manglet de nødvendige midler. For det bevilgede stats- og amtsbidrag frembærer herved selskabet sin bedste tak.

Namdalens fiskeriselskab i april 1905.

Bestyrelsen.

**Regnskabsekstrakt for Namdalens fiskeriselskab for budgetterminen
1904—1905.**

Indtægt:

1. Beholdning fra forrige regnskabsaar:		
a. Kolvereid sparebank.....	kr.	500.00
b. Kassabeholdningen pr. $\frac{1}{4}$ 04.....	„	147.00
	Transport kr.	647.00

	Transport kr.	647.00
2. I regnskabsaaret er indkommet:		
a. Medlemskontingent	kr.	41.00
b. Distriktsbidrag	„	95.00
c. Solgt 3 iskasser à kr. 12.00	„	36.00
d. Modt. indskud fra Bergens kredit- bank	„	93.72
		<u>265.72</u>
	kr.	<u>912.72</u>

Udgift:

1. Administration:		
a. Sekretærløn ved formanden	kr.	100.00
b. Annoncer, porto & telegrammer	„	35.52
2. Reiseudgifter til distriktsmødet i Trond- hjem		
	„	40.00
	kr.	<u>175.52</u>
3. Bidrag til 1 islager i Løvøvaagen	„	300.00
4. Indsat i Kolvereid sparebank	„	250.00
5. Kassabeholdning pr. $\frac{31}{3}$	„	187.20
	kr.	<u>912.72</u>

VI. Fosens fiskeriselskab.

Idet vedlagt fremkommer ekstrakt af regnskabet for sidstforløbne budgetaar, skal man om virksomheden i samme — næsteften at henvise til regnskabsekstrakten — have den ære at oplyse:

Den ordinære aarlige generalforsamling afholdtes efter foregaaende betimelig bekendtgjørelse paa Nygaarden i Ørlandet den 26de mai f. a., hvor formanden fremlagde revideret regnskab for budgetterminen $\frac{1}{4}$ 03 — $\frac{31}{3}$ 04 samt redegjorde for selskabets virksomhed. Regnskabet havde ikke foranlediget nogen antegnelse fra revisionen, ligesaa lidt som der i mødet fremkom nogen bemærkning til samme. Bestyrelsesmøder har været afholdt til forskjellige tider, i forbindelse med, at enkelte sager har været gjenstand for brevlig behandling mellem medlemmerne.

I nævnte generalforsamling gjenvalgtes de udtrædende medlemmer af bestyrelsen, ligesaa suppleanterne, hvorefter bestyrelsen for tiden bestaar af: Herrerne O. A. Normann, C. Lund, Anders Ophaug, O. K. Berg og Fred. Berg med suppleanter Kato Oxvold og Johan Vik.

Som revisorer valgtes overretssagfører Sofus Hansen og kontorfuldmægtig Alfred Buuas.

Til formand i bestyrelsen blev gjenvalgt lensmand Fred. Berg og som viceformand handelsmand O. A. Normann.

De efter forangaende regnskab afsatte beløb, til indkjøb af bundruser, forbedring af vandforholdene i Halten og præmier for bedste behandling af vinterfiskeprodukter, vil sees omtrentligen anvendte. Videre har man i lighed med tidligere aar søgt at komme fiskerbefolkningen til hjælp ved anskaffelse af agnsild. For angjældende budgettermin er der tilstaaet vort selskab statsbidrag med kr. 760.00, amtsbidrag kr. 150.00 og indkommet i privatbidrag kr. 46.50, foruden hvad betalt af medlemskontingenten. De tvende førstnævnte bidrag — endnu ikke hævede — af stat og amt tilsammen kr. 910.00 agtes anvendt i anstundende sommer, væsentligst som bidrag til forsøgsfiske af haakjærring udenfor den fosenske kyst, hvortil foreløbige foranstaltninger er truffne. Om kommunebidrag har ikke været søgt.

Selskabet har paa begjær havt den ære at afgive betænkning i anledning fiskeristyrets forslag til lov om merkning af fiskefartøier, der driver fiske udenfor territorialgrænsen samt betræffende reiste spørgsmaal om nødvendigheden af en revision af lovgivningen om landslød.

Bestemmelsen om, at „Fiskeritidenden“ ikke længere uddeles gratis til vort selskabs medlemmer, vil i høi grad bidrage til at reducere medlemsantallet. Tidenden var et værdifuldt trækplaster for at opretholde fiskerbefolkningens interesse saavel for fiskerinæringen i sin almindelighed som og for at støtte selskabets virke. Bestemmelsen vil i flere henseender virke uheldigt, og det var neppe vel begrundet at spare de penge, som tidendens uddeling blandt fiskeralmuen kostede. Vistnok maa det erkjendes, at kontingenten er lavt sat, men det er nu engang saa, at det større gros blandt fiskerne har og maa have respekt for enhver ikke absolut nødvendig udgift og for endel heller ikke skatter værdien af det trykte skrift efter fortjeneste.

Sydkrogø den 4de mai 1905.

Ærbødigst

for Fosens fiskeriselskab

Fred. Berg.

Fosens fiskeriselskabs regnskab for budgetaaret 1904—1905.

Indtægt:

1. Beholdning fra forrige regnskab:			
a. Tilgodehavende statsbidrag	kr.	200.00	
b. Restancer af kontingent	„	114.50	
c. Indest. i Trondhjems privatbank	„	563.81	
d. Do. i Bjørnørs sparebank	„	150.00	
e. In cassa	„	106.46	
			kr. 1 134.77
2. Efter decision til antegn. i f. a. regnskab	„		0.00
3. Indgaaet resten af det til fiskernes agnforsyning i 1904 udbetalte beløb (pr. f. a. regnskab)	„		267.18
4. Do. af det til do. do. i 1905 do. do.	„		177.00
5. Statsbidrag for nævnte termin	„		760.00
6. Amtsbidrag for do. do.	„		150.00
7. Private bidrag i do. do.	„		46.50
8. Kontingent af 247 medlemmer	„		123.50
9. Renter i Trondhjems privatbank	„		21.59
10. Do. i Bjørnørs sparebank	„		1.10
11. Forskudt af regnskabsføreren	„		207.02
		Sum indtægt	kr. 2 888.66

Udgift:

1. Københavns notfabrik for bundruser + told & fragt	kr.	272.82	
2. Præmier for bedste behandling af vinterfiskeprodukter Halten, Frøien og Bjørnør i 1904	„	401.00	
3. Bidrag til forbedring af vandforholdene paa fiskeværret Halten	„	57.78	
4. Bidrag til Haltenfiskeres bazar til indtægt for rednings-selskabet	„	25.00	
5. Indkjøbt agnsild under vinterfisket 1905	„	241.00	
hvoraf refunderet og taget til indtægt heri kr. 177.00, medens resten kr. 64.00 er tabt.			
6. Løn til formanden, sekretær og kasserer	„	100.00	
7. Diverse udgifter:			
a. Avertissements	kr.	11.94	
b. Telegraf & porto	„	19.40	
c. Kontorrekvisita	„	8.00	
d. Reiseudgifter for bestyrelsens medlemmer	„	57.07	
		Transport	kr. 96.41
			kr. 1 097.60

	Transport kr.	96.41	kr.	1 097.60
e.	Lokale til møder og underhold paa disse samt delvis skydsudgifter „	41.50		
f.	Fragtudlæg og andre udgifter. „	20.75	„	158.66
8.	Udgaaet af kontingentrestancerne. „			18.75
9.	Beholdning:			
a.	Tilgodehavende statsbidrag kr.	760.00		
b.	Do. amtsbidrag „	150.00		
c.	Restancer af kontingent. „	124.25		
d.	Indestaaende i Trondhjems privatbank „	585.40	„	1 619.65
			kr.	<u>2 888.66</u>
Anm.:	Af beholdningen kr.	1 619.65		
	efter fradrag af regnskabsf. forskud „	207.02		
			kr.	1 412.63

er besluttet anvendt og afsat, til:

a.	Bidrag til forsøgsdrift efter haakjærrig paa den fosenske kyststrækning kr.	800.00
b.	Bidrag til indredning af afkjølingsrum i større fiskefartøier „	300.00
c.	Bidrag til fiskeralmuens oplærelse i brænding og tilvirkning af tarraaske — ukjendt i Bjørnør — „	200.00
d.	Bidrag til medicinforsyning for Haltenfiskere i den tid af aaret, da læge ikke er paa stedet „	100.00
		<u>kr. 1 400.00</u>

VII. Trondhjems fiskeriselskab.

Ved selskabets ordinære generalforsamling den 15de juni 1904 skulde i henhold til lovenes § 5 udtræde af direktionen: d'herrer bankdirektør M. Halvorsen, købmand L. O. Hegstad og købmand Sivert Tvette.

Hr. Halvorsen frasagde sig gjenvalg paa grund af sin stilling som stortingsmand.

Til medlemmer af direktionen valgtes d'herrer: købmændene

L. O. Hegstad,
J. A. Iversen og
Sivert Tvette.

Suppleanter blev:

Hr. kjøbmand C. Poulsen,
„ agent P. Paulsen og
„ kjøbmand Josef A. Hegstad.

Den aftrædende revisor gjenvalgtes:

hr. agent Ludw. Wilh. Strøm.

Som decisorer valgtes d'herrer:

kjøbmand Johan Helberg og
ingeniør Arthur Motzfeldt.

I senere direktionsmøde valgtes til formand

hr. kjøbmand L. O. Hegstad

og til viceformand

hr. kjøbmand P. O. Jenssen

efter lodtrækning med hr. konsul Ingvar Klingenberg.

I henhold til direktionens forslag valgte generalforsamlingen fiskeriselskabets stifter og mangeaarige formand

hr. konsul Claus Berg

til æresmedlem af begge institutioner.

Videre forelaa til behandling direktionens redegjørelse angaaende fiskerimuseets byggesag.

Generalforsamlingens flertal anmodede direktionen om at fornye henvendelsen til Trondhjems kommune om byggetomt ved Bakke bro. Direktionen har 23de juni 1904 meddelt generalforsamlingens beslutning til magistrat og formandskab og anmodet om, at museets andragende af 3die december 1903 snarest maa blive behandlet.

Desuden behandledes spørgsmaalet om afholdelsen af en

skandinavisk fiskeriudstilling i Trondhjem 1907.

Fra fiskeristyrelsen var netop modtaget telegrammer om, at den paa grund af økonomiske hensyn fraraadede afholdelsen af en fiskeriudstilling i den nærmeste fremtid. Imidlertid udtalte fiskeristyrelsen, at den fastholder sit tidligere standpunkt om at anbefale Trondhjem som det sted, hvor den første fiskeriudstilling bør afholdes i Norge.

Der besluttedes: Sagen udsættes. Direktionen har derefter under 15de oktober 1904 oversendt Trondhjems bys stortingsrepræsentanter en forestilling om at udvirke statsbidrag for udstillingens afholdelse. Udgifterne er kalkuleret til 60 000 kr., hvoraf halvparten forudsættes at blive statsbidrag. Trondhjems handelsforening samt sild- og fiskeeksportørernes forening har givet andragendet sin tilslutning og anbefaling. Direktionen har henvendt sig til det nordlige Norges handelsforeninger og fiskeriselskaber med anmodning om udtalelser for udstillingen.

I de par sidste dage er indløbet flere særdeles anbefalende erklæringer. Samtlige erklæringer vil blive eftersendt for at foreligge ved sagens behandling.

Som i forrige beretning meddelt blev samarbeidet, det i flere aar bestaaende forhold, distriktsordningen inden Trøndelagens og Kristiansunds distrikter, opløst. For at opretholde samarbeidet med distrikterne fremlægger direktionen nu i særskilt bilag forslag til generalforsamlingen om dannelsen af kredse eller afdelinger af selskabet.

Fangsten af haakjærring i Trondhjemsfjorden er præmieret, og man vil fortsætte dermed ogsaa i næste termin. Fangsten udgjør 129 stk.

Fra det offentliges side er ogsaa iaar strøget bidrag til selskabets navigationsundervisning for fiskere, ligesom forøvrigt en betragtelig reduktion har fundet sted i selskabets statsbidrag, hvorved virksomheden uundgaaelig er blevet begrændset. Statsbidraget udgjør kr. 4 000.00 mod ansøgt om kr. 6 500.00. Brændevinssamlaget har givet, til støtte for virksomheden, 1 000 kr.

Trondhjems sparebanks bidrag er opført med 2 000 kr., som fordeles til husleie for kontor, samlinger og pakrum.

Fra flere fiskere i Trøndelagens distrikter er ogsaa iaar indkommet andragende om at faa deltage i navigationskurset ombord paa „Tordenskjold“, men af de hensyn, som foran er berørt, har selskabet ikke kunnet imødekomme fiskerne.

Arbeidet med ombygningen af fisketorvet er afsluttet i løbet af 1904, og har direktionen 25de februar 1905 kunnet ekspedere slutregnskabet til magistraten i tilslutning til regnskaber afleveret 24de januar 1903 og 29de september 1903. Regnskaberne viste, at det samlede arbejde kostede kr. 76 963.47, og at der efter det seneste overslag var en besparelse af kr. 10 091.63.

Med denne ekspedition af slutregnskabet anser direktionen selskabet fritaget for al videre befatning med fisketorvets byggearbejde, idet torvpladsen toges i brug fra januar 1903, hvorefter alle dermed forbundne indtægter er tilflydt bykassen.

Under 29de mars d. a. har direktionen henstillet til Trondhjems magistrat at bevirke det til selskabet af kommunen 12te december 1901 bevilgede rente- og afdragsfrie laan, 27 000 kr., ført til endelig udgift for Trondhjems kommune.¹⁾

I forrige beretning er refereret om et i Trondhjem 25de januar 1904 afholdt fiskerimøde, som skulde behandle spørgsmaalet om en mulig ny lov for torskefiskerierne for strøget Trøndelagens—Stavanger amter. Paa grund af det faatallige fremmøde udsattes forhandlingerne til 1ste juni s. a. Sel-

1) Bystyret har senere imødekommet anmodningen.

skabet havde efter anmodning i mellemtiden indsamlet en række erklæringer, som forelaa ved mødet.

Om det foreliggende lovforslag var fremkommet adskillig meningsforskjel fra 16 herreder i Fosens distrikt, fra fogden og lensmændene inden samme distrikt, fra Kristianssunds, Fosens, Smødens og Frøyens fiskeriforeninger, fra opsynsbetjente i Halten og Titran, fra fiskerimøder i Gjæslingerne, i Titran og Halten, i Hallaren, i Sørøerne og Vestsmølen.

Særskilt forestilling var modtaget fra amtmanden i nordre Trondhjems amt.

Foruden amtmændene Grundt og Løchen, som overvar mødet, deltog følgende repræsentanter: fra Smølen — d'herrer L. Taknes, Johan N. Kulø, L. Grimsmo og I. Høsteng; fra Roan — hr. John Hopstad; fra Fillan — hr. P. H. Eidsvaag; fra Skjørn — hr. Johan O. Bjerkvig og Kristian Olderen; fra Trondhjem d'herrer L. O. Hegstad, Sivert Tvete, Edw. Wahl, Theodor Moe og Josef A. Hegstad. Efter nogen diskussion vedtoges enstemmig følgende af dirigenten hr. L. O. Hegstad fremsatte forslag:

„Mødet finder ikke at kunne anbefale, at der for tiden istandbringes nogen fælleslov for torskefiskerierne paa strækningen fra nordre Trondhjems amt til og med Stavanger amt.“

Følgende af hr. Edw. Wahl fremsatte tillæggsforslag forkastedes med 8 mod 5 stemmer:

„For tilfældet, at en saadan fælleslov ansees ønskelig anbefaler man, at den for nordre og søndre Trondhjems amters vedkommende udfærdiges mere i overensstemmelse med lov af 3die august 1897 angaaende fiskerier i Nordland og Tromsø amter.“

Direktionen ekspederede derefter sagen tilbage til Trondhjems magistrat ledsaget med følgende paategning: „Under henvisning til forannævnte mødes beslutninger og de hermed følgende fra distriktet indhentede erklæringer, vil man pege paa de forskjellige meninger, som gjør sig gjældende om lovforslaget.“

Videre har direktionen afgivet erklæringer om lovbestemmelser for makrelfisket, angaaende landslod og lov for samme, om lovforslag vedkommende merkevæsen for fartøier, om førsel af benzin ombord i fartøier, om udenlandske fiskeres adgang til deltagelse i fiskeri paa norsk territorium m. m.

Paa foranledning af handelsforeningen har man udtalt sig om et af oplysningskontoret for næringsveiene uddelt handelsstipendium med særligt opdrag at formidle fiskevarer over Sverige og Finland.

Efter henvendelse fra en komite valgt i møde 18de december 1904 af fiskere ved Veiholmen har direktionen afgivet erklæring om anlæg af et kystfyrt paa „Haugjegla“ — paa Smødens nordende. Samtidig er paa-

pegt nødvendigheden af, at rigstelefonen paa Smølen føres frem til nævnte fiskevær.

I tilslutning til de henvendelser, som i forige aar fra selskabets side foretoges vedkommende ruteordningen, specielt for ilgods sydover paa Rørosbanen, har direktionen ogsaa iaar fundet det paakrævet paanytt gennem vore stortingsmænd at afgive forestillinger derom.

Det viser sig nemlig, at myndighederne fremdeles afviser kravet fra det nordlige Norges næringsliv om daglig hurtiggaaende ilgodstog Trondhjem—Kristiania, uagtet det synes som om de stadig sterkt stigende kvanta og fragtbeløbene taler til fordel derfor.

Direktionen formener, at selskabet fremdeles bør fremholde kravet paa en bedre ruteordning.

Direktionen finder at burde omtale den sympati, hvormed selskabets virksomhed er mødt paa flere hold i Sverige, forsaavidt den omfatter bestræbelserne for at opnaa gunstigere transportvilkaar for fersk fisk over de svenske jernbaner.

Til et møde i Stockholm i afvigte november maaned af svenske fiskhandlere, og som var foranlediget sammenkaldt af Sveriges fiskerinspektør, hr. dr. Filip Trybom, modtog hr. L. Schmidt-Nielsen direkte anmodning om personlig at deltage i nævnte mødes forhandlinger. Direktionen fandt at burde lade Schmidt-Nielsen reise for at repræsentere Trondhjems interesser.

Efter hans afgivne rapport om mødet sees, at han blev indvalgt i den specielle komite, som paa mødets vegne fik i opdrag bl. a. at konferere direkte med jernbanemyndighederne samt at afgive særskilt forestilling til autoriteterne om de forandringer, som ansaaes nødvendige. Hovedkravet gaar ud paa, at ferskfisk som ilgods efter fragtgodstarif maa blive befordret med hurtigtogene, samt at fisk, som i samtrafik kommer ind paa de svenske baner, maa ligesom svensk fisk nyde samme gunstige betingelser. Med den bevægelse, som saaledes er oppe, og de indrømmelser, som ifølge tidligere beretninger allerede er opnaaet, synes det at være haab om bedre vilkaar for transporten af fersk fisk indover Sverige. Imidlertid vil det være paakrævet at vedligeholde dette arbeide for vor by i kommende termin.

Det vil erindres, at direktionen under 13de juni 1903 overleverede Trondhjems magistrat forslag om anlæg af den meteorologiske station paa Ladehammeren. Den 24de november 1904 behandlede sagen i Trondhjems kommunestyre, hvor selskabets forslag i alt væsentlig vinder bifald.

Under 28de februar d. a. modtoges meddelelse om sagens videre behandling, og navnlig fremgaar deraf, at magistrat og formandskab har været enig om, at de kommunale myndigheder ikke vil sikre sig tomten

paa Ladehammeren inden kjøbefristens udløb — stortingssessionens afslutning vaaren 1905. Dette begrundes i, at departementet af økonomiske hensyn for tiden ikke har fundet at kunne fremsætte kgl. prop. om driftsbudget for stationen; departementet kan heller ikke give bestemt tilsagn om, naar saa vil kunne ske, men henstiller desuagtet samtidig til Trondhjems kommune at sikre stationen tomten paa Ladehammeren.

Selskabets direktion vil nødigt slippe fra sig denne for vor fiskeri- og landbonæring saa vigtige sag.

Dokumenterne er derfor nu overgivet den samme komite, som i sin tid paa selskabets vegne fremlagde forslaget om stationens henlæggelse til Ladehammeren.

Selskabets forretningsfører har opholdt sig ved „Nordisk fiskeriudstilling i Marstrand 1904“, og deltog saavel i det nordiske fiskermøde som i den afholdte fiskerikongres. Ved udstillingen indkjøbtes en del nyere redskaber og modeller, hvormed samlingerne er øget.

Til museet er foretaget flere anskaffelser ligesom direktionen har sikret museet den betydelige suite af grafiske planscher og karter vedkommende det nordlige Norges næringsliv og kommunikationer, som af hr. ingeniør L. Schmidt-Nielsen var udarbejdet til det norske teknikermøde i Trondhjem 1904. Særaftryk af foredrag og planscher vil blive tilstillet medlemmerne.

Byggefondets kapital er kun øget med renter i indeværende termin og udgjør kr. 6391.14.¹⁾

Flere forsøg er foretaget med anvendelsen af nyere redskaber for aale- som flyndrefangst samt med drivgarn efter laks. Modeller af redskaber og transportapparater for fiskyngel er udlaant til flere steder i distriktet. Videre er en række forespørgsler og henvendelser af forskelligste slags rettet til kontoret.

I løbet af nogle aar har en krebsart „raunakaate“ fundet en ikke liden anvendelse som hyseagn i de indre dele af Trondhjemsfjorden.

Denne krebsart forekommer væsentlig paa strøget Værdalselvens udløb og mod Levanger. Man har søgt at komme fiskerne til hjælp med mulige redskaber for fangsten. Særlige forsøg vil fortsættes udover vaaren. Da det er periodisk, at indsamling kan finde sted, nedsaltes agnet til senere brug.

Tidsskriftet „Norsk fiskeritidende“ er hidtil modtaget gratis. Fra ny termin skal betales for samme 1 kr. aarlig pr. ekspl. Selskabet har subskriberet paa skriftet, som fremdeles vil blive omdelt til medlemmerne.

¹⁾ Senere er modtaget af Trondhjems sparebank 1 000 kr. til byggefondet.

**Sammendrag af regnskab for Trondhjems fiskeriselskab
i budgetterminen 1904—1905.**

Indtægt:

Beholdning fra forrige aar	kr.	815.45	
Statsbidrag.....	„	4 000.00	
Distriktsbidrag:			
Trondhjems sparebank	„	2 000.00	
Trondhjems brændevinssamlag.....	„	1 000.00	
Bidrag til trykning af aarsberetning	„	150.00	
Kontingent.....	„	365.00	
Andre bidrag.....	„	95.66	
			<u>kr. 8 426.11</u>

Udgift:

1. Administration:			
a. Leie af kontor og pakrum	kr.	500.00	
b. Kontorhold, lys, brænde, rengjøring			
m. m.....	„	156.90	
c. Kontorsager.....	„	38.39	
d. Telefon, porto, telegrammer o. l....	„	151.02	
e. Lønninger.....	„	1 200.00	
f. Forskjellige udgifter	„	108.50	
2. Arbejder vedkommende fiske-			
formerelse:			
Præmier for fangst af haakjærring.....	„	64.60	
3. Fangst- og redskabsgruppen:			
Arbejder vedkommende baade.....	„	57.28	
4. Tilvirkningsgruppen:			
Forskjellige arbejder vedkommende fersk-			
fisktrafikken	„	1 431.92	
5. Bibliothek:			
Forskjellige indkøb	„	41.03	
6. Modeller og vareprøver:			
a. Forskjellige indkøb	„	141.73	
b. Fiskerimuseet til bestyrelse, vedlige-			
hold og anskaffelser.....	„	1 200.00	
c. Museet til husleie.....	„	1 500.00	
7. Udstillinger	„	311.50	
8. Diverse:			
a. Trykning og bekendtgørelser	„	264.31	
b. Forskjellige udgifter.....	„	118.04	
Beholdning.....	„	1 140.87	
			<u>kr. 8 426.11</u>

**Sammendrag af regnskab for Trondhjems fiskerimuseum
i budgetterminen 1904—1905.**

Indtægt:

1. Beholdning fra forrige aar	kr.	381.59	
2. Trondhjems fiskeriselskab til husleie ...	„	1 500.00	
til bestyrelse, anskaffelser og vedligehold	„	1 200.00	
3. Diverse.....	„	29.98	kr. 3 111.57

Udgift:

1. Husleie.....	kr.	1 500.00	
2. Lønninger	„	500.00	
3. Anskaffelser, vedligehold, assurance	„	844.64	
Beholdning.....	„	266.93	kr. 3 111.57

Regnskaberne er i henhold til de for selskabet gjældende love paa vanlig maade revideret og undergivet decision.

For alle velvillige bidrag og gaver til selskabet og museet ligesom til enhver, som har ydet støtte til fremme af virksomheden, tillader direktionen sig at frembære den bedste tak.

Trondhjem $\frac{31\text{te mars}}{26\text{de april}}$ 1905.

*L. O. Hegstad. P. O. Jenssen. Ingvar Klingenberg.
J. A. Iversen. Sivert Tvete.*

L. Schmidt-Nielsen.

VIII. Smø lens fiskeriforening.

Aarsberetning fra Smø lens fiskeriforening over dens virksomhed i aaret 1ste april 1904 til 31te mars 1905.

1. Foreningens aktive medlemsantal er 80 mand.
2. Inden foreningen er afholdt 6 ordinære møder, hvoraf 1 var et almindeligt fiskerimøde, hvor adgang for alle i fiskeribedriften interesserede.

3. Af sager, som har været behandlede, kan nævnes:
 1. Fiskerilovforslaget for Romsdals amts kyster af 2den december 1902.
 2. Handelsdepartementets cirkulære af 10de november 1903.
 3. Fyrspørgsmaal af forskjellig art — særlig er fremholdt nødvendigheden af et fyr paa Skolmen ved Bratvær som det for tiden mest paakrævede hersteds med hensyn paa hav- og drivgarnsfisket.
 4. Det nye lakselovforslag af 7de mai 1904.
 5. Om privat fyrbelysning af Oddahølen og Daumands leden paa Vestsmølen.
 6. Om forkortelse af fredningstiden for hummer.
 7. Om stormsignaler — foruden en hel del andre sager angaaende de mere lokale interesser.
4. Foreningen har ved repræsentanter deltaget i et større fiskerimøde i Kristianssund N. angaaende fyrspørgsmaalene samt i et møde i Trondhjem til behandling af fiskerilovforslaget af $\frac{2}{12}$ 02 samt handelsdepartementets cirkulære af $\frac{10}{11}$ 03.
5. Eget ishus har nu foreningen faaet reist ved Skomsøvaagen paa N. Volckmars eiendom. Stedet er heldigt beliggende for indtagning af is, samt ligger centralt inden foreningen, ligesom det har bekvem tillægsplads fra sjøen.
6. Paa grund af veirforholdene iaar kunde ingen is lagres, da isen ingen tid i vinter var over 3 tommer tyk hersteds.
7. Foreningens regnskab for tiden $\frac{1}{4}$ 1904 til $\frac{31}{3}$ 1905, der viser en indtægt af kr. 650.73 — stats- og distriktsbidrag iberegnet — og en udgift af kr. 625.49, hvoraf til ishuset kr. 580.25, samt en kassa-beholdning af kr. 35.24 — følger vedlagt.

Paa Smølen's fiskeriforenings vegne

ærbødigst

L. Grimsmo,

f. t. formand.

Smølen's fiskeriforenings regnskab for terminen 1904—1905.

Indtægt.

Kassabeholdning fra f. a.	kr.	121.44
Indbetalt medlemskontingent	„	55.50
		<hr/>
Transport kr.		176.94

	Transport kr.	176.94
Betalt kontant istedetfor naturalydelse	„	2.00
Bidrag til ishuset:		
a. Statsbidrag	kr. 320.00	
b. Kommunebidrag	„ 80.00	400.00
Indvundne renter	„	16.39
Solgt tiloversblevne materialier af ishuset	„	55.40
	kr.	<u>650.73</u>

Udgift.

Bilag		
1. Avertissementer, vask, porto m. m.	kr.	14.00
2. Rena brug for træmaterialier til ishuset	kr. 230.00	
3. Hjemføring og diverse arbejdsudgifter ved do.	„ 54.00	
4. Ingebrigt Sætherø for opførelse af do. .	„ 120.00	
5. Næver til tagtækning af do.	„ 46.70	
6. Dørhængsler til do.	„ 1.00	
7. Diverse arbejder ved grundmur, føring af sagflis m. v. ved do.	„ 86.25	
8. Sagflis kjøbt paa Rena brug til do.	„ 7.00	
9. Spiger til do.	„ 16.30	
10. Johan Smevaag for murerarbejde paa do.	„ 9.00	
7. E. Reitan for skøitelaan efter sagflis til do.	„ 10.00	580.25
11. Avertissement	„	3.80
12. Portoudlæg af formanden fra $\frac{2}{5}$ 04 ...	kr. 3.74	
Do. - kassereren	„ 0.83	4.57
13. Kjøbt 2 issage	„	12.87
Kassabeholdning pr. $\frac{31}{3}$ 05	„	35.24
	kr.	<u>650.73</u>

Anmerkninger:

Foruden ovenstaaende udlæg kr. 580.25 til opførelse af ishuset er ydet en flerhed af dagsverk som naturalydelse, som ikke er omgjort i penge; ligeledes mangler endnu heiseindretning og diverse indredning, saa dets hele kostende bliver adskilligt over kr. 600.00 ialt. I grundleie betales til grundeieren N. Volckmar aarlig kr. 4.00 fra 1ste januar 1905 at regne.

Undersøgelser efter ræker foretoges i september og oktober 1904 med en motorskjøite leiet til det brug og med en trawl, som fiskeristyrelsens videnskabelige afdeling beredvillig havde udlaant os.

Undersøgelserne lededes af selskabets sekretær med en mand tilhjælp, som i 1902 var med kand. Wollebæk og kapt. Iversen, da de foretog nogle undersøgelser efter ræker heromkring.

Sekretæren meddeler i sin rapport om disse undersøgelser, at han havde trawlet paa flere steder i Surendalsfjorden, Sollesundet, Immer-sundet, Skaalvigfjorden, Kværnerfjorden (der, hvor kand. Wollebæk i 1902 havde fundet ganske meget ræker) samt andre steder, og at han paa de fleste steder havde fundet ræker, men ikke i nogen større mængder. Veiret var ham imidlertid meget ugunstigt under disse forsøg, saa trawlen ikke arbeidede sikkert og endog stansede arbeidet, saa resultatet ikke kan ansees paalideligt eller afgjørende med hensyn til spørgsmaalet om, hvorvidt ræker findes i drivværdige mængder i fjordene heromkring, saameget mere som kand. Wollebæk 1902 trawlede paa et af de steder, som ifjor af sekretæren blev undersøgt, og hvor han (Wollebæk) da fandt ganske anselige mængder af ræker, lige til 30 liter i et sæt, medens sekretæren grundet ugunstige veirforholde kun fik en ubetydelighed der. Man har derfor bestemt sig til i den kommende sommer eller høst at gjenoptage disse undersøgelser.

Skjønt departementet havde strøget „bidrag til navigationsundervisning for fiskere“ af selskabets budget, da det fandt — som før anført — „at den post bør udstaa, til denne undervisnings fremtidige ordning er mere paa det rene,“ syntes man dog, at i betragtning af den store og stadig tiltagende betydning, denne sag har for denne by og dens om-liggende distrikter, hvor der hvert aar anskaffes flere og flere sjøgaaende fiskerfartøier, saavel dampskibe som motorskjøiter, og da det efter al sandsynlighed vil gaa lang tid hen, forinden loven om navigationsundervisningen træder i kraft, samt endelig den billige og solide undervisning, fiskerne kan faa ved den herværende navigationsskole — den er billigere end nogen anden skole i landet — i betragtning heraf altsaa fandt selskabet ogsaa dette aar at maatte oprette et tremaanedligt kursus for indtil seks elever ved herværende skole. Der meldte sig fire elever — hvoraf to fra Nordland —, der alle blev antagne. Undervisningen begyndte i de første dage af oktober og afgangseksamen, der bestodes med gode karakterer af alle fire elever, holdtes fra 12te til 16de december. Selskabets sekretær overvar eksamen. Første lærer, hr. Joh. M. Øyens rapport til selskabet om undervisningen og udfaldet af eksamen var følgende:

„Sjømandsskolen har under sit 46de aarige kursus havt fire elever, der for Kristianssunds fiskeriselskabs regning har nydt undervisning i de

almindelige fag, der henhører til den teoretiske navigation, saasom praktisk regning, kompasset med dets misvisning og deviation, loggen, journalhold og bestikregning, sjøkarterne med benyttelse af kompassets deviation ifølge opgiven deviationstabel, og strømkobling:

Eleverne var:

1. Niels Ludvigsen, Kristianssund	hovedkarakter	2.78
2. Christian Jensen Haavig, Frøien	—	2.75
3. Paul W. Wilhelmsen, Alstadhaug	—	2.55
4. Oluf J. Jakobsen, do.	—	2.47

Kristianssunds sjømandsskole den 19de december 1904.

Sign.: Joh. M. Øyen.“

Aal- og hummerfisket med teiner begynder nu at tage sig op her omkring. Alle de teiner, selskabet anskaffede i 1903, er solgte, og desuden har flere fiskere anskaffet sig teiner fra Bergen. Aalen er — efter hvad selskabet har erfaret — solgt levende til Trondhjem til en pris af 60 øre pr. kg.

Af sager, der har været behandlede af selskabet, kan nævnes:

Fiskeristyrelsens rundskrivelse af 23de april 1904 angaaende inddragning af fiskeriagentposterne i Hull og Hamburg.

Man besluttede bestemt at fraraade, at agentposten i Hull inddrages, da man har erfaring for, at denne agent kan være til stort gavn især for de mindre eksportører af fisk og ogsaa af landmandsprodukter.

Fiskeristyrelsens rundskrivelse af 16de juni 1904 angaaende forandringer i loven om landslot, hvilket man besluttede at besvare saaledes:

„Fiskeriselskabet er enig i, at loven om landslot kræver en gennemgaaende revision. Isærdeleshed vil man paapege nødvendigheden af, at der i den eventuelt reviderede lov indtages bestemmelser sigtende paa fordelingen af landslotten og hvem der skal oppebære samme. Ligeledes er man enig i den fremsatte tanke om, at der udarbejdes fælles sats for beregningen af landslot enslydende for det hele land.“

Fiskeristyrelsens rundskrivelse af 30te juni 1904, hvori afæskes dette selskabs formening om ønskeligheden og nødvendigheden af, at der istandbringes lovbestemmelser for makrelfiskerierne. Hvilket besluttedes besvaret med, at

„Da makrelfisket kun forekommer yderst sjældent her paa disse kanter, finder man sig ikke opfordret til at udtale sig om nødvendigheden af en lov for dette fiske.“

Fiskeristyrelsens rundskrivelse af 22de september 1904 angaaende merkevæsen for fiskerfartøier.

Man besluttede at udtale:

„Direktionen anbefaler, at det af fiskeristyrelsen udarbejdede udkast til lov om merkevæsen for alle fiskefartøier her i landet ophøies til lov. Man tillader sig dog at bemærke, at da de foreslaaede merker A. D. for Aalesund og K. D. for Kristianssund lettelig kan forveksles, vilde det formentlig være tjenligst, om Aalesund fik bogstaverne A. U. istedetfor A. D. — At registreringen og den med loven forbundne administration henlægges under fiskeristyrelsen, finder man naturligst.“

Der er i aarets løb afholdt 11 direktionsemøder og en ordinær generalforsamling, der afholdtes i november f. a. Af bestyrelsen udtraadte hr. Chr. Loennecken, der frabad sig gjenvalg. De øvrige udtrædende bestyrelsesmedlemmer: Herrer Joh. Fr. Nielsen og J. Børve gjenvalgtes, og 1ste suppleant, hr. Even Larsen, indvalgtes i bestyrelsen istedetfor hr. Chr. Loennecken. Til 1ste suppleant valgtes hr. L. M. Egholm.

Kristianssund i april 1905.

Direktionen for Kristianssunds fiskeriselskab

Joh. Fr. Nielsen.

P. L. Johnsen.

Even Larsen.

L. M. Egholm.

Anton Hanson.

Kristianssunds fiskeriselskabs regnskab for aaret 1904—1905.

Indtægt.

I kreditbanken	kr.	510.39
I kassa.....	„	125.66
Renter fra 1902/03 (ikke optaget i dette aars regnskab) .	„	23.91
Statsbidrag.....	„	960.00
Lokale bidrag	„	240.00
	Transport kr.	1 859.96

	Transport	kr.	1 859.96
Leie af fryseriet 1/2 aar	„		100.00
Kontingent	„		230.00
Solgt aaleteiner	„		61.00
Renter	„		12.52
		kr.	<u>2 263.48</u>

Udgift.

Administration:

Sekretærens gage	kr.	400.00	
Kontorhold, lys og ved	„	100.00	
Trykning af aarsberetning	„	28.00	
Andel i telefon	„	22.50	
Avertissementer	„	5.60	
Assurance et aar	„	4.60	
Porto, budpenge, telegram	„	11.00	kr. 571.70

Diverse:

Indbinding af bøger etc.	kr.	8.50	
Avertissementer	„	1.80	
Nielsens reise til Molde	„	25.00	
Trykning af kvitteringsblanketter	„	9.00	44.30

Navigationsundervisning:

Avertissementer	kr.	13.60	
Skolen: 4 elever 3 maaneder à kr. 8.00	„	96.00	109.60

Rækeundersøgelser:

Fragt 0.55, telegr. 1.00, Høgseth 2.00	kr.	3.55	
Tougverk 15.25, tømmerarbeide 8.25	„	23.49	
Leie af motorbaade	„	356.13	
Mandskab etc.	„	115.00	498.17

Agnskjæl:

Avertissementer	„		4.80
-----------------------	---	--	------

Beholdning:

Indestaaende i kreditbanken	kr.	899.74	
Kassa	„	135.17	1 034.91
			<u>kr. 2 263.48</u>

X. Ytre Romsdals fiskeriforening.

Foreningen har ved aarets udgang indlagret is.

Tilveiebringelsen af de dertil nødvendige midler har for størstedelen indkommet ved anbringelsen af laan.

Kravet paa is var i den udgaaende sæson ikke svært stort. Dette skyldes, at bankfisket paa det herværende distrikt var paafaldende misligt, ligeledes, at adgangen til agnsild var svært vanskelig. Den maatte hentes langveisfra, hvorfor den ved ankomsten hertil viste sig at være uskikket for isning.

Forøvrigt har foreningen underhandlet og korresponderet med fiskere og afgivet forskjellige oplysninger vedkommende fiskerierne.

Ytre Romsdals fiskeriforening, 26de april 1905.

Edv. A. Stavik. Ole H. Kjorsvik. Bastian B. Stavik.
Laurits Soholt. Mikal Vestavik.

Iver O. Kjorsvik.

Regnskab for Ytre Romsdals fiskeriforening for 1904—1905.

Indtægt:

1. Kontingent af 39 medlemmer	kr.	9.75
2. Distriktsbidrag:		
Molde brændevinssamlag	kr.	50.00
Indbetalt distriktsbidrag	„	54.50
Udestaaende hos Halvor Kjorsvik	„	15.00
Laan i Molde sparebank.....	„	350.00
		<u>469.50</u>
	kr.	<u>479.25</u>

Udgift:

Underbalance fra forrige aar.....	kr.	34.24
Udbetalt ifølge bilagene no. 3—23.....	„	371.42
	kr.	<u>405.66</u>
Balance + „	„	73.59
	kr.	<u>479.25</u>

XI. Aalesunds fiskerforening.

Herved tillader man sig at fremkomme med følgende beretning om foreningens tilstand og virksomhed i det nu forløbne budgetaar:

Foreningens bestyrelse har i aaret bestaaet af følgende medlemmer:

1. Lauritz Godø, 2. Sevrin Kalvø, 3. Peder Rønnestad, 4. B. Berntsen, 5. Karl Vegsund, 6. Joak. Brusdal og 7. Peter Skarbøvig.

Til bestyrelsens formand valgtes Lauritz Godø.

Paa grund af de ugunstige forholde for alt foreningsarbeide inden vor forening efter ildebranden ifjor har ikke foreningen kunnet udfolde den livlighed i sin virksomhed som ellers. Baade bestyrelsens medlemmer som ogsaa de øvrige foreningsmedlemmer har boet spredt omkring i landsbygderne, og følgen heraf har ganske naturligt medført, at arbeidet, særlig hvad forhandlingsmøder angaar, har gaaet særdeles tungvint.

Imidlertid har man i lighed med de tidligere aar havt virksomheden i gang paa foreningens ishus, og omsætningen af is viser følgende resultat: I aarets løb er solgt is for kr. 1 263.06. Det samme parti is koster indkjøbt, med tillæg af fragt og arbejdspenge ved indlægningen, kr. 912.18, altsaa fremstaar der et overskud paa selve isen af kr. 350.88. Imidlertid er foreningen af hensyn til denne ishandel nødsagen til at holde en bryggemand, som aflønnes med kr. 16.00 pr. uge eller kr. 836.00 pr. aar. Skal dette beløb i sin helhed overføres paa iskontoen, fremstaar der et betydeligt underskud. Dette vil end yderligere forøges, dersom isforretningen belastes med en passende husleie, som ikke godt kunde sættes lavere end kr. 600.00 aarlig. Det vil heraf, ligesom i tidligere aar, med tilstrækkelig tydelighed fremgaa, at ishandelen er en ikke ubetydelig økonomisk byrde for foreningen. Men tiltrods herfor har man dog fundet at burde søge denne virksomhed opretholdt, baade fordi man har troet, at det endelig engang maatte gaa op for vor store fiskerbefolkning, at en rigelig brug af is er en hovedbetingelse for en rationel ferskfiskhandel, og vel ogsaa fordi fiskerne, ved den stadige og lette adgang til foreningens isbeholdninger, staar mere uafhængige i sine dispositioner. Dette sidste hensyn har foreningen altid tillagt stor betydning under dens arbeide paa at udvikle en selvstændig og selvhjulpne fiskerbefolkning.

Paa ishuset har foreningen et laan af havfiskefondet oprindelig stort kr. 10 000.00. De aarlige afdrag paa dette laan, kr. 1 000.00, har foreningen ikke magtet at betale, men har to gange søgt og faaet udsættelse, dog saaledes, at de senere afdragsterminer blir saameget større. Dette gjør foretagendet økonomisk uholdbart og uoverkommeligt for foreningen. Man har derfor besluttet at indfrie dette laan for derved at sikre sig mere overkommelige afdragsbetingelser og tillige for at kunne

staa friere ligeoverfor de offentlige myndigheder med hensyn til eiendommens disposition.

I nær forbindelse med ishuset og ishandelen staa fiskernes agn-kompagni, som i sin tid organiseredes af foreningen. Dette er nemlig ogsaa et betydeligt led i fiskernes selvstændighedsbestræbelser. Dette agn-kompagni, der har sin selvstændige administration, har arbeidet til stort gavn for fiskeribedriften her i distriktet. Det er ofte forbundet med store vanskeligheder at løse sin opgave tilfredsstillende for et saadant agn-kompagni, det fordrer meget arbejde og besvær og støder tildels paa uoverkommelige hindringer. Men fiskerne ser i dette sit eget agn-kompagni nærsagt en livsbetingelse for sin bedrift under de nærværende forholde og holder derfor under samarbeide med foreningen virksomheden gaaende trods alle vanskeligheder.

En anden anstalt tilhørende vor forening, nemlig Aalesunds fiskerhjem, rammes af ildebranden ifjor. Dette var en ulykke for foreningen. I dette fiskerhjem øvedes en stor og for vort lands fiskerbefolkning opmuntrende og udviklende virksomhed. Et stort antal fiskere, hjemmehørende langs hele den norske kyst, føler sig staaende i taknemmelighedsforhold til fiskerforeningen og fiskerhjemmet. I foreningens budgetforslag ifjor gaves en oversigt over fiskerhjemmets økonomiske stilling og fremtidsudsigter samtidig med, at man søgte om et statsbidrag stort kr. 6 000.00 til fiskerhjemmets gjenreising. Bevilgning blev negtet, og foreningen stod, med den sterkeste følelse af gjerningens nødvendighed og pligten til at fortsætte, alene henvist til sin egen fattigdom. Dette virkede i høi grad nedslaaende og syntes at indeholde en opfordring til at lægge hænderne i skjødet. Men et stort og betydeligt samfundsarbeide, som fiskerhjemsvirksomheden er, fremmes ikke paa den maade. Og naar det som her gjaldt at fremme en for vort lands næringsliv saa betydningsfuld stand, som fiskerstanden jo maa erkjendes at være, da havde man haabet i den norske fiskeristyreelse at finde en meningsfælle. Men deri blev man skuffet, og denne skuffelse var saa meget mere nedslaaende, som man jo troede at have mange beviser paa styrelsens fulde sympati for virksomheden. For kommende budgettermin har foreningen andraget om et aarligt bidrag af kr. 500.00.

Men hensyn til gjenreisingen af fiskerhjemmet, da er foreningen nødsagen til „at flyve som den har vinger til“. Det blir da ikke et hus med lokaler som det sømmede sig for en saa stor sag og for landets mest fremskredne fiskerby. Men noget er bedre end intet, og foreningen vil derfor til en begyndelse opføre et mindre hus for fiskerhjemsgjerningen. Man er forvisset om, at virksomheden herefter som hidtil vil finde den rigeste anerkjendelse, og deri faar da foreningen finde sin tilfredsstillelse

og saa være forberedt paa selv at bære de økonomiske byrder saavidt mulig alene.

Med hensyn til det i sin tid bevilgede beløb til haakjærringfiske, udbetalt foreningen ifjor, da har man paa grund af de vanskelige forhold, hvorunder fiskerne har arbeidet efter branden, ikke fundet endnu at burde igangsætte de omhandlede forsøg; man har endog været i tvil om, hvorvidt beløbet ikke burde søges anvendt i andet øiemed. En bestemmelse vil dog snart fattes. Beløbet forefindes derfor i foreningens kasse. Det samme er tilfældet med bidraget til biblioteket.

Til agnskjæl og rækefiske er som det vil sees anvendt kr. 700.00, bevilget til hr. Ludv. Ingebrigtsen. Hans beretning medfølger som bilag.

Hvad angaar rækeforekomsterne, da synes ikke disse at være syndelig rige i vore fjorddistrikter. Dog mener hr. Ingebrigtsen, at driften paa enkelte steder vilde kunne lønne sig, naar kun befolkningen ude i vedkommende distrikter havde interesse derfor og blev fortrolig med brugsmaaden.

Skjælforekomsterne sees paa forskellige steder at være temmelig rige, og det er utvilsomt, at betydelige værdier ligger gjemt i al denne agnskjæl. Men overalt, hvor der var rig skjælbestand, optraadte strandsidderne med krav paa eiendomsret til skjællene og forbød at røre dem. Heri ligger selvfølgelig en stor hindring for nyttiggjørelsen af al denne agnskjæl, saa meget mere, som vedkommende strandsiddere selv intet foretager til agnskjællenes nyttiggjørelse. Foreningen er ikke klar over vedkommende retsspørgsmaal og henstiller derfor til den ærede fiskeristyreelse at søge spørgsmaalet opklaret.

Ogsaa iaar har foreningen havt en hel del sager og spørgsmaal til besvarelse. Saaledes har en række fyrsørgsmaal vedrørende fyrbelysningen paa Søndmørskysten faaet sin besvarelse. Det samme er tilfælde med nogle havnespørgsmaal.

Aalesund, 29de april 1905.

Ærbødigst
for Aalesunds fiskerforening
John Aarflot.

Uddrag af Aalesunds fiskerforenings regnskab for 1904—1905.

Indtægt:

1. Statsbidrag for 1903—1904	kr. 2 240.00	
Distriktsbidrag for 1903—1904	560.00	kr. 2 800.00
		<hr/>
Transport	kr. 2 800.00	

	Transport	kr.	2 800.00
2. Statsbidrag for 1904—1905	kr.	1 600.00	
Distriktsbidrag for 1904—1905	„	400.00	2 000.00
3. Solgt is for tilsammen	kr.	1 263.06	
÷ Restancer	„	18.81	1 244.25
4. Diverse indtægter af ishuset	kr.	1 035.51	
÷ Diverse udgifter til ishuset (inkl. renter til havfiskefondet)	„	501.93	533.58
5. Indbetalt medlemskontingent	„		18.00
6. Optjente renter	„		32.00
			<u>kr. 6 627.83</u>

U d g i f t:

1. Bidrag til fiskerhjemmet for 2 aar (som bevilget)	kr.	1 000.00
2. Bidrag til Ludv. Ingebrigtsen for agnskjæl og rækefiskeforsøg (som bevilget)	„	700.00
3. Til administration (inkl. 2 aars løn til sekretæren, husleie, lys og brænde, trykningsomkostninger samt løn til bryggemanden)	„	1 918.59
(hertil bevilget kr. 1 400.00).		
4. Til indkjøb af is med tillæg af fragt & omkostninger medgaaet	„	912.18
5. Byskat	„	49.22
Balance	„	2 047.84
		<u>kr. 6 627.83</u>

XII. Herø fiskeriforening.

Idet Herø fiskeriforening fremlægger for den ærede fiskeristyreelse sit regnskab, vil forhaabentlig sees, at foreningens bestyrelse har søgt efter evne og saavidt muligt lagt an paa den praktiske bedrift og hvad dermed staar i forbindelse til vore fiskeriers fremme og udvikling, og skal man tillade sig nærmere i nedenstaaende udgiftsposter at redegjøre for foreningens arbejder.

Post 1. Paa foreningens ishuse hviler fortiden en gjæld paa ca. kr. 4 000.00 og vil det lettelig forstaaes, at dette virker hemmende i foreningens andre gjøremaal, dog vil vi ikke undlade at frembære for-

eningens tak saavel til styrelsen som til raadet og departementet for den støtte, foreningen har nydt i statsbidragene, og føler man sig forvisset om, at, naar foreningen kommer ud af denne gjæld, vil man se sig istand til at arbeide under lettere vilkaar i enhver henseende.

Post 2. Med hensyn til denne post er og blir denne varierende og behøver denne ingen bemærkning.

— 3. Læseværelset har i indeværende aar været besøgt af en masse fiskere, og er det en glæde at kunne berette, at dette foretagende har en glædelig fremgang, naar her kommer mange fremmede fiskere, især under storsildfiskerierne fra forbi Lindesnes til og med Finmarkens grænser. Det vil let forstaaes, at saadanne foretagender vækker opmuntrende og oplysende, naar fiskerne søger havn og er kun henvist til trange folkelugarer, og man finder saadanne oprettede læseværelser, hvor man kan finde nyheder fra sine hjembygder, samtidig som man kan have anledning at følge enhver begivenhed baade ind og udad, ligesom læseværelset holder gratis skrivematerialier, hvor der er anledning at skrive sine breve, og mange er de breve, som er udgaaede fra læseværelset i det afgaaede budgetaar til slegt og venner fra tilreisende fiskere. Vi vil kun beklage, at vi til denne gode sag raader over saa smaa midler. Vi vil derfor tillade os at henvende autoriteternes opmærksomhed paa denne sag under vort budgetforslags behandling og bevilge os det hertil foreslaaede beløb, thi vi mener, det er i fiskeriernes interesse vel anvendte midler.

— 4. Ved siden af foreningens mange andre arbeider har man oprettet agnkompagni, der har til formaal at skaffe fiskerne rigelig agn. Man har da anskaffet en lønnet mand, der forestaar saavel indkjøb af agn, som at have udleveringen af isen, samt lagring m. m. Denne udgiftspost er altsaa delt mellem fiskerforeningen og agnkompagniet, og kommer ikke hele udgiftsposten frem under dette regnskabs aflæggelse, da agnkompagniet har sin særskilte indretning, men dog under foreningens kontrol og ledelse.

— 5. Det er første gang, denne post er medtaget i foreningens regnskab og aarsberetning, men da man til denne post har baade havt udgifter og ikke saa lidet arbeide, har man fundet det rigtigst at medtage posten saavel i regnskab som aarsberetning. Som bekjendt ligger Føsnaavaag mellem de smale render Remøvaulen og Igesunds vaulen, og har foreningens bestyrelse udvirket gennem hr. fyrdirektørens velvilje at have faaet brændende

2 lygter i vær af disse vauler, hertil har man modtaget af fyrvæsenet som bidrag kr. 150.00, foreningen har anskaffet lygter, holdt parafin m. m. samt tilsyn, hvortil er leiet 2 mand, ligesaa fik foreningens bestyrelse i høsten 1903 udvirket gennem hr. fyrdirektørens velvilje efter ikke saa lidet arbeide afhjulpet et for fiskerne længe følt savn, nemlig 2 lygter til indseilingen til Fosnavaags havn, som det første aar holdtes uden bidrag af fiskeriforeningen, men saa, for det afgaaede budgetaar, fik foreningen et bidrag af fyrvæsenet stor kr. 225.00 for brænding, tilsyn m. m. af ialt 6 lygter, denne foranstaltning har virket til uvurderlig nytte i distriktet, og har man netop villet drage denne sag frem for offentligheden for at bevise fiskeriforeningernes store nytte for den praktiske fiskeribedrift.

Post 6. Som det fremgaar af regnskabet er medgaaet til denne post kr. 230.25, i denne udgiftspost er medtaget lønninger, kontorrekvisiter, porto, telegrammer, husleie til bestyrelses og større afholdte møder m. m., og synes vi det maa indrømmes, at hvis hensyn tages til det omfattende arbeide, vor forening udfører, maa det være et rimeligt krav, naar man ber om, at denne post maatte bli bevilget i sin helhed, og maa vi paa foreningens vegne beklage, at der i indeværende aar intet er bevilget til denne post, thi at udføre saa meget arbeide gratis, som her kræves af formand, sekretær og kasserer (naar hensyn tages til andre fiskeriselskaber, der er ydet bevilgning) og ikke nok hermed, men her kræves saavel skrivematerialier som porto og telegrammer m. m., vi staar saaledes omtrent alene som forening af betydning, der ikke er bevilget noget til administration for kommende budgetaar, naar der til andre foreninger er bevilget til administration fra kr. 150.00 til 300—700—1 200 kroner og er dette ikke meget opmuntrende for vor forening at se sig saaledes tilsidesat for denne posts vedkommende.

— 7. Som vil sees af indtægt og udgift har foreningen her havt et tab af ca. kr. 60.00, trods det man har holdt den høie pris af 50 øre pr. stamp af malet is, og er dette et af de bedste resultat, foreningen kan opvise. Men anser man dog, at her har man netop pulsaaren for vore fiskeriers udvikling, og maa man fremdeles beklage, at dette endnu saa lidet er kommet til den almene fiskers bevidsthed, dog det er vel ikke helt retfærdigt at lægge al skyld paa fiskerne, thi vi mener, saalænge ikke eksportørerne vil paaskjønne den fisker, der bruger is fremfor den, der ikke bruger is, saa er det just ikke meget opmuntrende, og vi mener, at førend man kommer saalangt, at den fisker, som

producerer god og frisk vare, faar betaling baade for strævet og isudgifterne, før blir det ikke bedre, dog mener vi, at man faar haabe, at dette engang maa komme til almen bevidsthed, og saalangt faar man arbeide, at hensigten og maalet er naaet.

Slutningsbemerkning.

Naar Herø fiskeriforening herved har den ære at fremlægge for fiskeriinteresserede autoriteter sin aarsberetning, vil man ikke undlade at frembære foreningens tak for al støtte og velvilje, der er os bevist, vi føler og ved, at mere kunnet være udført, men efter fattig leilighed har man søgt at føre arbeiderne ind til ophjælp af den praktiske bedrift, og da som bekjendt vore fiskere har været foregangsmænd i forskjellige nye fiskerier, mangler her heller ikke initiativ fra foreningens side at virke støttende. Det er dog ikke saa liden virksomhed, vor forening udfører i aarets løb, og vi tør paastaa, saa ny den end er har den som et led i det hele fiskeriarbeide i vort land virket til gavn og støtte, og da Fosnavaag som amtets største fiskevær har betingelse for udvikling, vil den i fremtiden have udsigt til trivsel og fremgang under fornuftig ledelse og støtte fra det offentlige.

Med dette overbringer vi paa foreningens vegne vor bedste tak for godt samarbeide.

Fosnavaag den 22de april 1905.

For Herø fiskeriforening
Ingebrigt Walderhaug,
formand.

F. Olsen.

Regnskabet for terminen 1904—1905.

Indtægt:

Statsbidraget	kr.	1 400.00
Distriktsbidraget	„	350.00
Medlemskontingent	„	40.00
Indtægt af agnkompagniet	„	300.65
Bidrag af fyrvæsenet for brænding af 2 lygter i Remø- vaulen, 2 lygter i Igesundsvaulen og 2 lygter for ind- løbet af Fosnavaags havn	„	225.00
Salg af is i budgetaaret	„	430.33
		<hr/>
	kr.	2 745.98

Udgift:

Renter og afdrag ishuset.....	kr.	1 000.00
Vedligehold og reparation ishuset	„	75.18
Husleie, lys, brænde, betjening, aviser, læseværelse m. m.	„	325.15
Bryggemandsløn	„	350.00
Parafin, tilsyn for brænding af 6 lygter m. m.....	„	275.40
Administration, porto, telegrammer, kontorrekvisita m. m.	„	230.25
Indkjøb af is i budgetaaret	„	490.00
	kr.	<u>2 745.98</u>

XIII. Selskabet for de norske fiskeriers fremme.

Direktionen har herved den ære at fremlægge beretning om selskabets virksomhed i terminen $\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905.

I. Arbejder henhørende under formerelsesklassen.

A. Fremme af østerskulturen.

1. Reiser og undersøgelser ianledning østerskulturen.

Ligesom i foregaaende termin har kand. Helland-Hansen og assistent Ole Eriksen i terminen 1904—05 ved gjentagne reiser inspiceret og undersøgt de fleste østersbassiner fra Tysnes til Kristianssundskanten. Foruden de almindelige undersøgelser over østersens trivsel, over pollernes temperaturer og saltgehalter har en stor del af arbeidet været viet observationer over de vekslende forhold i luftmængden og svovlvandstofmængden. Disse sidste undersøgelser, som giver besked om vandets friskhed eller „raaddenhed“, har givet interessante resultater; de har bl. a. bidraget til en bedre forstaaelse af den massedødelighed, som undertiden kan herje blandt polleøsterserne. En større beretning om alle disse undersøgelser er nu under trykning.

Følgende længere reiser har været foretagne i budgetterminen: i april maaned 1904 til Sandefjordskanten, hvor yngel blev udsat i Medfjord (se nedenfor); i mai til forskjellige poller i nærheden af Kristianssund og i Romsdalen; i juni maaned blev bassinerne i Gulen og Sulen undersøgt og senere paany i oktober; i mars 1905 gjordes en længere inspektionsreise til bassinerne i Romsdals amt. Endvidere undersøgte Hr. Eriksen i november maaned ifjor forskjellige steder i Nordre Bergenhus amt, tildels for om muligt at finde nye bassiner for østersavl. Hr. Eriksen meddeler herom bl. a.:

Paa den sydlige side af indløbet til Liffjorden i Ytre Sogn er der en bugt, som sandsynligvis vilde kunne egne sig til opdrætning af østers; Liffjorden forøvrigt vil neppe egne sig dertil, heller ikke en vaag paa den nordre side af Aspøen i Ytre Sulen, som efter opfordring blev undersøgt. Derimod antages en poll paa Trygø pr. Lille Vatsø (Gulen) at kunne blive en god opdrætningspol, naar indløbet bliver delvis stængt ved en mur (pollen er af middels størrelse, indtil 10 m. dyb; indløbet er ca. 40 m. bredt, af 2 fods dybde ved lavvand); selskabet har bidraget til murbygning, som er paabegyndt, og yngel skal udplantes ivaar. Paa Hisøen (Gulen) fandtes et bassin, Strømmenbassinet, som syntes skikket som fedepoll; forsøg bliver nu igangsat der. Ogsaa Gjørdevaagen i Lindaas (den skjærer ind fra Masfjorden) syntes egnet til opdrætning af østers; forsøgsdrift med 20 000 yngel fra Espevikpollen bliver sat igang iaar.

I det følgende gives en kort oversigt over de østersbassiner, som er undersøgt i det sidste aar, eller hvorfra man har faaet meddelelse om driften. Som almindelig regel kan det siges, at de poller, som er blevet ordentlig passet, har alle givet gode resultater med forholdsvis gode indtægter, men at det for opnaaelsen deraf ogsaa er en nødvendighed, at pasningen er omhyggelig, selvom den i almindelighed ikke kræver megen tid eller stort arbeide.

II. Østersbassiner i drift fra tidligere aar.

a. Ynglepoller.

1. Espevikpollen. Yngelafsætningen fra 1903 blev vaaren 1904 for den overveiende største del solgt til fremmede fedepoller. Der blev saaledes solgt 50 000 østersyngel til den svenske skjærgaard, hvor den svenske regering søger at istandbringe en østerskultur efter norsk mønster. Efter hvad kand. Wollebæk meddeler, skal udsigterne være gode.

I 1904 har yngelafsætningen været meget god.

2. Kvernepollen (Gulen) er en god poll, men har ikke været rationelt drevet i de par sidste aar (saaledes har ikke nye stamøsters været udplantet), hvorfor der hellerikke har været nogen yngelafsætning.

3. Humlevaagpollen (Sulen) fik endel yngelafsætning ifjor, saa at der nu er yngel tilsalgs fra pollen.

b. Fedebassiner.

1. Lindaas. 1904 har været et særdeles gunstig aar, hvad trivsel og vekst angaar.

2. Tunsbergpollen (Gulen) har ogsaa i det forløbne aar vist udmerket vekst og trivsel. I de sidste 2 aar er der solgt ca. 10 000 opdrættede østers. I mai 1904 blev 10 000 yngel fra Espevik udsat til fedning.

3. Nyhammerpollen (Gulen) fik ligeledes 10 000 yngel fra Espevik ifjor i mai. Alt ældre er solgt. Tilstanden har været udmerket.
4. Hardbakkepollen (Sulen) har solgt endel ivinter. Tilstanden er fremdeles god.
5. Tungodden (Sulen). Man har ingen meddelelse om, hvorvidt der er solgt noget ivinter. Ved besøg i juni maaned var tilstanden tilfredsstillende.
6. Strømmen i Ytre Sulen skal nu drives med flere østers. Veksten af de tidligere udsatte har været noget langsom, sandsynligvis fordi dæmningen ikke har været færdigbygget.
7. Pollevigen (Sulen) har ikke faaet ny yngel, saa pollen nu er uden østers.
8. Kjeilepollen i Krakhellesund (Sulen) har havt nogen dødelighed og langsom vekst. Der er — saavidt vides — solgt noget, men ny udplantning har ikke fundet sted.
9. Tverangerpollen (Sulen) har vist god trivsel; endel har været solgt.
10. Drevøpollen (Sulen), hvor 10 000 yngel udsattes i 1901, har vist god trivsel. Endel har været solgt ivinter.
11. Fløitepollen i Bjørnefjorden (Sulen) har vist langsom vekst, dog uden nævneværdig dødelighed.
12. Glavær (Sulen) bortsolgte hele bestanden høsten 1903 efter god vekst uden dødelighed. For øieblikket drives den ikke.
13. Søndre Larvikpoll (Sulen). Østerserne har vokset bra og er nu blevet salgbar; der var dog ikke solgt noget indtil november maaned.
14. Nordre Larvikpoll (Sulen). De i 1901 udplantede østers har vist god trivsel og er nu salgbar. Hellerikke af disse var der solgt noget indtil november 1904.
15. Raakepollen (Sulen) solgte alle de i 1901 udplantede østers i løbet af forrige vinter (1903—04), uden at der senere er udplantet nye.
16. Solavaagen (Suløen i Søndmøre) er for tiden uden østers. De i 1901 udplantede er nu dels solgt, dels gaaet tabt. I de par sidste aar er der ikke udsat ny yngel.
17. Kattevaagen i Borgund (Søndmøre). Den i 1902 udsatte yngel har nu for største delen naaet salgbar størrelse og har ikke vist nogen nævneværdig dødelighed. Trivsel og vekst har i det hele været god.
18. Vaagsstranden (Romsdalen) har vist meget god vekst. Blandt den ifjor sommer udsatte yngel fra Ostravik har der imidlertid

været adskillig dødelighed, muligens fordi der gik for lang tid fra optagningen til udplantningen. Den tidligere udsatte yngel har vist god trivsel.

19. Uranpollen (paa Langøen i Nordmøre). Tilstanden blandt østerserne har været meget god. 6 000 ny yngel (fra Espevik) blev udsat der i mai 1904. 2 000 to-aarsgamle østers, som blev udplantet til videre fedning i pollen i 1903, er nu for største delen salgbare.

20. Lyenpollen (paa Sørhitteren) fik 30 000 yngel fra Espevik i mai ifjor.

III. Østersbassiner igangsat i 1904.

a. Ynglepoller.

Gurskø. En liden poll paa øen blev undersøgt i mai ifjor, og da den antoges skikket som ynglepoll, blev der senere paa sommeren hængt ud nogle risbundter, hvorved endel yngel ogsaa blev opsamlet. Pollen er ca. 100 m. lang, ca. 30 m. bred og en 3—4 m. dyb, med passende naturlig stængsel for sjøen.

b. Fedebassiner.

Medfjord ved Sandefjord. Hr. Chr. Christensen (Kamfjord pr. Sandefjord) lod ifjor i april maaned udsætte 5 000 tre-aarsgamle østers fra Nyhammer til fortsat fedning i Medfjord og desuden 15 000 et-aars-gammel yngel fra Espevik. De har vist forbausende god vekst og trivsel, saa at ikke alene alle de ældre er optagne, men mange af de yngste østers (som altsaa er vel 1½ aar gamle) har saagar paa det nærmeste naaet salgbar størrelse.

IV. Bidrag ydede af selskabet.

Til Isak Knudsen, Lille Vatsø pr. Skjerjehavn til indkjøb af østers-yngel og pollens forberedelse kr. 200.00

Til indkjøb af østersyngel er bevilget:

Klaus A. Nyhammer, Eivindvik	kr.	12.50	
Torkel Rosnæs, Lindaas	„	50.00	
Ole Johan Strømme, Gulen	„	15.00	77.50
			<hr/>
			kr. 277.50

B. Udklækning og opaling af hummer.

Konservator dr. Appelløfs arbeide med denne sag (se aarsb. for ifjor s. 8) har været fortsat ogsaa i 1904, men uden statsbidrag. Det er hensigten i indeværende termin at foretage forsøg med opdrætning i større maalestok og som tidligere paa vegne af Stavanger filial.

II. Arbejder henhørende under fangst- og redskabsklassen.

A. Fremme af aalefisket.

Interessen for aalefisket er stadig i stigende. Særlig begynder folk at faa troen paa, at der er noget at gjøre med aaleruser. Selskabet har i den anledning anskaffet sig flere saadanne, som har været udlaant til fiskeforsøg. Disse har dog ikke faldt ubetinget heldigt ud, hvilket efter udsagn fra kyndige danske aalefiskere, hvem man har konfereret med, utvilsomt kommer af, at brugerne ikke har forstaaet at „sætte“ dem rigtigt. Selskabet har af denne grund besluttet at faa op en øvet dansk aalefisker en tid for at give veiledning i rusernes anvendelse. — Der vil være meget vundet, om man kan faa dette redskab indført, da det, ret anvendt, har en stor fiskeevne og desuden indfanger en langt bedre kvalitet af aal end teinerne gjør. I de sidste, som er forsynet med agn, gaar nemlig som regel kun den magre, forsultne aal.

Selskabet har udvidet sit arbeide med at fremme „nedgangsfisket“ efter aal (se forrige aarsb. s. 8) til ogsaa at omfatte veiledning og praktisk assistance ved opførelsen af aalekar. Bidrag til opførelsen af saadanne har ogsaa været givet. Paa følgende steder er aalekar opført med bistand af selskabet:

1. Valleelven ved Os.
2. Næselven ved Mangersnæs.
3. Bøelven ved Bøvaagen.
4. Dingenelven i Gulen.
5. Skorpetvedt, Tysnæs.
6. Ved Østgulfjorden.

Paa alle disse steder fangedes der ihøst mere og mindre aal i de opsatte kar, og eierne er meget fornøiet over at være bleven gjort opmærksom paa dette letvindte fiskeri, hvor man, naar karret først er sat op, kun behøver at se til det hver morgen for at bjerge fangsten. De opsatte kar var nærmest beregnet paa en prøve, men eierne vil nu anstrenge sig for at finde de bedste lokaliteter for opsættelsen af saadanne kar i den hensigt at faa et rationelt fiske igang.

Foruden paa nævnte maade har selskabet ogsaa ved uddeling af brochurer samt udlaan af elve-ruser søgt at fremme nedgangsfisket efter aal.

Ligesom ifjor har selskabet havt aaleteiner paa lager til salg til indkjøbspris. Man har ogsaa oparbejdet aaleteiner paa verkstedet, ligesom aalevad har været udlaant.

Da man paa sine steder paa Østlandet staar langt fremme med hensyn til aalefisket, foretog sekretæren en reise til Kristianssandskanten etc. for at sætte sig nøiere ind i aalefisket. Anmodning om veiledning i aalefiske indkommer stadig, særlig fra Bergenhusamterne, i større og større mængde.

B. Fiskerfarkoster med og uden motor.

Ligesom tidligere (se aarsb. for ifjor s. 8) har rids af skøiter og kuttere været uddelt. Særlig har der dog i den senere tid indfundet sig mange paa selskabets kontor for at konferere om anskaffelse af motorfartøier. Ogsaa pr. post er en mængde forespørgsler i denne retning indløbet. Bl. a. paa grund af sekretærens ophold ved motorbaadudstillingen i Kjøbenhavn i 1903 og i Marstrand ifjor har kontoret havt de bedste betingelser for at kunne besvare deslige henvendelser.

I „Norsk fiskeritidende“ er fra pag. 323 — 1904 og videre indtaget en udførlig beretning om motorafdelingen ved Marstrandsudstillingen forfattet af ingeniør Gustaf Seth.

C. Konservering af fiskegarn.

Dette spørgsmaal har i den senere tid været meget aktuelt (se forr. aarsb. s. 9) paagrund af de sørgelige erfaringer, man har gjort med hensyn til garnenes konservering under vort forholdsvis nye sommersildfiske med drivgarn i Nordsjøen og ved Shetland. Der gjøres her lange ture, hvorunder man har liden og ingen anledning til at tørre garnene, hvilket ellers ansees som en hovedbetingelse for at kunne bevare dem. Ogsaa ved vort opløstrende drivgarnsfiske efter sild ved Island viser der sig at være den samme vanskelighed for at faa tørret garnene — men her paagrund af det fugtige klimat.

Sekretæren, som i længere tid havde været opmærksom paa denne sag, havde, som ifjor meddelt, sørget for at faa de forskjellige konserveringsmetoder udredet i „Norsk fiskeritidende“. Samtidig konfererede han med redere og kapteiner om sagen, og resultatet heraf blev, overensstemmende med disses ønske, at selskabets direktion i høst besluttede at sende sekretæren til Holland for at sætte sig ind i den hollandske barke- og oljemetode for sildegarn. Da hollænderne driver sildefisket paa samme aarstid og samme maade, som vort nævnte nye drivgarnsfiske, laa det nær at antage, at deres metode ogsaa vilde passe for os.

Resultatet af sekretærens studier under reisen staar offentliggjort

i „Norsk fiskeritidende“s november og decemberhefte 1904 under overskriften „Barkning og Oljing af Sildegarn paa hollandsk Maade“.

For at komme tilbunds i garnkonserveringsspørgsmaalet foretog sekretæren ogsaa en reise til England og Skotland — i februar—mars iaar. De indsamlede oplysninger fra denne vil ogsaa blive offentliggjort i „Norsk fiskeritidende“.

Efter sin hjemkomst har sekretæren paabegyndt en række foredrag om disse spørgsmaal og har haft talrige konferancer med fiskere og andre om sagen.

D. Drivgarnsfisket efter sild i Nordsjøen og ved Island.

De tidligere udarbejdede tabeller over drivgarnsfisket i Nordsjøen og ved Island (se forrige aarsberetning side 10) har ogsaa været uddelt i den forløbne termin. Selskabet har desuden ladet indhente oplysninger om nordmændenes torske- og sildefiske ved Island i 1904 og offentliggjort samme i „Norsk fiskeritidende“ for iaar, side 39 og 147, samt uddelt særtryk af samme.

Tabellerne omfattes fremdeles med interesse af redere og fiskere og er særlig til hjælp for dem, som er nye i nævnte bedrifter.

Veiledning har ogsaa været givet angaaende fartøier, bemanning og udrustning for islandsfisket.

E. Synkenøter for pale.

De ifjor til Søndre Bergenhus amts fiskeriforening udlaante to synkenøter for pale (se forrige aarsberetning side 10) har af foreningen ifjor sommer været udlaant til fiskere i distriktet tildels med meget godt resultat. Foreningen indberetter blandt andet: „Man har iaar den glæde at kunne meddele, at med den i Tellevaag hos Josef Øvretvedt beroende synkenot, der til forsøgsdrift er foreningen udlaant fra hovedselskabet, er der iaar gjort flere forsøg med saa heldigt resultat, at der af flere fiskere deromkring er indkjøbt materiale til forfærdigelse af lignende redskaber. Redskabet har vist sig heldigt for fangst af pale, naar den i noget større mængde viser sig at gaa i aate i vandoverfladen. De mest righoldige drætter har dog været gjort udenfor en sildelaas paa en vaag, hvor der sedvanlig samles fisk.“

Foreningen har ogsaa for kommende sommer faaet løfte om at faa laane nøterne.

Ogsaa paa andre kanter i Bergenhusamterne begynder man at faa interesse for pale-synkenøterne, og der er til selskabet indkommet anmod-

ninger om laan af nøter til fiskeforsøg. Man har derfor maattet anskaffe sig nok en synkenot.

Ved en anledning, da der viste sig meget pale i Hjeltefjorden, foretog sekretæren med bistand af endel interesserede nogle forsøg med synkenot i nævnte fjord. Palen viste sig imidlertid ved denne leilighed at gaa i „uaat“, saa den ikke lod sig fange. Forsøgene med noten iagttoges imidlertid med stor interesse af de mange fiskere, som samlede sig, og der var mange, som udtalte, at de havde god tro paa dette redskab under gunstige omstændigheder.

F. Fremme af blæksprutfisket i Bergenhusamterne.

Der fiskes som bekjendt paa sine steder endel blæksprut i de nævnte amter, skjønt dette fiskeri neppe nogetsteds kan siges at være aarvist. Direktionen har imidlertid tænkt sig, at der maa kunne gjøres adskilligt mere ud af det, end der gjøres, særlig naar mere tidsmæssige redskaber indførtes. Man lod ifjor oparbejde et antal blæksprutdrægge saavel for snørefiske som for dorgning efter anerkjendte nordlandske modeller. Man leiede ligeledes en erfaren nordlandsk blæksprutfisker til at gjøre endel fiskeforsøg, samt til at undervise befolkningen i redskabernes brug. Assistenten deltog ogsaa i dette arbejde, og paa en enkelt fisketur var, foruden sekretæren, ogsaa et medlem af direktionen med.

Aaret var imidlertid af de daarlige blæksprutaar, saa det — ved disse spredte forsøg ialfald — ikke lykkedes at gjøre nogen fangst. Redskaber uddeltes imidlertid og veiledning gaves i brugen, saa det er at haabe, at arbeidet vil komme til nytte i fremtiden.

Man agter forøvrigt at fortsætte med forsøgene. Det vil nemlig have overmaade stor betydning at faa udviklet dette fiskeri og derved hjælpe paa agnforsyningen i amterne. Blækspruten danner, som bekjendt, et fortrinligt agn.

G. Ophjælp af skjælfisket.

Ogsaa i 1904 udsendte selskabet en ekspedition, denne gang til Søndhordland for at undersøge skjælførekosten i endel fjorde etc. der. Følgende steder blev undersøgt: Aalfjord, Etnefjorden, omkring Romsø, langs Skonevikstranden samt nordre side af Skoneviksfjorden (omkring Toftedalven), Aakrefjorden, Matrefjorden samt begge sider af Høilandsundet. Paa sidstnævnte sted — fra Valen vestover mod Bjellandsholmene — fiskedes der noget skjæl med plog. Ligeledes i Aakrefjorden noget med skrabe. Ingen af disse steder ansaaes dog for drivværdige.

Paa de øvrige steder, som undersøgtes, var der enten kun sparsomt af skjæl eller slet intet.

Resultatet var altsaa denne gang nærmest negativt, men selv et negativt resultat har sin værdi. Selskabet vil i det hele, forsaavidt midler haves dertil, lægge an paa successivt at faa undersøgt forskellige strækninger, hvor der kan være mere eller mindre haab om at finde skjæl.

Veiledning angaaende driften af dette fiskeri har i stor udstrækning været givet, saavel mundtlig som skriftlig, og redskaber, saasom plog, skrabe etc., har været udlaant. Ligeledes har Lilleskares artikel om agnskjælfisket 1903—1904 („Norsk fiskeritidende“ 1904, side 103) og sammes tidligere skrevne veiledning i agnskjælfisket været uddelt.

H. Fangst af flyndre med snurrevad.

I mars maaned gjorde selskabet endel fiskeforsøg med snurrevad efter flyndre ved Buelandet og Kinn. Forsøgene lykkedes tildels meget godt, og der er al sandsynlighed for, at der findes drivværdige grunder i tilstrækkelig mængde for hjemmebefolkningen paa de nævnte steder. Ved alle Forsøgene havde man folk bosiddende paa stedet med sig, saa de fik anledning til at lære fremgangsmaaden ved brugen af snurrevadet, som dersteds hidtil var ukjendt. Senere udlaantes snurrevad til de samme til fortsatte forsøg.

Snurrevad har forøvrigt været udlaant til forskjellige andre til fiskeforsøg, samt som model til at arbeide efter.

I. Udlaan af nye eller mindre kjendte redskaber til fiskeforsøg eller som model til at arbeide efter.

Dette selskabets arbeide øges stadig, og anmodningerne om laan af redskaber til fiskeforsøg eller som model tiltager stadig. Selskabet sørger da ogsaa for at have de efterspurgte redskaber tilstede i tilstrækkeligt antal. Alle er enstemmige i at udtale nytten af denne selskabets foranstaltning, noget der bekræftes af de gode resultater, man ser. Udlaan af et redskab efterfølges næsten altid af, at vedkommende selv anskaffer sig lignende. — Redskaberne har særlig gaaet til Bergenhusamterne, men har ogsaa været udlaant til andre kanter af landet — endog saa langt bort som til Bodøkanten (en ræketrawl). Der har i det forløbne tidsrum været udlaant redskaber til aale-, lakse-, hummer-, makrel-, silde-, pale-, ræke-, blæksprut-, flyndre-, torske- og skjælfisket samt garn til kobbefangst.

Endvidere har man udlaant agnfrysekasser, Barclays afkølingskasser, samt forskellige slags emballage saasom hummer-, laks- og Aaleeksportkasser, fiskekasser etc.

J. Forskjellige veiledninger.

Sekretæren har mundtlig, saavel hjemme som paa reiser, samt skriftlig besvaret forespørgsler og ydet veiledning vedkommende nye eller mindre kjendte redskaber og fangstmetoder, saasom angaaende rødspættefiske med snurrevad, aalefiske med ruser, vad og teiner (aalekister), rækefiske med trawl, laksefiske med drivgarn, hummer-, makrel-, pale- og blæksprutfiske, torskefangst med ruse, kobbefangst etc. Endvidere angaaende motorer, priser for samme, motorfabriker, skjæl- og blæksprutagn, posenøter for fangst af sild, frysekasser, baadtyper, barkning og oljing af garn, spil, seilsmurning, fiskegarnstraad m. m. m.

Desuden har selskabet sat fiskere i forbindelse med fabrikanter af diverse redskaber samt optraadt som mellemmand ved bestilling af redskaber m. v. Man har ogsaa sat sig i forbindelse med leverandører af enermateriale til fabrikation af aaleteiner. Der herskede nemlig mangel paa saadant materiale, hvorfor man fandt det nødvendigt, at retlede fiskerne med hensyn til, hvor det var at erholde.

Diverse brochurer, udenfor de nævnte, angaaende norsk og udenlandsk havfiske har været uddelt.

K. Diverse.

Paa verkstedet har man ogsaa ladet oparbeide hummerteiner, som har været overdraget fiskere til gjængs pris.

Fra fisker P. Grønbeck i Vardø har man faaet meddelelse om, at den af ham opfundne og af selskabet her forarbejdede haakjærringsten („lynnere“) har vist sig helt ud at svare til forventningerne. Stenen er, som i forrige aarsberetning meddelt, hul og fyldt med tran, der siver ud og lokker haakjærringen til. Selskabet har faaet anmodning om at lave flere stene for ham af samme konstruktion.

Endvidere har man paa anmodning leveret statistik over dorge-makrelfisket og givet oplysninger angaaende fiskekarter, laan af havfiskefondene m. m.

Endel franske blysynk, som man fik prøver af, har været uddelt.

III. Arbejder henhørende under tilvirkningsklassen.

A. Veiledning og forespørgsler.

Raad og veiledning angaaende tilvirkning er som sedvanlig meddelt i stor udstrækning; man skal nævne: Veiledning i tilvirkning af rundfisk, klipfisk, tran, sild paa skotsk og hollandsk maade, makrel paa amerikansk, torsk samt „keelen og lippen“ paa hollandsk maade, skjæresild og sundmaver, tilberedning af rakørret, fiskemel, ansjos og delikatessesild, pakning og sortering af aal, saltning af lange og brosme for det svenske marked, behandling af ræker, behandling af aatfuld garnsild, saltning af rogn, saltning af kveite paa hollandsk maade, opbevaring og forsendelse af fisk efter Barclays metode, isning, frysning og røgning.

Man har endvidere meddelt oplysninger om pakning og eksport af fersk fisk for det russiske, tyske, hollandske og engelske marked, samt leveret oversigt over priser. Prøver af tilvirkede fiskevarer har været forevist og eksportkasser for hummer, laks, aal og anden fisk udlaant, ligesaa model af hollandsk tønde og flækkekniv. For bygning af røgerier, ishuse og fryserier har overslag været gjort og tegninger udlaant.

B. Udnyttelse af kveiterogn.

Selskabet fortsætter fremdeles med dette arbeide (se aarsberetning for ifjor side 13). De i 1903 saltede to tønders kveiterogn tilligemed $\frac{1}{2}$ tønde do. fra et privat firma sendtes i 1904 til Douarnenez, hvor de ved velvilje af hr. konsul Nicolaysen blev uddelt til fiskere for at prøves som sardinagn. Rognen vandt dog ikke fiskernes bifald, men hr. Nicolaysen udtaler i sin beretning, at sagen forhaabentlig vil stille sig bedre, hvis rognen blev behandlet paa en anden maade, som konsulen nærmere forklarer. Man vil nu til høsten lade salte endel kveiterogn paa den af konsul Nicolaysen anviste maade og dermed lade anstille nok et forsøg for at faa konstateret, hvorvidt denne rogn vil være anvendelig som sardinagn eller ikke.

En mindre forsendelse fersk kveiterogn, afkjølet paa is, blev ogsaa ifjor sendt til Houge Thiis' fabrik i Stavanger for forsøgsvis at nedlægges som kaviar. Uheldigvis kom den frem i mindre frisk tilstand, saa forsøget ikke kunde gøres. Kveiterognen viser sig at være temmelig vanskelig at forsende fersk; men man haaber ikke destomindre at faa gjort et nyt rationelt forsøg med kaviarnedlægning til høsten.

C. Veiledning i tilvirkning.

Da der fra flere hold ytrede ønske om at faa se veritabel hollandsk tilvirket, saltet torsk, samt „keelen og lippen“, lod man fra Holland indkjøbe 1 tønne saadan torsk samt et mindre parti af de andre nævnte dele af torsken. Fisken er besigtiget af flere interesserede, blandt andre af den tilvirker, der paa fiskeristyrelsens videnskabelige afdelings vegne skal medfølge paa forsøgsfiske i Finmarken. Vedkommende erholdt samtidig af sekretæren praktisk veiledning i behandling af torsk, keelen og lippen paa hollandsk maade, ligesom han ogsaa fik udlaant hollandsk flækkekniv som model til at arbeide andre efter.

Under sekretærens veiledning i tilvirkning har han i det hele lagt an paa at fremvise de produkter, som man har havt forhaanden, saasom svensk spillænge og kabeljau, tilligemed forskellige redskaber, der benyttes ved tilvirkningen, f. eks. hollandske sildekurve, hvoraf man paa museet har et helt sæt.

IV. Ikke henhørende under nogen enkelt klasse.

A. Oplysninger og veiledning.

Foruden hvad der gaar ind under de forskellige klasser, har selskabet i stor udstrækning besvaret forespørgsler om forskellige ting vedkommende vore fiskerier. Forespørgslerne har blandt andet angaaet: assurance og assuranceforeninger for fiskerfartøier, fremgangsmaaden ved tarebrænding og marked for tangaske, bestemmelser for nationalitetsbevis for fiskerfartøier og afgifter for samme i fremmede havne, forhyring, statistiske oplysninger o. s. v.

B. Stormvarsler.

Som i forrige aarsberetning, side 15, meddelt, har selskabet taget initiativet til indførelsen af et ensartet stormsignalsystem til afløsning af de uensartede signaleringsmaader, som hidtil har været brugt, samt til en udvidet benyttelse af stormsignaler i landet i det hele taget.

I november 1904 rettede selskabet en henvendelse til alle byer, ladesteder og herreder paa kyststrækninger fra den svenske grænse til Brønnø i Nordlands amt samt til Bodø om indførelse af et ensartet stormsignalsystem. Det system, som i henvendelsen foresloges indført, var udarbejdet under samarbejde med professor dr. H. Mohn og med bestyreren af den meteorologiske station i Bergen, hr. Føyn, og er overens-

stemmende med det system, som benyttes i Tyskland, Holland og Danmark, og som antagelig vil blive indført i Sverige.

Sagens stilling er i øieblikket den, at en flerhed af steder har besluttet at indføre det nye system. Dette er besluttet at skulle træde ikraft 1ste september iaar.

Selskabet agter særlig at arbeide for oprettelse af stormsignalstationer i fiskeværene og har i den anledning andraget om bevilgning, som i tilfælde agtes anvendt som bidrag til anskaffelse af de nødvendige apparater i enkelte vær.

C. Fiskerbarometre.

Selskabet holder fremdeles paa lager de bekjendte gode barometre fra Negretti & Zambra, London. Man sælger dem til indkjøbspris, nemlig frit tilsendt for kr. 23.00 pr. styk. Alle barometre, som udleveres, er kontrolleret ved Bergens kontrolstation for nautiske instrumenter. Bestillinger har indløbet jævnt, om ikke synderlig hurtigt.

D. Den nordiske fiskeriudstilling i Marstrand 1904.

Efter anmodning fra udstillingens bestyrelse paatog selskabet sig, som ifjor meddelt (aarsb. s. 16), at arrangere deltagelsen i udstillingen fra Norge. Da departementet af budgetmæssige hensyn ikke fandt at kunne fremsætte kgl. proposition om bevilgning til bestridelse af udgifter ved deltagelsen, saa man sig nødsaget til mest mulig at indskrænke de arbeider i sagens anledning, som var forbundet med udgifter. Forøvrigt anstregte man sig for bedst mulig at udføre det hverv, man havde paataget sig, d. v. s. man omdelte programmer, cirkulærer, anmeldelsesblanketter etc. og udførte ved kontorets hjælp det ikke ubetydelige arbejde, der var en følge af, at selskabet stod som mellemmand mellem udstillingens bestyrelse og udstillerne, stipendiaterne etc. Man udvirkede desuden fragtmoderation med dampskibe og jernbaner for udstillingsgods og besøgende af udstillingen etc.

Sekretæren indfandt sig ved udstillingen en uge før dennes aabning og tilsaa udpakning og opstilling af det norske udstillingsgods. Han forblev der under selve udstillingen og drøiede udover denne, indtil alt udstillingsgods igjen var indpakket. Under udstillingen fungerede han som kommissær for den norske deltagelse og ydede veiledning til udstillere, stipendiat og andre norske, der besøgte udstillingen, samt varetog disses tarv paa forskjellige maader.

Selskabet udstillede en mindre kollektivsamling fra fiskerimuseet. Selskabets assistent var tilstede i Marstrand og ordnede opstillingen af denne samling.

Ved udstillingens aabning repræsenteredes selskabet af dettes præsæs, som i nogle dage var tilstede ved udstillingen.

Det samlede antal udstillingsnummere ved Marstrandsudstillingen beløb sig til 214, deraf var 130 svenske, 61 danske og 23 norske. Af disse sidste erholdt de fem guldmedalje, fire sølvmedalje (hvoraf en for motorer), fire broncemedalje og fem hæderspris. Af de sidste erholdt selskabet en — udsat af „Marstrand by“ — og fisker Paul Huse, Sandø pr. Molde, en — udsat af „Dansk fiskeriforening“.

Af hæderspriserne var en udsat af „Hindø dampskibsselskab“, Vesteraalen, og en af selskabet.

Motorer udstilledes af ialt 22 firmaer, hvoraf 1 norsk, der altsaa opnaaede sølvmedalje.

Under udstillingen afholdtes et møde af nordiske fiskere, hvilket blev en afgjort succes. Ligeledes afholdtes en fiskerikonference. Ved begge møder holdtes en række overmaade interessante foredrag.

Forøvrigt skal man tillade sig at henvise til det fyldige referat af udstillingen, der er leveret i „Norsk Fiskeritidende“ fra s. 304 — 1904 og videre.

Som efterskudsbevilgning til dækning af havte udgifter erholdt selskabet et statsbidrag stort kr. 1500.00.

E. Motorbaadudstilling i Bergen i 1907.

Direktionen havde oprindelig, som ifjor meddelt (aarsb. s. 16), tænkt at afholde en nordisk motorbaadudstilling i Bergen i 1906. Paa grund af forskjellige omstændigheder har man imidlertid udsat tiden for udstillingens afholdelse til sommeren 1907. Den vigtigste grund herfor er den, at alle indhentede udtalelser fra interesserede i Sverige og Danmark gaar ud paa, at 1907 ansees som den heldigste tid for deltagelsen fra de nævnte lande i en udstilling som nævnt. Ogsaa „Nordisk motorunion“ er enig i at anbefale 1907 som det for udstillingens afholdelse heldigste aar.

Man har, som ifjor meddelt, erholdt fra Bergens Børs tilsagn om et bidrag paa kr. 4 000.00 til udstillingens afholdelse. Resten tænkes søgt dækket ved Statsbidrag.

F. Festskrift

i anledning af selskabets 25-aarsjubilaum den 26de april 1904 (se forrige aarsb. s. 17) er under trykning.

G. Verk om Norges fiskerier.

Det af selskabet til et saadant verks udgivelse afsatte beløb udgjorde med paaløbne renter pr. 31te december 1904 kr. 10 320.66.

H. Selskabets afdelinger.

I løbet af terminen er der stiftet to nye foreninger nemlig Risør og omegns fiskeriforening og Skaatø og Kragerø fiskerforening, hvilke begge har indmeldt sig som afdelinger af selskabet.

I. Budgetforslag.

Direktionens budgetforslag for terminen 1905—1906, dat. 16de mai 1904, findes som bilag I.

J. Johan Thesens legat.

Legatets renter for 1904 er indbetalt til selskabet med kr. 2 332.64.

K. Sekretærens reiser.

Foruden paa forskjellige ekspeditioner i Bergenhusamterne, delvis med leiet dampskib og motorbaad, for at vejlede i opsætning af aalekar, udføre fangstforsøg med snurrevad, synkenot etc., bese østersbassiner samt give diverse veiledninger, har sekretæren i den forløbne termin foretaget følgende reiser: 1) Til Marstrand som kommissær for den norske deltagelse i udstillingen dersteds, derfra en afstikker til Floda og Norgesund ved Gøteborg for at se paa aalekar, ligesaa til Kjøbenhavn for at studere opbevaring og pakning af aal, 2) til Kr.sand og Arendal for at studere aalefiske, 3) til Holland for at sætte sig ind i konservering af sildegarn og 4) til England og Skotland i samme øiemed.

L. Norsk fiskeritidende.

Se forrige aarsberetning side 18. Skriftet udkommer fremdeles i maanedlige hefter. Statsbevilgningen har for Terminen 1903—04 været kr. 10 000.00 og for 1904—05 kr. 8 000.00 + som tillægsbevilgning kr. 1 500.00 for de tre første kvartaler af sidstnævnte termin. Den nedsatte statsbevilgning har sin grund i, at der fra nytaar sidstleden efter myndighedernes bestemmelse er indtraadt en forandring med hensyn til gratisuddelingen af „Norsk fiskeritidende.“ Medlemmer af fiskeriforeninger, der tidligere erholdt fiskeritidenden gratis, maa herefter, om de ønsker at erholde skriftet, erlægge en abonnementskontingent af 1 kr. pr. aargang. Derved vil der tilflyde „Norsk fiskeritidende“s kasse et større eller mindre beløb, samtidig som endel vil indspares ved at oplaget kan gøres mindre. Paa grund af den nævnte kontingents indførelse vil nemlig abonnenttallet — ialfald i den første tid — holde sig lavere end før. Gratisuddelingen forøvrigt er ogsaa indskrænket til en ubetydelighed mod før.

Separataftryk er taget af følgende artikler:

- Barclay: „Nordmændenes torske- og sildefiske ved Island 1903.“
 — „Barkning og oljing af sildegarn paa hollandsk maade.“
 Fiskeriinspektør Buvig: „Forbruget af fisk i vort land.“
 Dr. Hjort: „Carriers for ferskfisk.“
 O. Nordgaard: „Om svingninger i udbyttet af storsild, vaarsild og skrei.“
 Dr. Sigval Schmidt-Nielsen: „Om forøget udbytte af fiskeriindustrien.“
 Sven Tuft: „Tilberedning af rakørret“.
 Direktør Westergaard: „Det engelske kveitemarked og vort kveitefiske og eksport“.
 A. Wollebæk: „Notiser om aalen og aalefisket i Sverige“.
 — „Lidt om negenøiefisket i Sverige“.
 — „Meddelelser om østersavl“.
 David Davidsen: „Nordmændenes torske- og sildefiske ved Island 1904“.

„Fiskeritidende“ udgjorde i 1904 512 pag. Indholdet var følgende:
 49 beskrivelser og afhandlinger.

- 5 artikler om tilvirkning samt redskaber og apparater for tilvirkning.
 10 artikler om fartøier, baade og redskaber.
 17 beretninger om handel og eksport.
 8 juridiske meddelelser.
 10 statistiske meddelelser vedrørende de norske fiskerier.
 25 meddelelser om Norges fiskerier i 1903 og 1904.
 2 anmeldelser.
 54 forskellige meddelelser.

„N. F.“ udsendes pr. 20de mai 1905 i følgende antal eksemplarer:

Vadsø arbeider- og fiskerforening	8	eksempl.
Vardø fiskeriforening	15	—
Berlevaag og omegns fiskeriforening	15	—
Hammerfest og do. do.	7	—
Tromsøsundets fiskeriforening	22	—
Tromsø fiskeriforening	11	—
Ibbestad do.	13	—
Harstad do.	16	—
Nordlands fiskeriselskab	185	—
Sortlands fiskeriforening	60	—
Hadsels do.	25	—
Namdalens fiskeriselskab	51	—
Beitstadfjordens do.	30	—

Transport 458 eksempl.

	Transport	458 eksempl.
Fosens fiskeriselskab	36	—
Trodhjems do.	80	—
Kristianssunds do.	49	—
Smø lens fiskeriforening	7	—
Ytre Romsdals do.	1	—
Harø ens do.	15	—
Florø do.	46	—
Søndre Bergenhus amts fiskeriforening	18	—
Haugesunds do.	50	—
Akre og omegns do.	5	—
Stavanger do.	32	—
Arendal og omegns fiskeriselskab	18	—
Fredrikstad og do. do.	12	—
Fredrikshald og do. do.	42	—
Foreningen til fremme af fiskeriet i Kristianiafjorden indenfor Drøbak	4	—
		873 eksempl.

Medlemmer af selskabet for de norske fiskeriers fremme

290 eksempl.

Bytteforbindelser	68	—
Gratis til stortingsmænd, vragerne m. fl. ...	96	—
Overordentlige og korresponderende medlemmer	34	—
Aviser	66	—
Direkte abonnenter	167	—

721 —

Ialt 1594 eksempl.

Oplag 2500 eksempl.

Rest 906 eksempl.

Restoplaget vil reduceres efterhvert, eftersom der indløber abonnentfortegnelse fra de foreninger, som endnu ikke har indsendt saadan, siden den nye ordnings ikrafttræden.

Direktionens andragende om statsbevilgning til udgivelsen af „Norsk fiskeritidende“ i terminen 1905—1906 findes som bilag II.

M. Norsk fiskeralmanak.

Selskabet har, som ifjor bebudet (aarsberetningen side 21), atter overtaget forlaget for almanaken, der for 1904 udkom paa John Griegs forlag. Aargangen 1905 er reduceret i omfang derved, at fiskerilovgivningen er udtaget og udgives særskilt. Flere nye mindre ting er dog

tilkommet, hvoraf kan nævnes: Told paa fiskevarer i diverse lande, afgifter af fiskevarer ved udførsel, nationalitetsbevis for fiskerfartøier det nye foreslaaede stormsignalsystem samt bestemmelser for fremmede fisker- og kjøbefartøier i England og Skotland.

Oplaget er denne gang sat til kun 1 500 eksemplarer. De mindre gode erfaringer fra salget af forrige aargang maner nemlig til forsigtighed med hensyn til oplagets størrelse. Naar tiderne inden fiskeribedriften igjen bedres, vil oplaget forhaabentlig atter kunne øges. Prisen har man fundet at burde beholde uforandret med 1 kr. pr. eksemplar.

Til trods for al sparsommelighed ved udgivelsen af aargang 1905, vil foretagendet dog ikke, efter hvad man allerede kan se, løbe af uden underskud. Man vil derfor se sig nødsaget til at søge om statsbidrag (efterskudsbevilgning) til dækning af samme.

N. Kontoret.

Selskabets kopibøger omfatter i tidsrummet $\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905 1 374 pag.

Antallet af indkomne journaliserede sager var i samme tidsrum 1 506. Direktionen har i samme tid havt 16 møder.

Som i forrige aarsberetning paapeget, er kontoret sterkt optaget med at besvare de talrige indkomne forespørgsler af saglig natur. Dette selskabets arbeide antager mere og mere præget af et „oplysningsbureau“ og skaffer sammen med de øvrige gjøremaal sekretæren og kontorpersonalet et betydeligt arbeide.

O. Verkstedet — assistenten.

Paa verkstedet har assistent Eriksen i den tid, han ikke har været ude at reise, været optaget med forskjellige arbeider for selskabet og museet. En del af tiden er medgaaet til oparbeidelse af aale- og humerteiner, reparationer etc., endel til ind- og udpakning af kollektivsamlingen til Marstrandsudstillingen. I juli var assistenten ude paa en ekspedition forat søge efter agnskjæl og har han af og til været med ud paa fiskeforsøg. Noget har han reist ianledning af opførelse af aalekar og har forøvrigt foretaget reiser i anledning af østersavlen.

V. Fiskerimuseet og bibliotheket.

A. Museet.

I 1904 har Bergens samlag og Bergens sparebank bevilget henholdsvis 800 og 1 000 kroner til fiskerimuseet. Førstnævnte institution, som

i 1903 bevilgede kr. 1 000.00, nedsatte altsaa sit bidrag med kr. 200.00. Grunden hertil var samlagets formindskede indtægter.

Følgende gjenstande er anskaffet i løbet af terminen:

- 1 gammel størjeharpun.
 - 1 model af en dansk fiskerbaad med motor.
 - 1 række fotografier fra Lysekil.
 - 1 styrkebelte.
 - 2 sæt stormsignaler.
 - 1 tobissump.
 - 1 buttergarn.
 - 1 rækehov
- } fra Sverige.
- 1 model af aaleruse fra Øresund.
 - 2 kabelspil.
 - 1 række fotografier fra svenske fiskerier.

Til folk her i landet udlaanes jevnlig gjenstande.

Museet har i det forløbne aar været besøgt af 37 000 mennesker. Aabningstiden er 11 til 2 søndag, onsdag og fredag. Tilreisende fiskere eller andre interesserede erhoder adgang naarsomhelst ved henvendelse paa kontoret; de faar da ogsaa, om ønskes, veiledning af konservator. Skoleelever, ledsagede af sine lærere, besøger ofte samlede museet, ligesaa Bergens museums foredragskursers elever m. fl., og disse erhoder da altid veiledning af konservator.

Den tidligere skrevne katalog bearbejdes fortiden for trykning af kand. Knut Dahl.

B. Bibliotheket.

Bibliotheket vokser for hvert aar og nye bytteforbindelser indgaaes stadig. Desforuden er endel indkjøbt, ligesom bibliotheket i aarets løb for en ikke liden del er øget ved indkomne gaver af praktiske og videnskabelige verker.

Bibliotheket tæller nu ca. 3 400 bind. Fortegnelse over de bøger, hvormed bibliotheket i aarets løb er forøget, vil findes som bilag III.

Bytteforbindelse med selskabet er i aarets løb indgaaet af: Deutsche Fischerei-Zeitung, Stettin.

Fortegnelse over verker, som selskabet regelmæssig modtager, over de faste bytteforbindelser, over foreninger, som har sluttet sig til selskabet, overordentlige og korresponderende medlemmer samt faste medlemmer og medlemmer med aarsbidrag medfølger som bilag IV.

Selskabet har for Tiden 290 faste og aarsbetalende medlemmer, hvoraf 178 indenbyes, 68 udenbyes og 44 udenlandske.

Extrakt af regnskabet for terminen $\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905 vedlægges.

Af selskabets bestyrelse skal ifølge lovenes § 4 udtræde:

D'Herrer Herman Friele, B. S.
Chr. Irgens.
Lorentz Irgens.
F. L. Konow.
Henr. Knudsen.
Kr. Lehmkuhl.
Eilert Lund.
Chr. Michelsen.
Hroar Olsen.
— — —*)
L. Devold.

De gjenstaaende er:

D'Herrer Johan Bugge.
Kristian Dekke.
Albert Gran.
G. A. Hansen.
Hans Martens.
Joh. A. Mowinckel.
Johan Thesen.
Johan Troye.
Einar Giertsen.
Chr. Campbell Andersen.

Klasserne bestaar for tiden af:

Formerelsesklassen:

Faste medlemmer: D'herrer G. A. Hansen.
Einar Giertsen.
Hans Martens.
Tilkaldt medlem: A. Appelløf.

Fangst- og redskabsklassen:

Faste medlemmer: D'Herrer Chr. Campbell Andersen.
Lorentz Irgens.
— — —*)

Tilvirkningsklassen:

Faste medlemmer: D'herrer Johan Troye.
F. L. Konow.
Henr. Knudsen.

Suppleanter er:

D'herrer Fin Wesenberg.
Harald Mowinckel.
Peder Monsen.
Aug. Mohr.

Medlemmer af fiskerimuseets bestyrelse:

D'herrer L. Devold (formand).
Johan Thesen.
Kr. Dekke.

Repræsentanter:

For Vardø filial:
Hr. R. Arnesen.

For Arendals filial:
D'herrer Søren Falch.
Otto Isaachsen.

For de talrige beviser paa interesse for selskabets arbeide og virksomhed, som direktionen ogsaa i den forløbne termin fra mange hold har modtaget, tillader direktionen sig herved paa selskabets vegne at aflægge forbindtligst tak.

Bergen i direktionen for „Selskabet for de norske fiskeriers fremme“
den $\frac{31\text{te mars } 1905.}{26\text{de mai } 1905.}$

Hroar Olsen.
Johan Troye.

Herman Friele B. S.
Chr. Campbell Andersen.
L. Devold.

G. A. Hansen.
Johan Bugge.

M. Barclay.

Ekstrakt af regnskabet for terminen $\frac{1}{4}$ 1904— $\frac{31}{3}$ 1905.

Indtægt.

I.	Beholdning fra f. termin.....	kr.	1 428.77
II.	Statsbidrag:		
	1. For terminen 1904—1905.....	kr.	9 400.00
	2. Bevilgning til Marstrandsudstillingen i 1904	„	<u>1 500.00</u>
		„	10 900.00
III.	Private bidrag:		
	1. Renter af Johan Thesens legat	kr.	2 332.64
	2. Leieværdi af kontor- og verksteds- lokaler	kr.	2 000.00
	÷ betalt leie	„	<u>750.00</u>
		„	1 250.00
	3. Fiskerimuseet:		
	a. Bergens samlag for brændevins- handel	kr.	800.00
	b. Bergens sparebank „		1 000.00
	c. Renter	„	43.51
	d. Leieværdi af muse- ets lokaler kr. 4 000.00 ÷ betalt leie „		<u>750.00</u>
		„	3 250.00
	e. Solgt et haakjærring- spil.....	„	<u>50.00</u>
		„	5 143.51
	4. Indvundne renter	„	5.77
	5. Medlemskontingent for 1904:		
	Indbetalt	kr.	1 282.00
	Restancer	„	<u>35.00</u>
		„	1 317.50
	6. Indbetalte restancer:		
	Medlemskonting. 1901 kr.		5.00
	— 1902 „		10.00
	— 1903 „		<u>20.00</u>
		„	35.00
	7. Medlemskontingent 1905 (forskud) ..	„	<u>22.50</u>
			Transport kr. 10 106.92 kr. 12 328.77

Transport kr. 10 106.92 kr. 12 328.77

8. Resterende restancer:

Medlemskonting. 1903	kr.	25.00	
—	1902	„	25.00
—	1901	„	45.00
—	1900	„	50.00
—	1899	„	40.00
			<u>185.00</u>
			„ 10 291.92

IV. Andre indtægter:

1. Forlæggeren af Norsk fiskeralmanak for 1904		kr.	1 000.00
2. Indbetalt abonnementskontingent for „N. F.“ 1900—1901	„	10.00
3. Solgt ældre hefter af „N. F.“	„	6.63
4. Solgt 1 barometer	„	23.00
			<u>1 039.63</u>
			kr. 23 660.32

Udgift.

Restancer fra f. termin kr. 240.00

A. Administration:

a. Lønninger:

Sekretær	kr.	1 700.00
Kontorist	„	1 000.00
Assistent og Præparant	„	600.00
Kontorassistent	„	300.00
Inkassation m. v.	„	160.00
		kr.	<u>3 760.00</u>

b. Kontorlokale, lys og brænde — inkl.

omstaaende netto leieværdi „ 2 435.08

c. Kontorudgifter „ 495.22

d. Kontorrekvisita „ 152.95

Porto og telegrammer „ 150.39

„ 6 993.64

B. Formerelsesklassen:

a. Østerskultur:

Helland-Hansen, løn og husleiegodtgjørelse kr. 1 200.00

Helland-Hansen og O. Eriksen til reiser og diæt „ 706.98

Laboratorieudgifter etc. „ 355.90

Transport kr. 2 262.88 kr. 7 233.64

Transport kr. 2 262.88 kr. 7 233.64

Bidrag:

Isak Knutsen, Vatsø, pr.

Skjerjehavn	kr.	200.00	
Klaus Nyhammer, Gulen „		12.50	
Torkel Rosnæs, Lindaas „		50.00	
Ole J. Strømme, Eivind-			
vik	„	15.00	
			277.50
Afsat til udgivelse af en beretning			
fra Helland-Hansen for 1904—05 „		600.00	
			<u>3 140.38</u>

b. Bevarelse og ophjælp af skjælbestanden	„	326.04	3 466.42
---	---	--------	----------

C. Fangst- og redskabsklassen:

a. Barometre for fiskere	kr.	64.24	
b. Udlaan af nye eller mindre kjendte redskaber til forsøgsfiske	„	608.00	
c. Ophjælp af det daglige fiske i Bergenhuserne	„	763.83	1 436.07

D. Tilvirkningsklassen:

Anskaffet endel fiskevarer fra Holland for veiledning i tilvirkning	„		125.00
---	---	--	--------

E. Trykningsomkostninger,

væsentligst aarsberetningen for 1903—04 og avtiser	„		290.25
--	---	--	--------

F. Reiser og diverse:

a. Sekretær Barclays reiser til Stavanger og Sverige i august, til Kristianssand og Arendal i september, til Holland i februar og til England og Skotland i mars	kr.	874.54	
b. Diverse og verkstedet	„	47.96	922 50

G. Bibliotheket	„		563.72
---------------------------	---	--	--------

H. Fiskerimuseet:

a. Lønninger	kr.	900.00	
b. Leie af lokaler, inkl. omstaaende netto leieværdi	„	4 000.00	
c. Vagthold, renhold m. m.	„	377.02	
d. Nyanskaffelser	„	660.62	
e. Vedligehold m. m.	„	60.94	
f. Katalog	„	450.00	
			<u>6 448.58</u>

Transport kr. 20 486.18

Transport kr. 20 486.18

I. Norsk fiskeralmanak:			
Almanaken 1903	kr.	36.00	
— 1904	„	762.79	
			798.79
J. Stormsignaler:			
Anskaffelser ianl. indførelse af ensartet stormsignal-system	„		212.27
K. Marstrandsudstillingen	„		1 750.06
			<u>kr. 23 247.30</u>
Beholdning.....	kr.	413.02	
Heraf restancer.....	„	220.00	
			<u>kr. 193.02</u>

Ekstrakt af regnskabet for „Norsk fiskeritidende“ for terminen
1ste april 1904—31te mars 1905.

Indtægt:

Statsbidrag	kr.	9 500.00	
Avertissementer:			
Indkommet.....	kr.	507.00	
Afskrevet som uerholdelige fra f. termin ...	„	80.00	
			427.00
Kontingent à kr. 3.50.....	kr.	506.51	
Do. à „ 1.00.....	„	108.00	
			614.51
Solgt løse hefter	kr.	12.92	
Udestaaende kontingent kr. 669.20 medtages ikke.			
			<u>kr. 10 554.43</u>

Udgift:

Underbalance fra f. termin	kr.	25.44	
Trykning	„	6 615.65	
Lønninger:			
Redaktøren	kr.	1 000.00	
Kontorhjælp.....	„	800.00	
			1 800.00
Honorarer	„	1 143.80	
Postporto	„	558.22	
Diverse.....	„	81.00	
Saldo, beholdning	„	330.32	
			<u>kr. 10 554.43</u>

XIV. Stavanger fiskeriselskab.

Efter anmodning i den ærede fiskeristyrelses skrivelse af 11te mars fremkommer hermed regnskab med bilage for budgetterminen 1904/05.

Af samme vil sees, at vi af tidligere bevilgning har en beholdning stor kr. 2 289.01, som vi antager foreløbig vil være tilstrækkelig til fortsættelse af de hummerudklækningsforsøg, som agtes iverksatte under ledelse af hr. konservator dr. Appelløf.

Angaaende de hidtil indvundne resultater af hummerundersøgelserne tillader vi os at henvise til dr. Appelløfs indberetninger.

I direktionen for Stavanger filial af Selskabet for de norske Fiskeriers Fremme den 4de mai 1905.

Thorbj. Waage.

J. Jespersen.

Fr. Kleppe.

Regnskab for Stavanger fiskeriselskab for 1904—1905.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.	kr.	1 009.50	
2. Statsbidrag 1903/04	”	1 500.00	
3. Kontingent, rest 1903	kr.	2.00	
— 1904	”	56.00	
			58.00
4. Renter i sparekassen 1903 & 1904	”	76.01	kr. 2 643.51

Udgift.

Dr. Appelløf ifølge regning bil. 1	kr.	158.70
Jørgen A. Evertsen — ” 2	”	150.00
Brødrene Sørensen — ” 3	”	16.50
Chr. Bjelland & co. — ” 4	”	12.00
N. P. Stender — ” 5	”	2.50
Jørgen Evertsen — ” 6	”	2.80
Porto & budpenge m. m.	”	12.00
	kr.	354.50

Beholdning:

I Stavanger sparekasse	kr.	2 076.01	
I kasse	”	213.00	
	”	2 289.01	kr. 2 643.51

XV. Arendals og omegns fiskeriselskab.

Herved har jeg den ære at afgive følgende beretning angaaende virksomheden ved Flødevigens udklækningsanstalt for kalenderaaret 1904.

Vinteren var fra begyndelsen af temmelig kold, saa tilførselen af levende torsk til Arendal først kunde begynde i de sidste dage af februar maaned. Som følge deraf begyndte udklækningsarbeidet usedvanlig sent, nemlig den 16de mars — senere end nogensinde tidligere. Tilgangen paa stamfisk var upaaklagelig, men fisken var jevnlig af en ringe størrelse, næsten udelukkende fjordtorsk. Saltholdigheden var jevn god, saa det udklækkede kvantum blev forholdsvis betydeligt, naar hensyn tages til, at gydetiden var langt fremskreden, da arbeidet begyndte.

Der udklækkedes ialt 115¹/₂ million torskkeyngel, som udsattes paa følgende steder:

Kristianiafjorden.....	8	millioner
Egelandsfjorden	3	—
Haavekilen	3	—
Kraakevaag og vestover	10	—
Næskilen	5	—
Salterødbugten	9	—
Narholmkilen.....	5	—
Engekilen & Morvig	10	—
Tvedestrandsfjorden.....	10	—
Omegnen af Arendals sjøen	19	—
Søndeledfjorden	33 ¹ / ₂	—

Ialt 115¹/₂ millioner

Det stormende veir i forbindelse med den forholdsvis høie temperatur i sjøen, der igjen var en følge af den langt fremskredne aarstid, medførte imidlertid et betydeligt tab under transporten, saa det opgivne udklækkede antal maa reduceres ganske betydeligt. Særlig uheldig var 2 af de 4 forsendelser til Søndeledfjorden, saa det der udsatte maa blive at reducere til 20 millioner, muligens mindre.

Det virkelige antal levende yngel udsat i fjordene vil, paa grund af ovenanførte omstændigheder, neppe kunne ansættes til mere end 90 millioner.

De i 1903 paabegyndte undersøgelser af fjordene for at faa konstateret nytten af at udsætte pelagisk torskkeyngel har været fortsatte i

1904 med meget tilfredsstillende resultater. Saaledes er Søndeledfjorden ved Risør og Hellefjorden ved Kragerø undersøgt baade i juli og september, og dette arbeide vil, efterat yngel er udsat, blive fortsat i indeværende aar. Angaaende de der opnaaede resultater har jeg for nærværende ikke tilladelse til at udtale mig nærmere. Disse undersøgelser, der er kontrollerede af hr. kand. K. Dahl paa fiskeristyrelsens vegne, er udførte for statens regning.

For regning af Nedenæs amt blev østre Stendalsfjord undersøgt i september, og yngel vil blive udsat der i indeværende sæson, hvorefter ny undersøgelse vil blive foretaget i september iaar. Resultatet heraf vil blive meddelt i næste aarsberetning.

Endelig er der for selskabets egen regning og under kontrol af dets direktion og medlemmer, samt af andre kjendte mænd, foretaget en række undersøgelser i flere af amtets fjorde for at faa afgjort spørgsmaalet om, hvorvidt, som paastaaet, den udsatte yngel driver til havs med overfladestrømmen, eller opvokser i fjordene, et spørgsmaal, som selvfølgelig er af yderste vigtighed for udklækningssagen.

Følgende resultater opnaaedes:

Tromøsumd,	12te—14de juli,	6 træk	374 aarsyngel
Do.,	12te & 24de aug.,	9 „	346 —
Kraakevaag etc.,	20de aug.,	3 „	163 —
Ialt 18 træk			883 aarsyngel

eller gennemsnitlig 50 aarsyngel pr. træk.

Disse fiskeforsøg, der helt ud bekræfter resultaterne af de i tidligere aar anstillede private undersøgelser, vil i høj grad kunne bidrage til løsningen af det for udklækningssagen saa vigtige spørgsmaal — om yngelens opvekst i fjordene om sommeren.

Flødevig den 12te april 1905.

Ærbødigst

G. M. Dannevig.

Regnskab for Arendals og omegns filialafdeling af selskabet for de norske fiskeriers fremme fra 1ste april 1904 til 31te mars 1905.

Indtægt.

1. Beholdning fra f. a.	kr.	2 265.92
2. Statsbidrag.....	„	7 500.00
	Transport kr.	9 765.92

	Transport kr.	9 765.92
3. Andre bidrag.....	”	62.00
4. Overført fra f. a. til undersøgelseskonto.....	”	186.52
5. Renter 1904	”	78.93
		<u>kr. 10 093.37</u>

Udgift.

1. Administration:		
a. Kasserer.....	kr.	225.00
b. Kontorrekvisita	”	45.02
c. Porto, telegr. etc.....	”	70.50
d. Reiseudgifter	”	182.00
e. Faste grundafgifter.....	”	100.00
f. Diverse	”	115.80
		<u>kr. 738.32</u>
2. Driftsomkostninger:		
a. Stamfisk	kr.	1 284.54
b. Kul	”	726.15
c. Maskinrekvisita	”	174.74
d. Bestyrer Dannevig	”	3 400.00
f. Løsarbeide	”	1 556.03
g. Vedligehold & inventar	”	495.70
h. Nyanskaffelser	”	189.66
i. Diverse	”	211.53
		<u>” 8 038.35</u>
3. Vedligehold af bygninger & damme.....	”	218.73
4. Bibliotek	”	38.86
5. Fiskeforsøg	”	153.91
6. Diverse	”	74.10
7. Motorbaaden	”	600.45
9. Kassebeholdning	”	230.65
		<u>kr. 10 093.37</u>

Arendal, 12te april 1905.

XVI. Foreningen til fremme af fiskeriet i Kristianiafjorden indenfor Drøbak.

Uddrag af beretning for 1904.

Foreningens bestyrelse har som tidligere bestaaet af hofjægermester Gjerdrum som formand, fiskeriinspektør Landmark og stipendiat Huitfeldt-Kaas.

Det af foreningen lønnede opsyn har bestaaet af opsynsbetjent M. Andersen og assistenterne H. Martinsen, O. Bredeesen og H. Olsen.

Fiskeoptællingen ved Kristiania brygge har som tidligere paa foranstaltning af magistrat og politikammer været foretaget af politibetjent Rasmussen. (Se pag. 166 og 167). De maanedlige opgaver har været refererede i dagsaviserne.

Benyttelse af ulovlige redskaber.

I aarets løb har der været anmeldt 5 baadlag, dels for brug af ulovlige, bundne redskaber, dels for ulovlig lystring med kunstigt lys.

Udsættelse af torskeyngel.

Fra Flødevigen ankom i mai maaned henved 20 millioner torskeyngel, som udsattes i Bundefjorden, omkring Langøen og Hernbern samt i Asker og Bærum. Forsøg med udklækning fra rognfiske og melkefiske i en svømmende kasse, har ogsaa været anstillet i afvigte foraar, men uden noget sikkert gunstigt resultat. Forsøgene vil blive fortsatte til kommende vaar. Man benytter samme kasser, som udover sommeren anvendes til hummerklækning.

Udsættelse af rødspetter

har ikke fundet sted i det forløbne aar, idet levedygtige smaaflýndrer ikke har været at erholde. Saasnart saadanne lader sig opdrive, vil man fortsætte med udplantningen.

Udsættelse af ørretyngel

har kun været foretaget i liden maalestok i Bundefjorden i afvigte aar. Apparatet ved Aas landbrugs-høiskole, hvorfra foreningen pleier at faa sin væsentlige forsyning med ørretyngel, var denne gang rammet af et uheld. Til kommende vaar haaber man paa et større parti yngel.

Udsættelse af østers.

I september maaned udlagdes ca. 1 000 østers fra Nipekilen paa forskjellige grunde i Asker og Bærum. En mindre del er forsøgsvis anbragte i store staaltraadkasser.

Udklækning af hummer

har ogsaa denne gang gaaet heldig. Fem store moderhummere afgav sin rogn, og yngelen viste sig fuldstændig udviklet i sit 4de—5te udviklingsstrin. Nogle prøveeksemplarer opbevares paa spiritus.

Som nærmere beskrevet i foreningens aarsberetning for 1902 er nettet i kassens bund saa stormasket, at yngelen med lethed glider igjennem, naar den paa dette stadium søger tilbunds.

Foreningen deltog i afvigte sommer i fiskeriudstillingen i Marstrand (hors de concours) med model af en udklækningskasse, og foreningens opsynsbetjent besøgte udstillingen og paahørte en række interessante foredrag m. v., hvorom meddelelser er givet i dagspressen.

Om fiskeriet indenfor Drøbak i 1904 meddeler opsynsbetjenten følgende:

Udbyttet af torskefisket har i 1904 været over et middelsaar. Der har været fisket jævnt, og den fisk, som har været fanget i ruser og paa liner, har gennemgaaende været større end ifjor.

Bedst har fisket været omkring de steder, hvor yngel har været sluppet i tidligere aar. Dagspressen har ogsaa kunnet berette om godt, dagligt fiskede med alskens redskaber.

En fisker ved Bundefjorden fortalte i mai maaned til opsynet, at der var meget torsk at faa i Bundefjorden i staaltraadruser, men det var saa liden pris i fisken, at det ikke lønnede sig at fiske efter den.

Landligere har i staaltraadruser fisket til „husbehov“ og vel saa det.

En fisker ude ved Holmen i Asker beretter, at han havde faaet 50 stkr. i én ruse, og en fisker i Sandviken havde faaet 45 stkr. i én ruse o. s. v. Der er ogsaa godt haab for fisket til næste aar, da der er en mængde smaatorsk i fjorden.

Vadfiskerne forklarer, at der følger smaatorsk med i litervis i deres drætter, og i draghovene, som trækkes efter agn, kan de faa 8 à 12 stkr. i hvert drag. Denne smaatorsk holder en længde fra 3 til 5 tommer.

Af flyndre har der været et middelsaar, og nu erkjender enkelte af fiskerne, at de har faaet endel af de udslupne rødspetter paa forskjellige

Optællingen af fisk, ankommen

Benævnelse	Fra distriktet indenfor Drøbak	
	Mængde	Beløb kr.
Aal stk.	3 923	3 109
Hummer stk.	1 262	1 397
Østers snes	547	1 144
Skjæl snes	591	82
Laks kg.	225	645
Ørret kg.	908	1 860
Torsk ¹⁾ stk.	95 841	89 450
Heri indbefattet, hvad der direkte er ankommet til fiskehandlerne.		
Lange stk.	—	—
Kolje, lyr, sei snes	3 260	19 846
Flyndre kg.	1 099	971
Helleflyndre kg.	—	—
Makrel stk.	389 020	77 776
Horngjæl stk.	2 053	369
Hvitting, sypiger, øienpaal snes	6 908	4 699
Sild (smaasild eller græssild) liter	101 740	10 719
Snesesild (garnsild) snes	15 842	9 811
Ansjos liter	122 400	20 680
Ræker liter	3 550	1 638
Krabber snes	—	—
		244 196 ²⁾

1) Af torsk indkom i 1903 92 429 stykker til værdi kr. 86 671.

- do. — i 1890 45 376 — — — „ 52 142.

2) I 1903 var beløbet indenfor Drøbak kr. 196 713.

- — - — udenfor — „ 824 367.

- — - — fra Sverige og Danmark . . „ 350 622.

O 4.

til Kristiania brygger.

Fra fjorden udenfor Drøbak og fra Vestlandet		Fra Sverige og Danmark	
Mængde	Beløb kr.	Mængde	Beløb kr.
19 522	15 205	—	—
30 428	34 198	—	—
—	—	—	—
—	—	—	—
12 393	38 624	714	2 022
7 317	15 014	350	700
388 894	373 359	996 000	211 950
1 137	1 282	—	—
32 131	83 660	45	135
6 537	4 374	82 840	41 370
6 143	1 848	—	—
821 965	181 241	147 936	39 742
7 340	1 348	11 580	2 316
51 198	65 973	—	—
122 600	12 625	—	—
67 765	32 921	—	—
77 500	14 955	—	—
8 419	4 071	—	—
331	817	—	—
	881 545 ²⁾		298 235 ²⁾

Værdien af den fisk, østers, ræker og hummer, som afsættes i distriktet uden at passere Kristiania brygger, kan anslaaes til kr. 50 000.00. Det er vanskeligt at bedømme, hvormeget der opfiskes og forsælges til landliggerne om sommeren fornemmelig af sjørret, hummer og ræker. Antallet af personer, som fisker til egen husholdning — fornemmelig torsk i ruser — har vokset betydelig i de senere aar.

steder og spørger, om ikke foreningen snart skal slippe mere baade af flyndre- og torskeyngel.

Smaahvitning har der som sedvanlig været en mængde af i høst. Men den store hvitning vil ikke holde sig herinde.

Af ørret har der været under et middelsaar, hvilket man har kunnet vente som følge af den tørre sommer.

Østers.

Omkring de banker, som foreningen har taget sig af, trives østersen godt; men den faar som oftest ikke blive staaende, til den er fuldt madnyttig. Forbrugerne burde true fiskerne med, at de ikke oftere vil købe af dem, naar de kommer med østers saa smaa, at den knapt kan kaldes madnyttig. Det er kun den mindste del af den optagne østers, som kommer under optælling ved bryggerne. Fiskerne ved i regelen selv at finde sine kunder for denne vare i og omkring byen.

Antallet af fiskere og fiskeredskaber vokser stadig i dette distrikt. Især har staaalraadruerne taget et stort opsving, og mange ubemidlede køber staaalraadug og tilvirker selv sine ruser, som derved falder dem betydelig billigere.

Foreningens regnskab for 1904,

der har været revideret af d'herr. kaptein Becker og marineintendant Blehr, udviser:

Indtægt:

Beholdning i Kreditkassen 1ste januar 1904	kr.	767.78
Statsbidrag for terminen 1904—1905	„	800.00
Bidrag fra interesserede kommuner	„	1 120.00
Indvundne renter	„	31.11
		kr. 2 718.89

Udgift:

Lønninger og reiseudgifter til opsynet m. v.	kr.	1 706.48
Indkjøb af østers, torsk- og ørretyngel	„	194.32
Apparater, rekvisita og trykningsomkostninger	„	149.49
Optælling ved bryggen	„	120.60
Deltagelse i Marstrandudstillingen	„	60.65
Beholdning i Kreditkassen 1ste januar 1905 (inkl. renter) ..	„	488.61
		kr. 2 718.89



